

Sømna
kommune

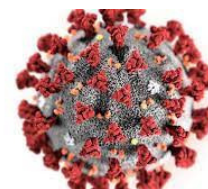
Tilstandsrapport og årsberetning

Sømna kommune

2021

Fødte
2021
18 personer

Kommunens driftsutgifter per
innbygger[†]

2021
123 348 kroner

Nettoflytting[†]

2021
-3 personer

1 Kommunedirektørens forord	4
2 Rapportens formål	6
3 Utviklingstrekk i Sømna	7
3.1 Befolkning	7
3.3 Folkehelse	11
3.4 Bærekraft i Nordland	13
4 Organisasjon og styring	15
4.1 Sykefravær	16
4.2 Politiske råd og utvalg	17
5 Likestilling, diskriminering og etikk	21
6 Internkontroll	23
7 Økonomi - Regnskap	25
7.1 Driftsregnskapet - § 5-4 Bevilgningsoversikt drift første ledd	26
7.1.1 Sum generelle driftsinntekter	26
7.1.2 Finansinntekter/-utgifter	27
7.1.3 Disponering eller dekning av netto driftsresultat	27
7.2 Driftsregnskapet - § 5-4 Bevilgningsoversikt drift andre ledd	28
7.3 Investeringsregnskapet - § 5-5 Bevilgningsoversikt investering første ledd	28
7.3.1 Sum investeringsutgifter	28
7.3.2 Sum investeringsinntekter	29
7.3.3 Videre utlån	30
7.3.4 Sum overføring fra drift og netto avsetninger	30
7.4 Investeringsregnskapet - § 5-5 Bevilgningsoversikt investering andre ledd	31
7.4.1 0113-Digitalisering/Arkiv/ERP	31
7.4.2 0220-Fagfornyelsen	31
7.4.3 0231-Basseng – oppgradering	31
7.4.4 0324-SD-Anlegg	31
7.4.5 0601-Buskhammeren	32
7.4.6 0637-Havreveien 5 – Kjøkken	32
7.4.7 0642-Spylevogn til kloakkspyling	32
7.4.8 0659-Omdisponering av arealer Sømna omsorgssenter	32
7.4.9 0718-Asfaltering boligfelt	32
7.4.10 0719-Gatelys	32
7.4.11 3529-Kjøp av aksjer	32

7.5 Momskompensasjon	33
7.6 Selvkost	33
7.7 Pensjon.....	33
7.8 Langsiktige lån	34
7.9 Fond.....	34
8 Planstatus.....	35
9 Kommunen som samfunnsaktør - drift, utvikling og måloppnåelse	36
9.1 Kommunedirektøren med stab	41
9.1.1 Økonomi.....	44
9.1.2 HR	44
9.1.3 Plan, miljø og utvikling	45
9.1.4 Servicetorg, arkiv og politisk sekretariat	49
9.2 Oppvekst	51
9.2.1 Barnehage	52
9.2.2 Skole.....	56
9.2.3 Kulturskole	60
9.2.4 Interkommunalt samarbeid	62
9.3 Helse, velferd og kultur	64
9.3.1 Pleie og omsorg	66
9.3.2 Helse.....	72
9.3.3 Bo- og oppfølgingstjenesten	77
9.3.4 Kultur og frivillighet.....	80
9.3.5 Interkommunale tjenester	83
9.4 Teknisk, landbruk og næring	87
9.4.1 Teknisk	88
9.4.2 Landbruk	92
9.4.3 Næring.....	96
9.4.4 IT.....	98
9.4.5 Investeringsprosjekter.....	99
9.5 Helgeland rehabilitering	102

1 Kommunedirektørens forord

Hele 2021 har vært kjennetegnet av svært høy aktivitet i Sømna kommune. Det økonomiske omstillingsarbeidet har hatt høyt fokus. Bestillingen fra politisk nivå er at dette arbeidet skal fortsette i 2022 med bred involvering fra administrativt nivå, politisk nivå og fra organisasjonene. Budsjett 2023 vi være neste viktige milepæl. Forhåpentligvis er vi da i en situasjon der kommunens driftsutgifter er enda bedre tilpasset driftsinntektene. Dette vil gi både politikerne og administrasjonen handlingsrom, og vi vil kunne håndtere uforutsette utgifter innenfor de rammene vi rår over.

Håndtering av pandemien har også i 2021 lagt beslag på mye ressurser i kommunen. Måten de ansatte har taklet et nytt år med pandemi har vært beundringsverdig. Selv om vi også har merket en viss slitasje, har vi stått løpet ut. Vi kan derfor klappe oss selv på skuldra og gi oss godkjent for jobben som har vært gjort.

I tillegg til ordinær tjenesteproduksjon har vi gjennom 2021 jobbet med flere store og viktige prosjekter. Etterlengtet reovering av barnehagene er vedtatt og klar for realisering. Vedtak om ny brannstasjon det samme. Dette er viktige prosjekter som vil løfte arbeidsmiljøet for de ansatte, og som vil ha stor betydning for nivået på tjenestene kommunen skal yte. Ny biogassfabrikk og sikring av fortsatt drift ved Helgeland rehabilitering er begge omstilling- og innovasjonsprosjekt som kommunen har lagt ned mye ressurser i. Begge er prosjekter som vil ha stor betydning for fortsatt positiv utvikling i Sømna samfunnet. I tillegg har det vært jobbet aktivt med flere viktige samarbeidsprosjekter med kommunene rundt oss på Sør-Helgeland. Felles landbrukskontor for Sør-Helgeland, brann- og redningssamarbeid og ny felles legevakt/DMS er prosjekter som både kan bidra til verdiskaping i Sømna. Disse kan om vi lykkes også bidra til å sikre kvalitet i tjenestene, kompetansebygging, attraktive arbeidsplasser og effektiv ressursutnyttning. Felles legevakt/DMS og samarbeid om brann og redning vil i tillegg bidra til å sikre og høyne beredskapen for innbyggere i kommunen.

Store endringer over kort tid vil alltid kunne bidra til usikkerhet og slitasje. Det er ikke å legge skjul på at dette til tider også har merkes i vår organisasjon. Både for ledere, ansatte, tillitsvalgte og politikere kan det til tider være krevende å stå støtt i endring når forventningene er høye og målet med endringene til tider har kommet i skyggen av utfordringer som vi har møtt på. Et viktig fortrinn for en kommune som Sømna er at vi tidlig tar inn over oss demografisk utvikling, og at vi så tidlig som mulig starter den viktige jobben med å tilpasse oss et Sømna samfunn med flere eldre og færre yrkesaktive hender. At denne erkjennelsen råder både administrativt og politisk blir viktig for at vi fremover skal evne å forvalte ressursene våre på en måte som sikrer alle innbyggerne i Sømna kommune tilgjengelige og forsvarlige tjenester.

Enhver kommune på Sømna sin størrelse har nye innbyggere høyt på ønskelisten. Mange kommuner opplever nedgang i folketallet. Det er derfor gledelig at folketallet i Sømna har holdt seg stabilt siste året. Ferdigstilling av Buskahammeren boligfelt, samt flere boligprosjekt vil forhåpentligvis bidra til positiv folketallsutvikling fremover. Gode tjenester og orden i økonomien vil også være viktige bidrag

for å sikre godt omdømme og til å gjøre oss attraktive for potensielt nye Sømneværingar. Vi skal heller ikke underslå betydningen av positivt fokus og godt samhold. Vi har mye å være stolt av i Sømna kommune. I tillegg til jevnt over svært gode kommunale tjenester, er det umulig å ikke trekke frem den fantastiske store innsatsen som frivilligheten bidrar med i Sømna. Derfor ble det også en stor annerkjennelse når kommunen vår ble nominert som kandidater til årets frivillighetskommune sammen med Øvre Eiker og Moss.

De ansatte er enhver organisasjons viktigste ressurs. Jeg vil derfor benytte anledning til nok en gang å løfte frem den viktige jobben som blir gjort i alle enheter i kommunen for å levere gode tjenester til innbyggerne våre. Jeg vil også i år trekke frem de tillitsvalgte og vernetjenesten som i omstilling har bidratt til konstruktiv dialog og medvirkning. Stor takk til både ansatte og tillitsvalgte for innsatsen i året som har gått.

Det er også på sin plass å takke politikerne i Sømna for samarbeidet. Godt samarbeid og gjensidig tillit og respekt er viktig for å skape mest mulig merverdi av jobben vi legger ned. Sakene har vært mange og diskusjonene har til tider vært tøffe. Men jeg opplever hovedfokuset har vært å løfte i lag og å spille hverandre gode. Visjonen for Sømna kommune står fast; Den grønne Helgelandskommunen som leverer.

Kommunedirektør Arne Johansen

Sømna 31.3.2022

2 Rapportens formål

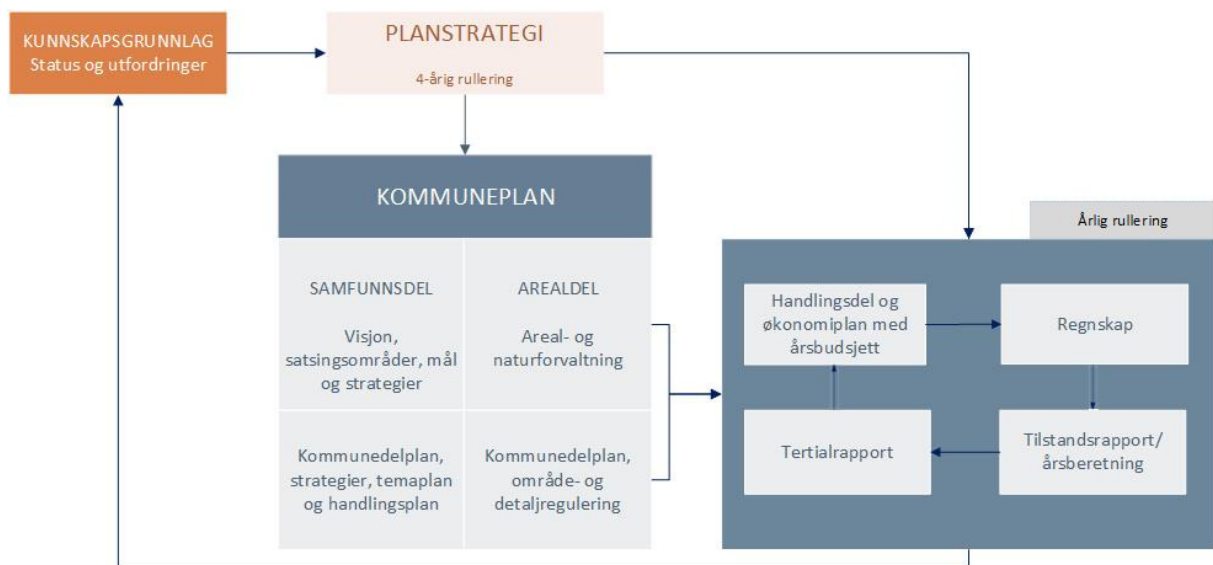
For rapporteringsåret 2021 og kommende år vil kommunens tilstandsrapport og årsberetning være slått sammen. Bakgrunnen for dette er at det er mye felles rapportering i disse dokumentene og det er ønskelig å forenkle dette.

I kommuneloven er det gitt regler om utarbeiding av årsberetning og innholdet i denne. Det skal være en samlet årsberetning for hele kommunen der følgende skal belyses:

- Forhold som er viktige for å bedømme den økonomiske utviklingen og stillingen, og om den økonomiske utviklingen og stillingen ivaretar den økonomiske handleevnen over tid.
- Vesentlige beløpsmessige avvik mellom årsbudsjettet og årsregnskapet, og vesentlige avvik fra kommunestyrets premisser.
- Kommunens måloppnåelse og andre ikke-økonomiske forhold som er av vesentlig betydning for kommunen eller innbyggerne.
- Tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre en høy etisk standard.
- Den faktiske tilstanden når det gjelder kjønnslikestilling.

Sømna kommunes tilstandsrapport er administrasjonens rapport til kommunestyret om ressursbruk og resultater i året som gikk. Tilstandsrapporten skal synliggjøre hvordan vedtatte mål og tiltak har blitt fulgt opp, og rapporten vil presentere et utvalg av små og store hendelser som samlet beskriver hvordan Sømna kommune har løst sine oppgaver som tjenesteprodusent og samfunnsutvikler i 2021.

Det er et mål at tilstandsrapporten synliggjør hvordan kommuneplandokumentene, kommunedelplaner og temaplaner samt kommuneplanens handlingsdel med økonomiplan og årsbudsjett følges opp. På denne måten styrkes Sømna kommunes plan- og styringssystem, og muligheten for demokratisk styring og kontroll forbedres.

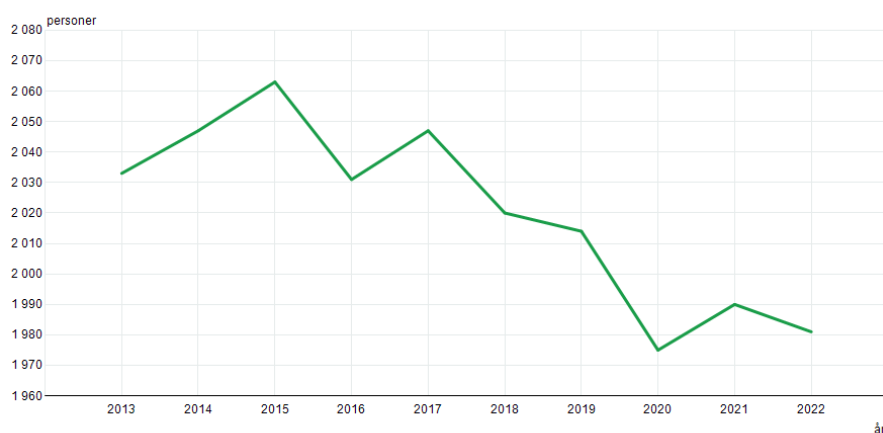
Årsberetningen skal avgis senest 31. mars.

3 Utviklingstrekk i Sømna

3.1 Befolkning

Ved utgangen av 2021 hadde Sømna kommune 1981 innbyggere. En nedgang på 9 personer. Totalt var nedgangen i folketallet for Nordland i 2021 på 155 personer. Men det er 1.100 færre unge i alderen 20-29 år i hele Nordland.

07459: Befolkning, etter år. Sømna, Personer.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Kilde: Statistisk sentralbyrå 2021: Befolkning, <https://www.ssb.no/statbank/table/07459/tableViewLayout1/>

Utviklingen i folketall påvirkes av fødselstall, dødstall, innvandring, utvandring og innenlandsk flytting og utflytting.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Fødde	16	23	10	18	11	16	9	12	18
Døde	23	18	36	15	23	25	16	20	24
Fødselsoverskudd	-7	5	-26	3	-12	-9	-7	-8	-6
Innvandring	16	7	8	14	25	9	2	3	6
Utvandring	1	2	2	5	10	6	4	1	3
Innflytting, innenlandsk	86	84	77	87	78	86	87	108	71
Utflytting, innenlandsk	80	78	89	83	109	88	117	88	77

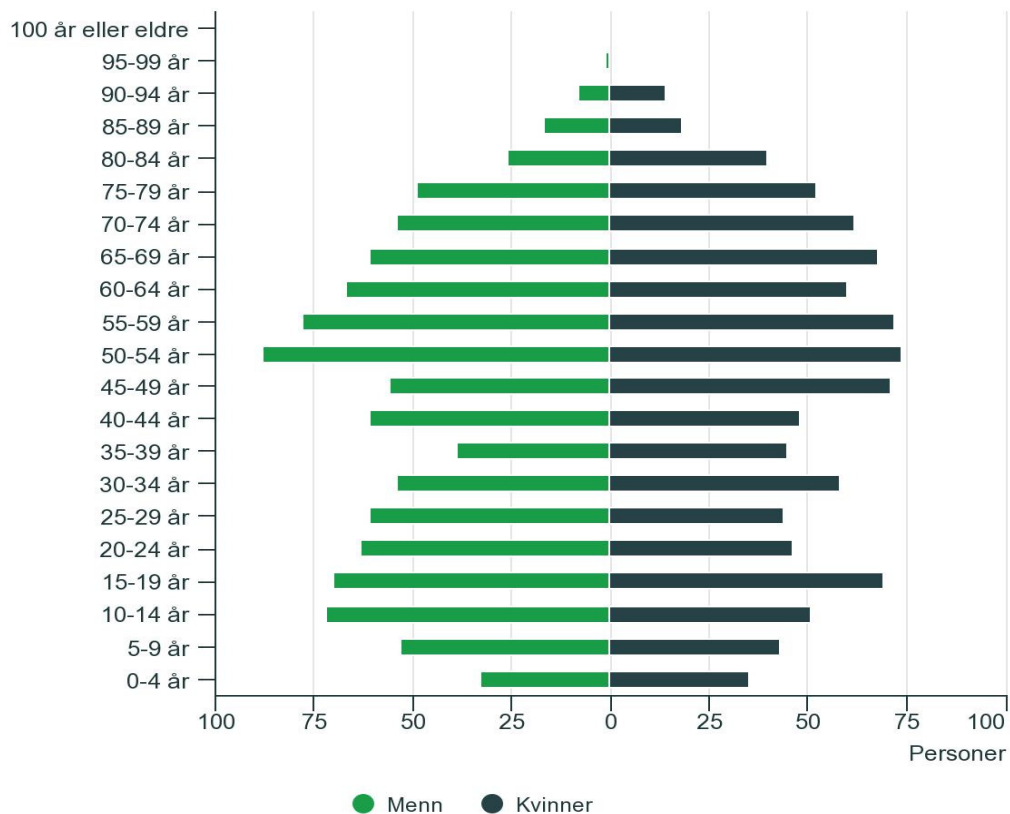
I 2021 ble det født 18 barn i Sømna og 24 innbyggere døde. Innvandring og innflytting utgjorde i alt 77 personer, og utvandring og utflytting utgjorde i alt 80 personer i Sømna. Nettoinnflyttingen til Sømna var derfor på -8 personer i 2021.

Det er flest innbyggere i Sømna i aldersgruppene 50-54 år, 45-49 år, 55-59 år, 10-14 år og 15-19 år.

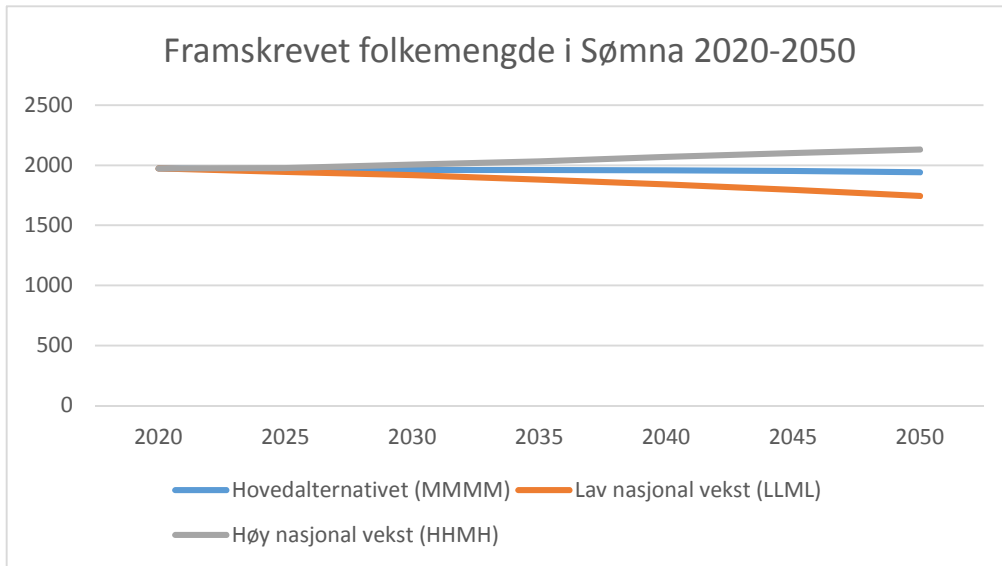
Alderssammensetning ved utgangen av 2021

Aldersfordeling for innbyggerne i kommunen

Alder

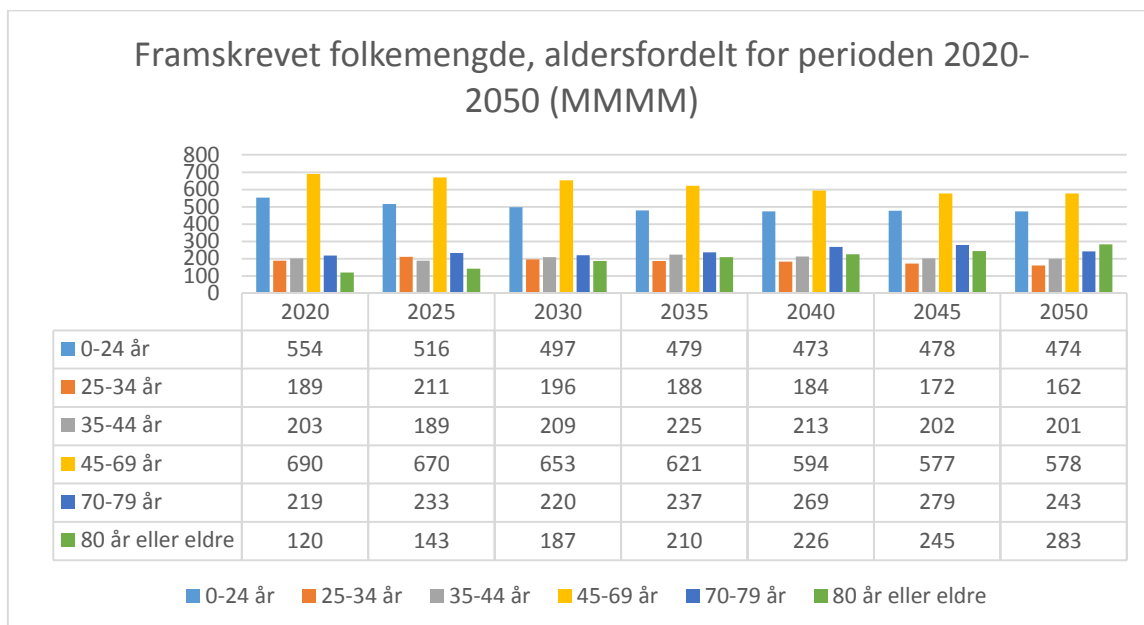

I statistisk sentralbyrås befolkningsframskrivinger fra 2020 anslås det at Sømna mest sannsynlig vil oppleve befolkningsnedgang i årene som kommer. Både i hovedalternativet og i alternativet basert på lav nasjonal vekst vil Sømnas befolkning bli mindre.

Kilde: Statistisk sentralbyrå 2021: Befolkning, <https://www.ssb.no/statbank/table/12882/tableViewLayout1/>

Ser man nærmere på hovedalternativets prognoser for alderssammensetningen i befolkningen er den overordnede tendensen at befolkningen er aldrende. Det er en forventet nedgang i samlet antall barn og unge i kommunen fra 554 personer i alderen 0-24 år i 2020 til 497 personer i samme aldersgruppe i 2030. Nedgangen forventes å fortsette frem mot 2050.

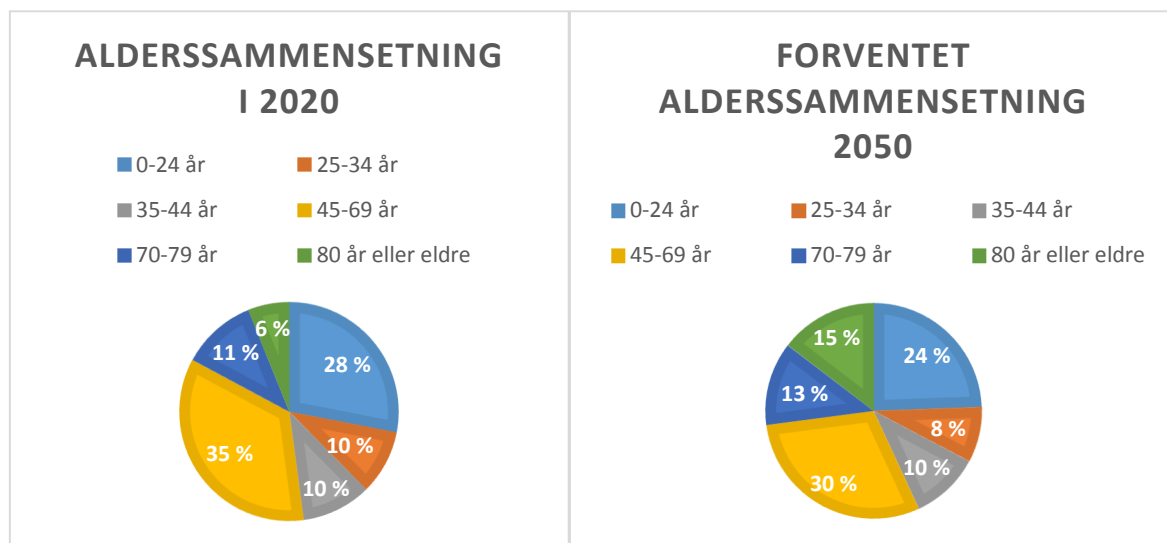

Kilde: SSB 2020: Befolkning, <https://www.ssb.no/statbank/table/12882/>

Frem mot 2025 forventes gruppen i alderen 25-34 år å øke noe, men vil etter hvert bli mindre. Det er et relativt stabilt nivå i antall innbyggere i alderen 35-44 år i perioden, men for gruppen i alderen 45-

69 år er tendensen at den vil bli mindre i årene som kommer fra 690 personer i 2020 til 653 personer i 2030 og 578 personer i 2050. Gruppen på 80 år eller eldre vokser i perioden. I 2020 er det 120 innbyggere i Sømna på 80 år eller eldre. I 2030 forventes det 187 personer i samme aldersgruppe, og i 2050 forventes 283 personer på 80 år eller eldre. Også i gruppen fra 70-79 år er det som hovedtendens en betydelig vekst frem mot 2045. Deretter en forventet nedgang frem mot 2050.

Som diagrammene under viser forventes andelen av innbyggere over 80 år å vokse fra 6 % i 2020 til 15 % i 2050 ifølge hovedalternativet i befolkningsframskrivingene.

Kilde: SSB 2020: Befolkning, <https://www.ssb.no/statbank/table/12882/>

Sysselsatte

988 sysselsatte mellom 15 og 74 år. En økning på 26 personer fra 2020. Størst oppgang ser vi innenfor varehandel, reparasjon av motorvogner og innen overnatting- og serveringsvirksomhet. Det er skogbruk, jordbruk og fiske, industri, varehandel og helse og sosialtjenester som har størst sysselsetting.

Inn- og utpendling jobb

En relativt stor andel av Sømnas yrkesaktive pendler til jobb i en annen kommune. I 2021 gjaldt dette 318 personer, mens det i 2021 steg til 362 personer. Sømna kommune har også betydelig pendling inn til jobb i kommunen, men denne har gått ned fra 201 personer i 2020 til 189 i 2021.

3.3 Folkehelse

Hvert år publiserer Folkehelseinstituttet folkehelsebarometer og oppvekstprofil med en rekke indikatorer for helsetilstanden i alle kommuner i landet. Begge barometrene baserer seg på statistikk fra kommunehelsestatistikkbank, og kan gi en pekepinn på status på en rekke folkehelseparametere.

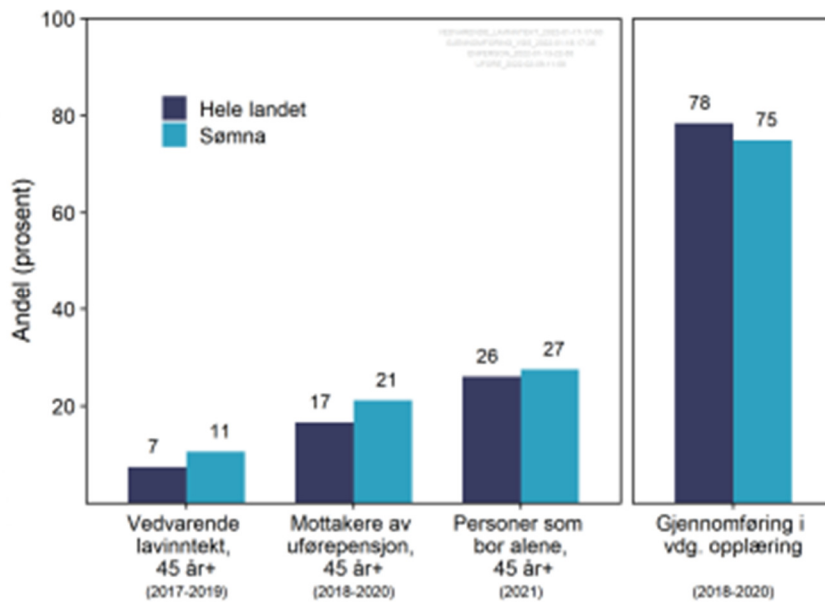
Sømna kommune har bedre resultat enn landsgjennomsnittet blant annet innenfor følgende:

- Luftkvalitet
- Andel som bor trangt
- Andel med psykiske lidelser
- Andel med muskel- og skjelettsykdommer
- Valgdeltakelse

Sømna kommune har dårligere resultat enn landsgjennomsnittet blant annet innenfor følgende:

- Andel med vedvarende lavinntekt
- Andel som mottar stønad til livsopphold
- Andel 17 åringer med overvekt eller fedme

Utvalgte faktorer som påvirker livskvaliteten

Det har siden 2015 vært en større andel lavinntektshusholdninger i Sømna enn i landet som helhet. Andelen av barn som vokser opp i lavinntektshusholdninger øker og kommunen ligger en god del høyere enn snittet i Nordland og i landet som helhet.

Barn i husholdninger med vedvarende lavinntekt (2019) Sømna: 16,9 % - Nordland: 9,8 %

Barn i husholdninger med vedvarende lavinntekt etter lokale lavinntektsgrenser Sømna: 12.2 % - Nordland: 9,5 %.

3.4 Bærekraft i Nordland

I forståelsen av bærekraftig utvikling legges det vekt på både sosial, miljømessig og økonomisk bærekraft. Hvert år utarbeides Indeks Nordland som beskriver utviklingstendenser innen en rekke ulike områder i Nordlandssamfunnet. Indeks Nordland 2021 oppsummerte fylkets status i forhold til de tre bærekraftsområdene. Hver av de tre områdene har blitt målt ved å benytte en rekke indikatorer. Tendensene som er trukket frem for Nordland vurderes også som relevante for Sørnordlandssamfunnet. Her vises en oversikt over hvor bærekraftig Nordland er:

Økonomisk bærekraft Nordland

Hovedkategori	Indikator	Trend siste år	Trend siste 5 år	Sammenligning med Norge
Aldersstruktur og sysselsetting	Andel av befolkningen som er i yrkesaktiv alder	↓	↓	Rød
	Andel av befolkningen som er sysselsatt	↓	↑	
	Andel unge uføre	↓	↓	
Utdanning	Andel med høyere utdanning	↑	↑	Rød
	Andel med utdanning på fagskolenivå	↑	↑	
	Gjennomføringsgrad på videregående skoler	↑	↑	
	Resultater fra nasjonale prøver	→	→	
FoU, innovasjon og omstilling	Andel av virksomheter med FoU	↓	↑	Rød
	FoU-årsverk i næringslivet	↑	↑	
	Nyetablering av foretak	↑	↑	
Økonomisk vekst	Bruttoprodukt per sysselsatt totalt	→	↑	Rød
Arbeidsmarkedsintegrasjon	Sentralitetsindeks	→	*	Rød

Rød (dårligere), gul (uendret) eller grønn (bedre).

Miljømessig bærekraft Nordland

Hovedkategori	Indikator	Trend siste år	Trend siste 5 år	Sammenligning med Norge
Klima	Geografisk klimagassutslipp	↑	↑	Rød
Transport	Andel elbiler	↑	↑	
	Passasjerkm. med buss per innbygger	↓	↓	
Energi	Nettoforbruk elkraft husholdninger	→	↓	Rød
Forbruk	Husholdningsavfall per innbygger	↓	↓	Rød
	Andel husholdningsavfall til gjenvinning	↑	↓	
Vann og avløp	Vannkvalitet	↑	↑	Gul
	Utslipp fosfor	→	→	Rød
	Utslipp nitrogen	→	↓	Rød
Arealbruk	Omdisponering av dyrka mark	↓	↓	Grønn

Rød (dårligere), gul (uendret) eller grønn (bedre).

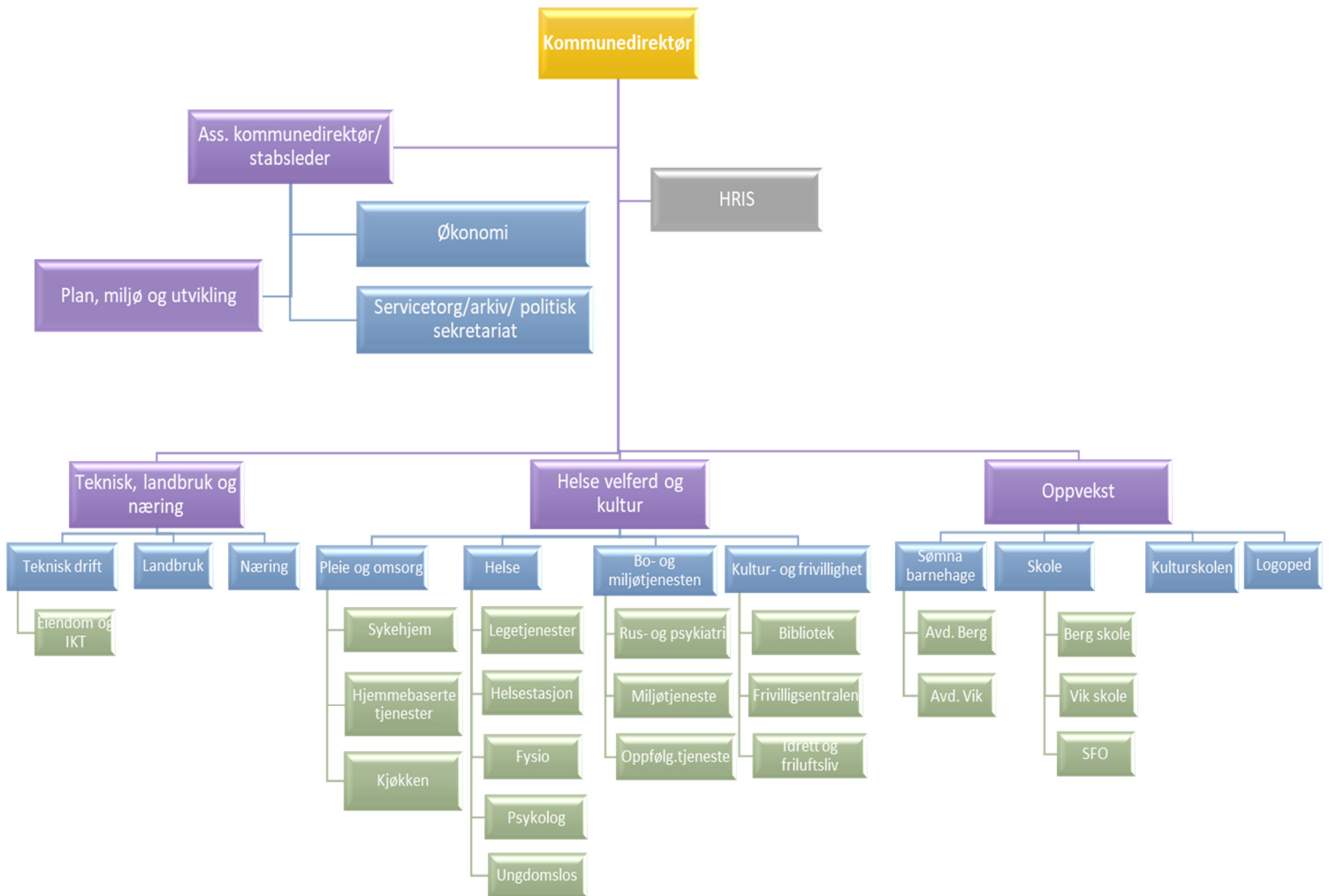
Sosial bærekraft Nordland

Hovedkategori	Indikator	Trend siste år	Trend siste 5 år	Sammenligning med Norge
Fattigdom og ulikhet	Fattigdomsrisiko	→	→	
	Ulikhet i inntekt	→	→	
Boforhold og boligpriser	Trangboddhet	→	→	
	Kvadratmeterpris enebolig	↓	↓	
	Kvadratmeterpris blokkleilighet	↓	↓	
Helse	Forventet levealder	↑	↑	
	Legemeldt sykefravær	↓	↓	
	Andel overvektige	↑	↑	
	Psykiske lidelser	↓	↓	
	Andel med friske tenner	→	↑	
	Andel med hjerte- og karsykdommer	↑	↑	
	Tilgang på rekreasjonsareal	↑	↑	
Tilgang på naturterreng	↑	↓		
Trafikksikkerhet	Drepte i trafikken	↑	→	
Likestilling og integrering	Deltidsarbeid blant sysselsatte kvinner og menn	↑	↑	
	Farspermisjon	→	→	
	Andel kvinner i kommunestyre	→	→	
	Frafall i videregående skole, menn og kvinner	↑	↑	
	Innvandrere og andres deltakelse i arbeidsliv eller utdanning	↑	↑	
	Differanse i inntektsnivå blant innvandrere og andre	↑	↑	
Demokrati og kriminalitet	Valgdeltakelse, kommunestyrevalg	↑	→	
	Valgdeltakelse, stortingsvalg	→	→	
	Anmeldte lovbrudd, alle typer	↑	↑	
	Anmeldte lovbrudd, vold og mishandling	↑	↑	

Rød (dårligere), gul (uendret) eller grønn (bedre).

Kilde: Indeks Nordland 2021

4 Organisasjon og styring

4.1 Sykefravær

År	Totalt sykefravær %	Legemeldt fravær %	Egenmeldt fravær %
2021	8,04	6,05	1,99
2020	7,27	5,03	2,24
2019	6,81	5,01	1,80
2018	7,04	5,44	1,60
2017	8,11	6,37	1,74
2016	7,03	5,38	1,65
2015	8,28	6,49	1,79
2014	6,08	4,52	1,56
2013	6,25	4,71	1,54

Sykefraværet totalt for hele kommunen som arbeidsplass for 2021 er 8,04%. Dette er en oppgang fra 2020 på 0,77 prosentpoeng. Oppgangen skyldes flere årsaker og noe økning har vært forventet som følge av strengere krav til å holde seg hjemme ved luftveisplager i forb. med pandemien. Vi har endel langtidssykemeldinger som bidrar til høyere legemeldt fravær.

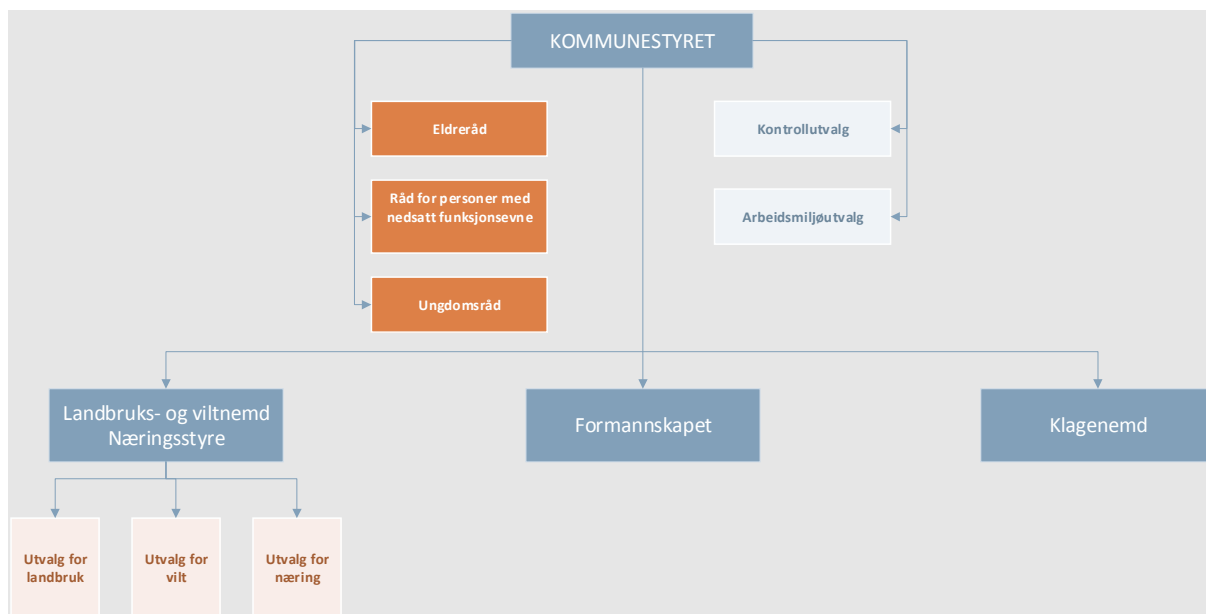
I 4. kvartal 2021 hadde Sømna kommune 7,4 % legemeldt fravær. Til sammenligning var landsgjennomsnittet for legemeldt fravær 5,9 % for samme kvartal. I Nordland var gjennomsnittet 8,3 %. Sømna kommune ligger under gjennomsnittene for legemeldt fravær i Brønnøy, Vega og Vevelstad.

Legemeldt fravær for 4. kvartal 2021

Legemeldt hele landet	5,9 %
Legemeldt Nordland	8,3 %
Legemeldt Sømna	7,4 %
Legemeldt Brønnøy	8,3 %
Legemeldt Vega	9,0 %
Legemeldt Bindal	6,5 %
Legemeldt Vevelstad	8,3 %

4.2 Politiske råd og utvalg

Sømna kommunes politiske styringsstruktur ser slik ut:

Mandatfordeling i kommunestyret	
1. Hans Gunnar Holand	Senterpartiet
2. Liv Marit H. Reitan	Senterpartiet
3. Andrine S. Oppegaard	Arbeiderpartiet
4. Gunder Strømberg	Tverrpolitisk liste
5. Roy Helge Dahle	Senterpartiet
6. Marthe-Amalie Dahle	Senterpartiet
7. Anette Einarsen	Arbeiderpartiet
8. Hilde Wågan Olsen	Senterpartiet
9. Jan Inge Tjøsvoll	Tverrpolitisk liste
10. Bjørn Torstein Arnes	Senterpartiet
11. Viktor Stein	Rødt
12. Merethe Sund	Arbeiderpartiet
13. Wenche Fjerdingsøy	Senterpartiet
14. Kim Andre Mørk	Senterpartiet
15. Wenche S. Knygh	Tverrpolitisk liste
16. Asbjørn Berg	Høyre
17. Leif Edvardsen	Senterpartiet

Formannskap
Hans Gunnar Holand SP, ordfører
Liv Marit H. Reitan SP, varaordfører
Andrine S. Oppegaard, AP
Roy Helge Dahle, SP
Gunder Strømberg, TVPL

Utvalg for landbruk og utvalg for vilt
Håvard Knygh, Sømna bondelag, leder
Roy Helge Dahle, Sømna bondelag, nestleder
Leif Edvardsen, SP kun utvalg for landbruk
Margith Moen, SP, kun utvalg for vilt
Merethe Sund, AP
Marie Vevelstad, Sømna Bondelag
Bjørn Åge Nilsen, Sømna JFF, kun utvalg for vilt

Utvalg for næring
Hans Gunnar Holand, SP, leder
Hilde Wågan Olsen, SP, nestleder
Jan Inge Tjøsvoll, TVPL,
Jan Kolsvik, Sømna bondelag
Hans Ivar Slåttøy, representant fra næringslivet

Klagenemnda
Bjørn Torstein Arnes, SP, leder
Erik Sund, AP, nestleder
Norun Arnes, SP
Viktor Stein, R
Erna Wågan, TVPL

Kontrollutvalget
Anette Einarsen, AP, leder
Dag Erling Bjøru, TVPL, nestleder
Kim Andre Mørk, SP
Elaine Nygård Lande, SP
Tor Erik Sund, SP

Eldreråd
Edmund Dahle, fra organisasjoner, leder
Astrid Eldorsen, fra organisasjoner, nestleder
Gunnhild Dahle Hansen, fra organisasjoner
Leif Edvardsen, kommunalt oppnevnt
Hilda Wågan, kommunalt oppnevnt

Eldrerådet har oppnevnt et brukerråd som nå består av Astrid Eldorsen og Gunnhild D. Hansen.

Råd for personer med funksjonsnedsettelse
Leif Edvardsen, kommunalt oppnevnt, leder
Gunn Sissel Fredriksen, fra organisasjoner, nestleder
Erna Wågan, kommunalt oppnevnt
Anne S. Kvaløy, fra organisasjoner
Evelyn Tausvik, fra organisasjoner

Ungdomsråd før valg høsten 2021	Ungdomsråd etter valg høsten 2021
Anna Reinfjord, leder	August Reinfjord, leder
Hanne Einvik, nestleder	Martine Hauan, nestleder
Jonas Dahle	Jonas Dahle, sekretær
August Reinfjord	Frida Solli Olsen, SOME-ansvarlig
Håvard Barlien	Sigri Sand Oppegård
Martine Hauan, sekretær	Kaisa Graven
Frida Solli Olsen	Håvard Barlien
Jens Arnes	Jens Arnes

I september/oktober 2021 gjennomførte avtroppende ungdomsråd skriftlig valg til ungdomsrådet. Valget ble annonsert på Ungdomsrådets Instagramgruppe og det ble tatt en runde med alle elevene på ungdomstrinn for å verve kandidater. De faste medlemmene er valgt slik at de lokale vedtektenes krav til alderssammensetning og kommunelovens krav til kjønnsbalanse er ivaretatt. Valget ble godkjent i Sømna kommunestyre høsten 2021.

Som varamedlemmer ble følgende valgt: Fredrik Rørmark, Emil Reitan Reppe Karlsen, Matheo Brekk

Politisk aktivitet i 2021

Utvalg	Antall møter	Politiske saker
Kommunestyret	8	76
Formannskapet	17	123
Utvalg for næring	4	19
Klagenemnda	0	0
Valgstyret	1	9
Utvalg for landbruk	8	75
Utvalg for vilt	1	8
Eldreråd	4	16
Råd for personer med funksjonsnedsettelse	4	8
Ungdomsråd	6	ca. 15
AMU	1	

5 Likestilling, diskriminering og etikk

Likestilling og diskriminering

Alle arbeidsgivere har en plikt til å jobbe *aktivt, målrettet og planmessig* for å skape mer likestilling og hindre diskriminering på arbeidsplassen. Dette kalles aktivitets- og redegjørelsesplikten (ARP). Helt konkret betyr det at vi skal iverksette tiltak og jobbe forebyggende for økt likestilling, selv om vi ikke kjenner til at noen diskrimineres. I tillegg til å jobbe aktivt for å fremme likestilling og hindre diskriminering, har arbeidsgiver også plikt til å jobbe for å hindre og forebygge trakassering, seksuell trakassering og kjønnsbasert vold.

I likestillings- og diskrimineringsloven § 1 defineres likestilling som lik verdi, like muligheter og like rettigheter. Videre slår loven fast at tilgjengelighet og tilrettelegging er en forutsetning for likestilling.

Ikke all forskjellsbehandling er diskriminering. Diskriminering er når noen, enten direkte eller indirekte, blir behandlet dårligere eller settes i en dårligere posisjon på grunn av et av forholdene over, uten at det er saklig, nødvendig og forholdsmessig.

Sømna kommune har rutiner for å forebygge diskriminering. Rutinene ligger i vårt elektroniske kvalitetssystem Compilo og er tilgjengelig for alle ansatte. Rutinene våre vil bli revidert i forhold til at lovverket er innskjerpet med at kommunene skal jobbe aktivt, målrettet og mer planmessig med å skape mer likestilling og hindre diskriminering på arbeidsplassen.

I Sømna kommune har det ikke vært meldt saker i forhold til likestilling og diskriminering i 2021.

Alle ansatte fordelt på kjønn per 01.01.22

Antall ansatte kvinner	Antall årsverk kvinner	Antall ansatte menn	Antall årsverk menn
179	163,62	61	46,12

Gjennomsnittlig stillingsprosent for kvinner er 91,41 % og gjennomsnittlig stillingsprosent for menn er 75,60 %. Den lave prosenten for menn skyldes brannmannskapet som er tilsatt i 0,96 % stilling. Tar man ut brannmannskapet er gjennomsnittlig stillingsprosent 90,24 %.

Alderssammensetningen av kommunens ansatte per 01.01.22

Alder	20-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60+
Antall ansatte	23	48	59	75	35

Som tabellen viser har vi mange ansatte i Sømna kommune som nærmer seg pensjonsalder. Det blir derfor viktig å fremover ha fokus på rekruttering og sikre nødvendig kompetanse i kommunen.

Etikk

Ansatte i Sømna kommune jobber hver dag for at kommunen skal gi gode tjenester som fører til at våre innbyggere trives, føler tilhørighet og kjenner at det er godt å bo i et trygt og levende lokalsamfunn. Sømna kommune bidrar gjennom våre verdier til vekst og utvikling – til at det spirer og gror i Sømnasamfunnet.

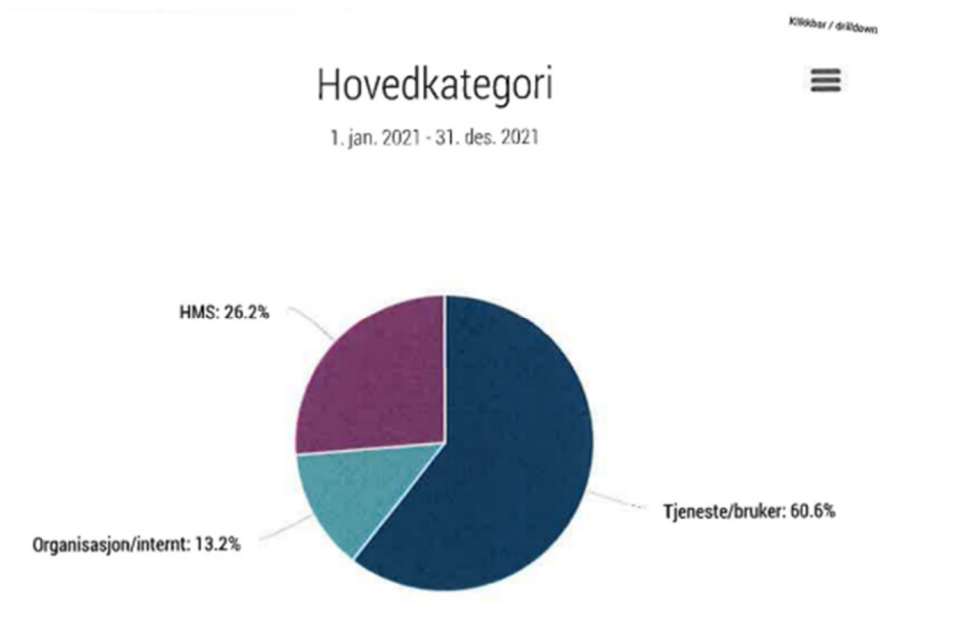
Sømna kommunen har etiske retningslinjer som ligger til grunn for alt vi gjør. Disse skal revideres til neste år.

6 Internkontroll

Sømna kommune bruker verktøyet Compilo i forbindelse med avvikshåndtering. Alle ansatte skal ha tilgang til dette gjennom brukernavn og passord.

Vi har rutiner og beskrivelse av behandling av avvik, men disse har ikke vært revidert på en stund. I forbindelse med arbeidet rundt kvalitetssystem og internkontroll som skal settes i gang i 2022 vil Det har vært rapportert inn totalt 394 rapporter om avvik i 2021. Disse er fordelt i tre hovedkategorier, HMS, tjeneste/bruker og Organisasjon/internt.

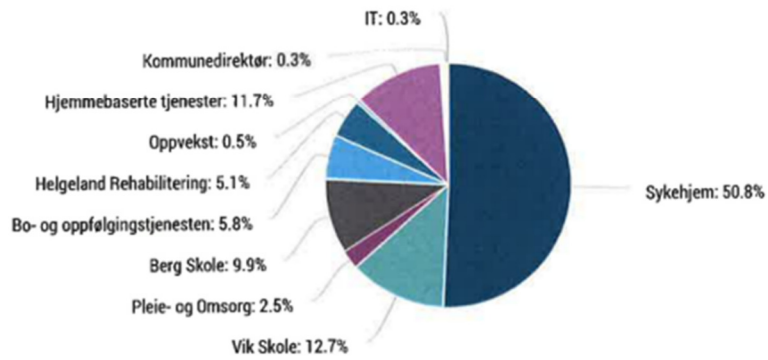
Alvorlighetsgraden på avvik har variert fra lav; 23,1%, middels; 49,2% og høy; 27,7%. 98% av alle avvik ble lukket i 2021, 2% er fortsatt under behandling.

Avvikene fordeler seg mellom områdene på følgende måte:

Rapportert til

1. jan. 2021 - 31. des. 2021

Som figuren viser er det de store områdene sykehjem og skole som til sammen står for ca. $\frac{3}{4}$ av alle avvik i Sømna kommune. Avvik må sees på som et kontinuerlig forbedringsarbeid og det er viktig at alle ansatte er kjent med systemet, at man har en felles forståelse for hva som skal regnes som et avvik og at avvik følges opp etter de retningslinjer kommunen har vedtatt. Dette arbeidet fortsetter i 2022.

7 Økonomi - Regnskap

Regnskapet for Sømna kommune gjøres opp med regnskapsmessig:

	2021	2020	2019	2018
Resultat investering (kroner)	0	0	0	0
Netto driftsresultat (kroner)	17.103.830	-1 598 501	-4 528 435	8 231 200
Netto driftsresultat av driftsinntekter (%)	6,85%	-0,69 %	-1,99 %	3,53 %
Endring i lånegjeld (kroner)	-16.696.899	10 056 624	-6 162 790	961 854

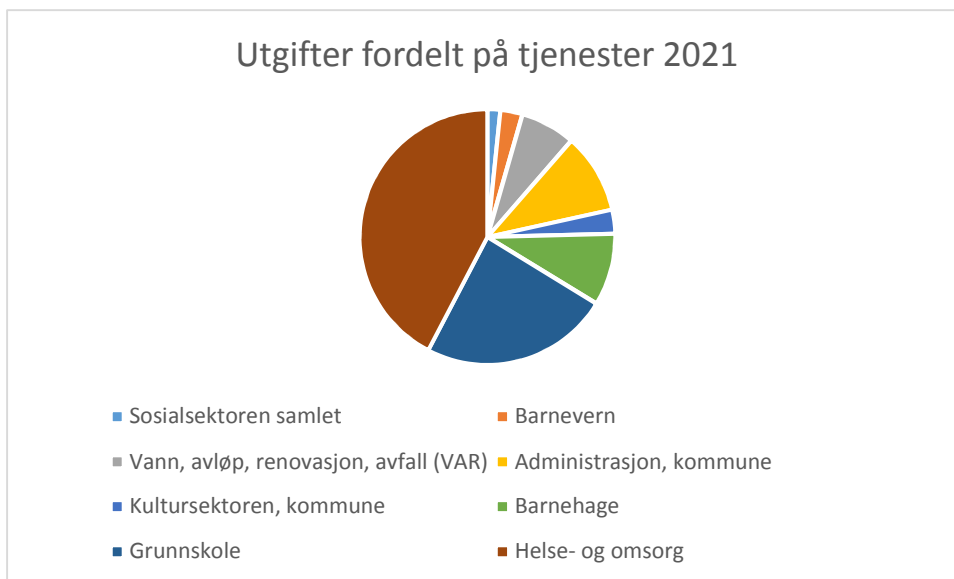
Sømna kommune fikk i 2021 et netto driftsresultat (driftsinntekter minus driftsutgifter og renter og avdrag) på 17.103.830 kr. Dette utgjør 6,85 % av driftsinntektene, som er over kommunestyrets vedtatte finansielle måltall for netto driftsresultat (1,75%)

Selv om dette er langt bedre enn budsjettet er det ingen grunn til å være veldig fornøyd med resultatet. Driften av tjenestoområdene viser i stor grad merforbruk, og det er pensjonsinntekter, utbetaling fra havbruksfondet, høyere skatteinntang og ekstraordinært utbytte fra Helgeland Kraft som drar resultatet opp.

Dette er inntekter kommunen ikke kan påregne å få fremover, og det er derfor helt avgjørende at Sømna kommune lykkes med de endringsprosessene som er startet for at man skal få en bærekraftig kommuneøkonomi over tid, og for at vi fortsatt skal kunne klare å levere gode tjenester til våre innbyggere.

Kilde: Statistisk sentralbyrå 2021: Kommunefakta, <https://www.ssb.no/kommunefakta/somna>

7.1 Driftsregnskapet - § 5-4 Bevilgningsoversikt drift første ledd

I denne delen av årsberetningen vil vi se nærmere på avvik i regnskapsskjema etter §5-4 første ledd.

7.1.1 Sum generelle driftsinntekter

Tall i 1 kroner	Regnskap 2021	Regulert budsjett 2021	Opprinnelig budsjett 2021	Regnskap 2020
Generelle driftsinntekter				
Rammetilskudd	-107 111 592	-105 712 000	-105 117 000	-102 669 881
Inntekts- og formuesskatt	-53 418 613	-50 575 000	-46 804 000	-45 952 297
Eiendomsskatt	-4 130 077	-4 129 165	-3 975 000	-4 519 960
Andre generelle driftsinntekter	-7 399 898	-7 401 589	-2 983 221	-5 703 063
Sum generelle driftsinntekter	-172 060 180	-167 817 754	-158 879 221	-158 845 201

Sum generelle driftsinntekter ble 4.242.426 høyere enn budsjettet.

Rammetilskudd og skatteinntekter ble 4.243.205 høyere enn regulert budsjett. Regulert budsjett var basert på KS sin prognose fra oktober, og spesielt skatteinntekten ble langt høyere enn hva prognosen tilsa.

7.1.2 Finansinntekter/-utgifter

Tall i 1 kroner	Regnskap 2021	Regulert budsjett 2021	Opprinnelig budsjett 2021	Regnskap 2020
Finansinntekter/Finansutgifter				
Renteinntekter	-925 794	-756 000	-756 000	-995 940
Utbytter	-4 007 195	-4 007 190	-1 375 000	-2 666 800
Gvinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0
Renteutgifter	2 095 234	2 125 000	3 288 178	2 686 113
Avdrag på lån	8 765 170	8 800 000	11 506 640	8 804 447

Finansinntekter ble i 2021 170.000 høyere enn budsjettert.

Finansutgiftene ble i 2021 64.500 lavere enn budsjettert.

7.1.3 Disponering eller dekning av netto driftsresultat

Tall i 1 kroner	Regnskap 2021	Regulert budsjett 2021	Opprinnelig budsjett 2021	Regnskap 2020
Disponering eller dekning av netto driftsresultat				
Overføring til investering	802 715	802 715	150 000	150 000
Avsetninger til bundne driftsfond	3 412 750	87 154	87 154	4 558 629
Bruk av bundne driftsfond	-5 178 790	-4 052 654	-2 288 964	-8 280 298
Avsetninger til bundne driftsfond	24 693 157	29 454 627	10 787 227	11 227 977
Bruk av disposisjonsfond	-6 626 001	-6 626 001	-4 198 575	-1 583 864
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	-7 670 944
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	17 103 830	19 665 841	4 536 842	-1 598 501

Bundne fond

Avsetning til bundne driftsfond ble i 2021 3.325.596 høyere enn budsjettert. Samtidig ble det brukt 1.126.136 mer av bundne driftsfond enn budsjettert.

Netto: 2.199.459.

Bundne fond er knyttet til tilskudd eller gaver som kommunen har fått knyttet til et bestemt formål. Sømna kommune har ikke praktisert å budsjettere regulere denne type midler. Så er heller ikke gjort i 2021.

Det er i 2021 brukt følgende store beløp fra bundne driftsfond:

- Næringsfond Stat: 1.763.690 (koronamidler)
- Trafikkovergang Berg: 1.304.908
- Bredbånd: 806.668

Det er i 2021 gjort følgende store avsetning til bundne driftsfond:

- Næringsfond Stat: 1.767.000 (koronamidler)
- Sammen for barn og unge: 950.000

Disposisjonsfond

Avsetning til disposisjonsfond ble i 2021 4.761.471 lavere enn budsjettet.

Bruk av disposisjonsfond er i henhold til budsjett.

Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetninger for kommuner og fylkeskommuner sier:

Hvis driftsregnskapet viser et mindreforbruk etter at disposisjonene i § 4-1 er gjennomført, skal mindreforbruket reduseres så mye som mulig ved å stryke bruk av disposisjonsfond.

Hvis regnskapet fortsatt viser et mindreforbruk etter strykningene, skal mindreforbruket dekke inn eventuelle tidligere års merforbruk. Et mindreforbruk som ikke dekker inn et merforbruk skal avsettes til disposisjonsfond.

Sømna kommunens samlede budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner etter §4-1 ble som følger:

	2021
Netto driftsresultat	17.103.830
Sum budsjettdisposisjoner	-21.865.301
Årets budsjettavvik (merforbruk før strykninger):	-4.761.471
Strykning av avsetning til disposisjonsfond	4.761.471
Fremført til inndecking i senere år	0

7.2 Driftsregnskapet - § 5-4 Bevilgningsoversikt drift andre ledd

Avvikene knyttet til vært enkelt ansvarsområde kommenteres av områdene i kapitel 9.

7.3 Investeringsregnskapet - § 5-5 Bevilgningsoversikt investering første ledd

I denne delen av årsberetningen vi se nærmere på avvik i regnskapsskjemaene etter §5-5 første ledd.

7.3.1 Sum investeringsutgifter

Tall i 1 kroner	Regulert Opprinnelig			
	Regnskap 2021	budsjett 2021	Budsjett 2021	Regnskap 2020
Investeringsutgifter				
Investeringer i varige driftsmidler	17 085 903	15 939 984	34 923 750	21 113 428
Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	2 860 473	652 715	652 715	618 665
Utlån av egne midler	0	0	5 000 000	8 413 317
Avdrag på lån	25 027 000	25 027 000	1 495 000	6 488 929
Sum investeringsutgifter	44 973 376	41 619 699	42 071 465	36 634 339

Investeringsutgiftene i 2021 ble 3.353.677 høyere enn budsjettet.

Sømna kommune solgte i 2021 alle sine aksjer i Torghatten ASA. Som en del av oppgjøret ervervet man 136.400 aksjer i Flyco AS. Disse ble verdsatt til 17 kroner.

Dette er i regnskapet ført som en kostnad og var ikke budsjettet.

Dette forklarer avviket under investeringer i aksjer og andeler i selskap.

Avviket i investeringer i varige driftsmidler er knyttet til Buskhammeren og renovering av bassenget. Her kom det kostnader i 2021 som var forventet å komme i 2022.

7.3.2 Sum investeringsinntekter

Tall i 1 kroner	Regulert Opprinnelig			
	Regnskap 2021	budsjett 2021	Budsjett 2021	Regnskap 2020
Investeringsinntekter				
Kompensasjon for merverdiavgift	-2 806 767	0	0	-3 779 746
Tilskudd fra andre	145 000	145 000	0	-1 938 123
Salg av varige driftsmidler	-310 000	-310 000	0	-2 325 659
Salg av finansielle anleggsmidler	-26 188 800	-23 870 000	0	-15 000
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-717 282	-717 000	-1 345 000	-4 235 421
Bruk av lån	-14 292 813	-16 064 984	-39 923 750	-23 321 805
Sum investeringsinntekter	-44 170 662	-40 816 984	-41 268 750	-35 615 755

Sum investeringsinntekter ble 3.353.678 høyere enn budsjettet i 2021.

I regulert budsjett var det budsjettet med bruk av lånemidler på 16.064.984. Regnskapet viser at det kun ble brukt 14.292.813. Dette skyldes prosjekter som ikke fikk den fremdrift som planlagt og at kostnader er forskjøvet til 2022. Bruk av lånemidler ble derfor 1.772.171 lavere enn budsjettet.

I investeringsbudsjettet for 2021 har man benyttet kostnadsoverslag eksl.mva og det har således ikke blitt budsjettet med kompensasjon for mva. Avviket er på 2.806.767.

Som på utgiftssiden har man ikke budsjettet med inntektene av Flyco AS i forbindelse med transaksjonen etter salget av Torghatten ASA.

Dette gjør at man får avvik på Salg av finansielle anleggsmidler.

7.3.3 Videre utlån

Tall i 1 kroner	Regulert Opprinnelig			
	Regnskap 2021	budsjett 2021	Budsjett 2021	Regnskap 2020
Videreutlån				
Videreutlån	3 820 000	5 000 000	0	0
Bruk av lån til videreutlån	-3 820 000	-5 000 000	0	0
Avdrag på lån til videreutlån	1 983 730	628 000	0	0
Mottatte avdrag på videreutlån	-1 983 730	-628 000	0	0
Netto utgifter videreutlån	0	0	0	0

Sømna kommune har i 2021 lånt ut 3.820.000 til startlån.

Budsjettet var 5.000.000.

Det var gitt tilsagn på resterende startlånsmidler, men diskontering av lån skjedde ikke før i 2022.

Mottatte avdrag på videre utlån er i sin helhet brukt til å avdrag på kommunens lån til Husbanken.

7.3.4 Sum overføring fra drift og netto avsetninger

Tall i 1 kroner	Regulert Opprinnelig			
	Regnskap 2021	budsjett 2021	Budsjett 2021	Regnskap 2020
Overføring fra drift og netto avsetninger				
Overføring fra drift	-802 715	-802 715	-150 000	-150 000
Avsetninger til bundne investeringsfond	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	0	0	0	-868 584
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	-652 715	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-802 715	-802 715	-802 715	-1 018 584

Det var i opprinnelig budsjett budsjettert med bruk av disposisjonsfond i investering til å dekke egenkapitalinnskudd i KLP. Dette er ikke tillatt, men ble dessverre ikke oppdaget slik at dette kunne reguleres.

Følgende budsjettregulering er derfor gjennomført administrativt:

Drift: *Overføring til investering: 652.715*
 Avsetning til disp.fond: -652.715

Investering: *Overføring fra drift: - 652.715*
 Bruk av disp.fond: 652.715

Når dette gjennomføres får Sømna kommune et investeringsregnskap for 2021 som gjøres opp i balanse.

7.4 Investeringsregnskapet - § 5-5 Bevilgningsoversikt investering andre ledd

Under følger en oppstilling av investeringsregnskapet fordelt på prosjekt med avvik mellom regnskap og regulert budsjett > 100.000.

Avvikene kommenteres under:

	Tall i 1 kroner	Regnskap 2021	Regulert budsjett 2021	Opprinnelig budsjett 2021	Avvik i kroner
	Fra bevilgningsoversikt:				
0113	Digitalisering/Arkiv/ERP	760 678	1 500 000	1 500 000	-739 322
0220	Fagfornyelsen	671 623	1 000 000	1 000 000	-328 377
0231	Basseng - oppgradering	3 672 938	2 683 750	2 683 750	989 188
0324	SD-Anlegg	532 416	426 000	0	106 416
0601	Buskhammarn	5 425 107	3 500 000	3 500 000	1 925 107
0637	Havreveien 5 - Kjøkken	0	100 000	100 000	-100 000
0642	Spylevogn til kloakkspyling	0	500 000	500 000	-500 000
0659	Omdisponering av arealer Sømna Omsorgssenter	300 770	625 000	0	-324 230
0718	Asfaltering boligfelt	701 721	600 000	600 000	101 721
0719	Gatelys	214 783	500 000	500 000	-285 217
3529	Kjøp aksjer	2 860 473	652 715	652 715	2 207 758

7.4.1 0113-Digitalisering/Arkiv/ERP

Prosjektet ble påbegynt i 2021, men ikke slutført. Budsjettet burde vært regulert ned, men det har vært vanskelig å vite fremdriften.

Prosjektet fortsetter i 2022 innenfor gitte budsjetttrammer.

7.4.2 0220-Fagfornyelsen

Prosjektet ble påbegynt i 2021, men ikke slutført. Budsjettet burde vært regulert ned, men det har vært vanskelig å vite fremdriften.

Prosjektet fortsetter i 2022 innenfor gitte budsjetttrammer.

7.4.3 0231-Basseng – oppgradering

Prosjektet ble 989.200 dyrere i 2021 enn budsjettet.

734.588 av dette skyldes merverdiavgift som ikke var budsjettet men som man jo får tilbake i sin helhet. Reelt ble prosjektet 254.000 dyrere enn budsjettet. Dette var kostnader som var budsjettet i 2022 men som kom tidligere på grunn av god fremdrift i prosjektet.

7.4.4 0324-SD-Anlegg

Prosjektet ble 106.416 dyrere enn budsjettet. Dette skyldes i sin helhet merverdiavgift som ikke var budsjettet og som vi har fått tilbake i sin helhet.

7.4.5 0601-Buskhammeren

Prosjektet ble 1.925.107 dyrere enn budsjettert.

927.977 av dette skyldes merverdiavgift som over.

Resterende kostnader er slutføring av prosjektet som har vært budsjettert tidligere år men ikke brukt. Totalt kom prosjektet ut i balanse og totale kostnader er lagt inn i beregninger av tomtepriser.

7.4.6 0637-Havreveien 5 – Kjøkken

Prosjektet skulle gjennomføres på tampen av 2021. Ble ikke gjennomført.

Prosjektet gjennomføres i 2022 innenfor gitte budsjetttrammer.

7.4.7 0642-Spylevogn til kloakkspyling

Prosjektet skulle gjennomføres på tampen av 2021. Ble ikke gjennomført.

Prosjektet gjennomføres i 2022 innenfor gitte budsjetttrammer.

7.4.8 0659-Omdisponering av arealer Sømna omsorgssenter

Prosjektet ble påbegynt i 2021, men ikke slutført. Budsjettet burde vært regulert ned, men det har vært vanskelig å vite fremdriften.

Prosjektet fortsetter i 2022 innenfor gitte budsjetttrammer.

7.4.9 0718-Asfaltering boligfelt

Prosjektet ble 101.721 dyrere enn budsjettert. Dette skyldes i sin helhet merverdiavgift som ikke var budsjettert og som vi har fått tilbake i sin helhet.

7.4.10 0719-Gatelys

Prosjektet ble påbegynt i 2021, men ikke slutført. Budsjettet burde vært regulert ned, men det har vært vanskelig å vite fremdriften.

Prosjektet fortsetter i 2022 innenfor gitte budsjetttrammer.

7.4.11 3529-Kjøp av aksjer

Sømna kommune solgte i 2021 alle sine aksjer i Torghatten ASA. Som en del av oppgjøret ervervet man 136.400 aksjer i Flyco AS. Disse ble verdsatt til 17 kroner.

Dette er i regnskapet ført som en kostnad og var ikke budsjettert.

7.5 Momskompensasjon

Det ble budsjettert med 5.375.115 i momskompensasjon i 2021.

I regnskapet er kompensasjonen bokført med utgiften på konto 04290/14290 og inntekten på konto 07290/17290 på samme funksjon som fakturaen den stammer i fra på drift og på en samlet funksjon på investering.

Momskompensasjon på investering:	5.965.204
Momskompensasjon på drift	2.806.767
Totalt:	8.771.971

7.6 Selvkost

I 2021 har vi utarbeidet egen note for selvkostområdene vann og kloakk. Avsetning til fond er foretatt etter selvkostberegningen.

7.7 Pensjon

Etter § 3-5 og § 3-6 i budsjett- og regnskapsforskriften skal driftsregnskapet belastes med pensjonskostnader som er beregnet ut fra langsiktige forutsetninger om avkastning, lønnsvekst og G-regulering. Pensjonskostnadene beregnes på en annen måte enn pensjonspremien som betales til pensjonsordningen, og det vil derfor normalt være forskjell mellom disse to størrelsene. Forskjellen mellom betalt pensjonspremie og beregnet pensjonskostnad betegnes premieavvik, og skal inntekts- eller utgiftsføres i driftsregnskapet. Premieavviket tilbakeføres igjen neste år/med 1/7 per år for premieavvik oppstått i 2014 eller senere, med 1/10 per år for premieavvik oppstått fra 2011 til 2013 og med 1/15 per år for premieavvik oppstått fra 2002 til 2010.

Regnskapsføringen av pensjon innebærer et unntak fra de grunnleggende prinsippene for kommuneregnskapet om at alle kjente utgifter og inntekter i året skal tas med i årsregnskapet for vedkommende år (kl § 14-6, 2. ledd nr c).

Regnskapsføringen av premieavvik og amortisering av premieavvik har hatt innvirkning på netto driftsresultat i 2021 ved at regnskapsførte pensjonsutgifter er kr. 6.640.287 lavere enn faktisk betalte pensjonspremier.

Sømna Kommunen har et pensjonsfond (disp.fond) for å dekke inn dekke fremtidige pensjonsutgifter. Ved utgangen av året er forholdet mellom "pensjons-fondet" og premieavvik som skal utgiftsføres frem i tid:

Pensjonsfond	21 604'
Premieavvik	21 208'

Kommunen har dermed satt av tilstrekkelig med midler til å dekke amortisering frem i tid.

7.8 Langsiktige lån

I 2021 har vi betalt følgende avdrag drift	8.765.170,00
I 2021 har vi betalt følgende avdrag investering	27.010.729,72
Sum avdrag	35.775.899,72
Låneopptak 2021:	19.079.000,00
Netto reduksjon i lånegjeld	16.696.900,72

Sømna kommune har i 2021 redusert sin gjeld med 16.696.900.

Total gjeld ved utgangen av året er 161.425.141. Av dette er 19.329.380 selvfinansierende gjeld.

Gjeld i % av driftsinntekter = 56,95%. Dette er under kommunestyrets vedtatt finansielle måltall for gjeld (70%).

7.9 Fond

	Beholdning 31.12.21	Beholdning 31.12.20
Disposisjonsfond	54.372.546	36.305.390
Bundne driftsfond	10.503.632	12.269.673
Ubundne investeringsfond	-	
Bundne investeringsfond	176.366	176.366
Sum	65.052.544	48.751.429

Sømna kommune har i 2021 økt sitt disposisjonsfond betydelig.

Det er viktig å merke seg at den store økningen i disposisjonsfondet er knyttet til pensjon og midler avsatt til fremtidige forpliktelser.

Disposisjonsfond i % av driftsinntektene = 21,79%. Dette er under kommunestyrets vedtatte finansielle måltall for disposisjonsfond (10%).

8 Planstatus

Planer som er utarbeidet i 2021

- *Kompetanse- og rekrutteringsplan*
- *Kulturskoleplan*
- *Overordnet ROS-analyse*
- *Demensplan*

Planer som er igangsatt og ferdigstilles 2022

- *Arealdel*
- *Arkivplan*
- *Kulturminneplan*
- *Handlingsplan for forebygging av vold og overgrep*
- *Friluftslivets ferdselsårer, turløypeplan*
- *Smittevernplan*

9 Kommunen som samfunnsaktør - drift, utvikling og måloppnåelse

Kommunen har et stort ansvar for å bidra til samfunnsutviklingen både innenfor areal- og samfunnsplanlegging, næringsutvikling, stedsutvikling, demokratiutvikling, omdømmebygging og i utviklingen av det viktige kommunale tjenestetilbudet. Det er stor bredde i kommunens oppgaveportefølje og ambisjonene er høye både i administrasjonen og i det politiske miljøet.

Visjonen **“Sømna - den grønne Helgelandskommunen som leverer”** forplikter.

Kommuneplanens samfunnsdel for Sømna kommune ble vedtatt i 2017 og er et sentralt overordnet styringsverktøy med mål og strategier for utviklingen av Sømna samfunnet frem mot 2029.

Samfunnsdelen inneholder tre overordnede mål med tilhørende strategier.

De tre målene er:

- *Vi skal være en bærekraftig kommune*
- *Vi skal skape et helsefremmende lokalsamfunn*
- *Vi vil være en attraktiv bostedskommune*

Ambisjonene for oppfølgingen av disse målene konkretiseres hvert år i kommuneplanens handlingsdel som inngår som en del av kommunen økonomiplan med årsbudsjett. Kommuneplanens handlingsdel for 2021-2024 ble vedtatt i Sømna kommunestyre 19.12.2019 og konkretiserer en rekke prioriteringer i planperioden.

Oppfølgingen av disse prioriteringene er blant annet beskrevet i dette kapitlet.

I kommuneplanens handlingsdel for 2021 er FNs bærekraftsmål nevnt som det politiske hovedsporet i kommunens areal- og samfunnsplanlegging.

Det blir stadig mer fokus på bærekraftsmålene, men selve arbeidet med å oversette hovedmål og delmål til lokal kontekst har ikke blitt en prioritert oppgave under pandemien.

Det er viktig å påpeke at 2021, i likhet med 2020, ble et veldig annerledes år enn forventet. Koronapandemien har for Sømna kommune betydd at store ressurser har blitt brukt på testing, smittesporing og vaksinerings i helsetjenesten, at de ansatte innenfor pleie og omsorg har måttet jobbe under strenge smitteverntiltak og besøkskontroll, at oppvekstsektoren raskt har måttet omstille seg mellom tiltaksnivå og at skolen i flere perioder har måttet forberede og gjennomføre digital hjemmeundervisning. Kommunehuset har i store deler av året vært stengt for besøkende, og ansatte har i perioder måttet jobbe fra hjemmekontor. Kommunens kriseledelse har hatt hyppige møter og fortløpende vurdert behovet for lokale tiltak og anbefalinger og kommunisert dette til kommunens innbyggere via kommunens hjemmeside og facebookside.

Ressursbruken knyttet til pandemien og utfordringene som endringene i smitteverntiltak har gitt for tjenesteproduksjonen har gjort at det i 2021 har vært noen oppgaver, tiltak og planer som har vært nødt til å bli utsatt. Tilstandsrapporteringen bør derfor leses med dette som premiss.

Kommunebarometeret

Dette har utviklet seg til å bli en sentral kunnskapsbase for status og sammenligning av de kommunale tjenestene i Norge.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Vekting
Nøkkeltallene alene	124	85	96	115	136	167	198	225	166	270	269	269	
Totaltabellen – justert for øk. forutsetn.	99	37	76	87	91	156	201	247	191	283		236	
Grunnskole	233	111	175	265	238	289	303	385	362	396	313	168	20 %
Pleie og omsorg	117	247	205	37	34	210	234	192	238	214	306	236	20 %
Barnevern	25	1	172	356	336	118	119	216	188	103	165	178	10 %
Barnehage	281	289	149	287	123	119	98	12	2	197	55	45	10 %
Helse			225	126	87	54	62	84	52	113	304	342	7,5 %
Sosial	192	39	10	191		3	149	72	64	125	229		7,5 %
Kultur		181	309	274	291	330	269	335	415	367	400	337	2,5 %
Miljø og ressurser	338		377	381	135	413	401	324	330	272	268	172	2,5 %
Saksbehandling			71	68	162	142	16	29	55	12	53	181	2,5 %
Vann og avløp			49	49	155	56	122	101	161	89	57	74	2,5 %
Økonomi	203	191	262	195	146	227	294	298	213	173	147	168	10 %
Kostnadsnivå		146	45	131	51	294	198	230	170	252	144	129	5 %
Nøkkeltall i bruk i barometeret	47	69	110	116	127	123	126	141	152	151	151	151	
Antall kommuner rangert totalt	429	429	429	429	428	428	428	426	423	422	422	356	

Sømna havner på 269. plass. En nedgang på 59 plasser.

Kort oppsummert

- **Skolen** har lærere med godkjent utdanning og bedring i resultater, men det er en høy andel spesialundervisning.
- **Barnehage** scorer høyt på god bemanning, høy andel pedagoger, men det trekker ned at det ikke er noen mannlige ansatte.
- **Kultur** scorer lavt på lite besøk på bibliotek og kino, men har mange elever i kulturskole.
- **Pleie og omsorg** har fortsatt litt lav score i forhold til ansatte med fagutdanning nasjonalt sett og de har fortsatt potensiale i å dreie tjenestene over fra institusjon til hjemmetjeneste. Det er lite tid med lege og fysioterapi i sykehjem. Enerom veier positivt.
- **Helse** har lenge ligget på grønn, men nå er det ingen ledige plasser på fastlegelistene. Det er også lav andel årsverk lege.
- Innen **barnevern** ligger antall barn med undersøkelse eller tiltak under nasjonalt gjennomsnitt.
- Innen **miljø og ressurser** trekker lavere energikostnader opp. Det er stort utslipp fra landbruket, men kommunen er gode på å bevare landbruksareal.
- **Vann og avløp** scorer høyt.

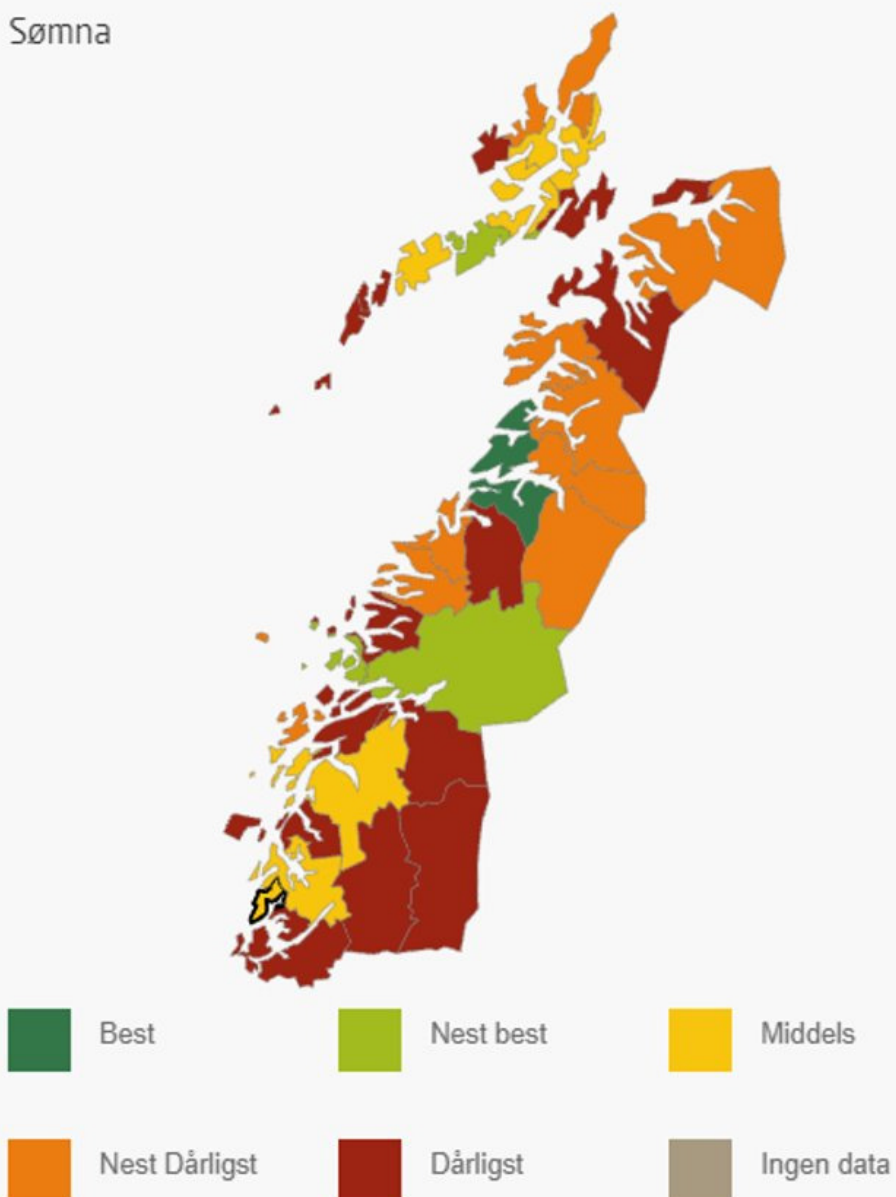
Kommune-NM

209. plass nasjonalt - 12. plass i fylket.

Kommune-NM er ikke en rangering av kommunale tjenester, altså velferdstilbudet i kommunen. Det er heller ikke et forsøk på å rangere kommunale tjenestetilbud overfor næringslivet. Stikkordet er økonomisk bærekraft. Hvis kommunene ikke er vekstkraftige, vil heller ikke nasjonen være vekstkraftig. Kommuner som rangeres høyt i kommune-NM har gjerne høy yrkesdeltakelse, høy andel private jobber, en ung og kompetent arbeidsstyrke, høy næringsvariasjon og god kommuneøkonomi.

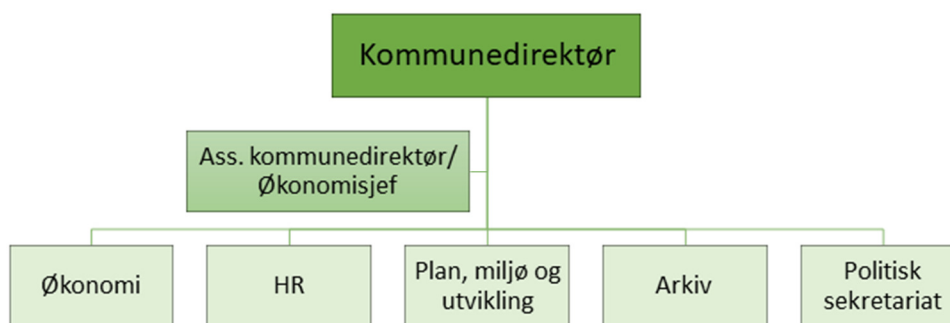
Totalt: NHOs Kommune-NM rangerer kommunene etter attraktivitet og lokal vekstkraft basert på forhold ved næringsliv, arbeidsmarked, demografi, kompetanse og kommunal økonomi. Tallgrunnlaget er fra 2020.

Sømna

9.1 Kommunedirektøren med stab

Kommunedirektøren og hans stab er organisert slik:

Økonomi

	Budsjett 2021 (kr)	Regnskap 2021 (kr)	Avvik (kr)	Avvik (%)
Kommunedirektøren	12.408.591	11.486.953	921.638	7,43%
SUM FOR OMRÅDET	12.408.591	11.486.953	921.638	7,43%

Kommunedirektørens område har i 2021 et mindreforbruk på ca. 900.000,-.

Hovedårsaken til mindreforbruket er fravær i organisasjonen som har gitt refusjoner samt økte inntekter knyttet til byggesak og oppmåling.

Overordnede tilsyn

I løpet av 2021 har det vært utført ett overordnet tilsyn og en forvaltningsrevisjon i Sømna kommune:

- **Forvaltningsrevisjon**

I perioden juni-oktober 2021 ble det gjennomført tilsyn fra Revisjon Midt-Norge om *Effektivitetsmåling og resultatstyring* på oppdrag fra Sømna kommunes kontrollutvalg.

Prosjektet hadde som formål å bidra til utvikling av Sømna kommunes økonomistyring. Etter oppdrag fra kontrollutvalget satte revisjonen søkelys på hva sammenlignende data forteller om kommunens økonomiske effektivitet, om administrasjonen bruker denne type styringsinformasjon og om det settes mål for hvilken effekt man ønsker å oppnå for bevilgningene.

Resultat

Hovedkonklusjonen er at kommune har høy bevissthet rundt verdien av å bruke slike styringsdata. Dette kommer spesielt godt til syne i kunnskapsgrunnlaget til den årlige planprosessen. Sett i forhold til hvilke ressurser og analysekompetanse en kommune av Sømna sin størrelse rår over, mener revisjonen at dette ivaretas på en tilfredsstillende måte.

Revisjonen kommer med tre anbefalinger:

- I større grad presenterer sammenlignende effektivitetsdata i kommunen handlingsplan og felles tilstandsrapport
- Å etablere mer konkrete og etterprøvbare mål og indikatorer for hvilken effekt tjenestene skal ha for brukerne og lokalsamfunnet
- Å gjennomføre brukerundersøkelser etter faste sykluser, og å bruke informasjonen på en mer systematisk måte i kommunens virksomhetsstyring.

De siste årene har det vært jobbet mye for å få til et mer systematisk plan-, mål- og styringssystem og dette er fortsatt i utvikling. Som en av de første kommunene i Nordland valgte vi å slå sammen kommunene økonomiplan med kommuneplanens samfunnsdel og vi jobber hele tiden med å finne den røde tråden og være tydelige på prioriteringer, måloppnåelse og resultater slik at vi kan følge utviklingen i Sømna samfunnet. Det ble jobbet videre med dette i kommunen handlingsdel med økonomiplan 2022-2025 og årsbudsjett 2022 og det ble blant annet vedtatt noen konkrete mål, samt at det skal innføres systematisk bruk av brukerundersøkelser.

- **Kommunal beredskapsplikt**

I august 2021 førte Statsforvalteren tilsyn med kommunal beredskapsplikt.

Hensikten med tilsynet var å kontrollere hvordan kommunen etterlever bestemmelsene om kommunal beredskapsplikt, og tilsynet hadde hovedfokus på følgende forskriftsbestemmelser:

- Helhetlige ROS-analyse, jf. forskriftens § 2
- Kommunens helhetlige og systematiske arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap, jf. forskriftens § 3
- Overordnet beredskapsplan, jf. forskriftens § 4
- Oppdatering/revisjon, jf. forskriftens § 6
- Øvelser og opplæring, jf. forskriftens § 7
- Evalueringer etter øvelser og uønskede hendelser, jf. forskriftens § 8
- Krav om skriftlig dokumentasjon, jf. forskriftens § 9

Resultat

Sømna har arbeidet godt med samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet de senere år. En ny ROS-analyse er på plass og flere fagplaner. I tillegg har kommunen laget et årshjul som en plan for oppfølging av arbeidet. Tilsynet medførte ett avvik:

Den overordnede beredskapsplanen til Sømna kommune oppfyller ikke kravene i forskriften.

Sømna kommunes beredskapsplan er av eldre dato og kun med enkel oppdatering de siste årene. Planen tilfredsstiller ikke kravene etter loven da den mangler en evakueringsplan. Det er vedtatt revisjon av beredskapsplanen på den prioriterte planlisten for 2023.

Oppfølging av vedtak

- **PS 8/21 Innspill til regional transportplan.**
Det ble utarbeidet innspill til planprogrammet der utfordringer og løsninger ble belyst.
- **PS 68/71 Kommuneplanens handlingsdel og økonomiplan 2022-2025 med årsbudsjett 2022.**

I forkant av behandlingen av denne planen ble det avholdt flere budsjettmøter og også temadag i kommunestyret der også ungdomsråd, elderråd, rådet for personer med funksjonsnedsettelse og tillitsvalgte var representert.

Gruppearbeid med innspill til budsjett og planarbeidet

Kommunedirektør og ordfører oppsummerer

Foto:
Marianne V.
Grøttheim

- **PS 72/21 Behandling av innbyggerinitiativ om redusert fartsgrense.**
Det ble vedtatt å avvente til behandlingen fra Statens vegvesen om reduksjon i fartsgrense var avklart. Da kan man se disse sakene i sammenheng.

9.1.1 Økonomi

Økonomi er en stabsavdeling som driver støttefunksjoner for alle enheter i kommunen innenfor økonomiområdet.

Sentrale oppgaver:

- Kommuneregnskap
- Budsjett
- Lønn
- Finans
- Startlån
- Kommunale avgifter

Resultater

Regnskap og årsberetning for 2021 avlagt innen fristen 22.02.22/31.03.22.

Økonomiplan med tilhørende handlingsdel ble utarbeidet for perioden 2021-2024 i henhold til gjeldende regelverk. Denne planen rulleres årlig.

Kommunen har i 2021 digitalisert inngående og utgående faktura, og 90% av alle fakturaer til kommunen kommer nå digitalt og behandles av ansatte gjennom Agresso.

Arbeidet med forenkling innen økonomi skal fortsette i 2022 med reiseregningsmodul og prekontering av faste fakturaer.

9.1.2 HR

HR er en stabsavdeling som driver støttefunksjoner for alle enheter i kommunen innenfor HR-området.

Sentrale oppgaver:

- Utvikle, utarbeide og revidere planverk, prosedyrer, rutiner og lignende innenfor HR-området
- Utviklingen av overordnet HMS-system
- Ha gode systemer for å ivareta personalområdet
- Utvikle og vedlikeholde maler innen personalområdet
- Bistå i oppfølging i personalsaker
- Bistå i sykefraværsoppfølging
- Bistå i endringsprosesser og organisasjonsutvikling
- Bistå og legge til rette for kurs og opplæring
- Bistå ved tilsetting
- Sekretær og saksbehandler for administrasjonsutvalg og arbeidsmiljøutvalg
- Sekretær og saksbehandler i samarbeids- og drøftingsmøter med arbeidslivsorganisasjonene
- Saksbehandle og koordinere lokale forhandlinger
- Lærlinger

Leder for HR skal dessuten være en pådriver i arbeidet med personvernforordningen (GDPR), samt gjennomføre opplæring og være kontaktperson opp mot personvernombudet.

Resultater

- Oppfølging av og dialog med enhetene i personal, sykefraværsoppfølging og varslingssak
- Nedbemanningsprosess, forberedelser, kartlegging, saksbehandling og drøftingsmøter
- Bistand ved utarbeidelse av stillingsbeskrivelser
- Virksomhetsoverdragelse NAV
- Lokale lønnsforhandlinger for ansatte i kapittel 3, 4 og 5
- Andre forhandlinger
- Utarbeidet kompetanse og rekrutteringsplan
- Deltatt i prosjekt digitalisering av ansettelsesprosessen
- Forhandlinger og søknader i forbindelse med streik
- Arbeidsmiljøundersøkelse
- Arbeidsmiljøsamtaler med ansatte i pleie og omsorg.
- Inntak av lærlinger

Oppfølging av vedtak

- **PS 22/21 - Strategisk plan for kompetanse og rekruttering i Sømna kommune**
Utarbeidet i 2021.

Tilsyn

Det har ikke vært gjennomført tilsyn på HR området i 2021.

9.1.3 Plan, miljø og utvikling

Plan, miljø og utvikling er en stabsavdeling med arbeidsfelt innenfor et bredt spekter av oppgaver.

Sentrale oppgaver:

- Kommuneplanarbeid (kommuneplanens samfunnsdel, kommuneplanens arealdel, kommuneplanens handlingsdel og kommunal planstrategi)
- Strategisk utviklingsarbeid
- Beredskap (deriblant rollen som beredskapskoordinator)
- Miljørettet helsevern
- Kommunikasjon
- Utarbeidelse av tilstandsrapport
- Arealplanarbeid
- Behandling av bygge- og delingssaker

- Kart og oppmåling
- Overordnede strategiske miljøoppgaver knyttet til regionalt klimanettverk og vannforvaltning
- Strategisk trafiksikkerhetsarbeid
- Koordinatoransvar for folkehelsearbeidet i kommunen.
- Koordinator for MOT-arbeidet i kommunen
- Div. stabsoppgaver

I 2021 var leder for enheten i permisjon til midten av september og en ingeniør på avdelingen sluttet i september slik at stillingen sto vakant ut året. Det har påvirket arbeidet på enheten.

Nøkkeltall

Indikator	2019	2020	2021
Byggesøknader i alt behandlet (antall)	38	42	50
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for byggesaker med 12 ukers frist (dager)	30	22	47
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for byggesaker med 3 ukers frist (dager)	12	13	15

Den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden har økt siden 2019. Den naturlige årsaken til dette er at saksbehandlingen er mer omfattende nå enn den var tidligere. Det er flere momenter som skal belyses, vurderes og begrunnes enn tidligere. Til tross for dette behandles de aller fleste innen tidsfristen.

Resultater

Innenfor kommuneplanarbeid har avdelingen i 2021 utarbeidet følgende dokumenter:

- Kommuneplanens handlingsdel og økonomiplan 2022-2024 med årsbudsjett. Handlingsdelen ble vedtatt i Sømna kommunestyre i desember 2021.
- Overordnet risiko og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse)

I tillegg har det vært jobbet med et bredt spekter av oppgaver. Det har blant annet blitt jobbet med følgende:

- Gebyrregulativ for oppmåling, byggesak og plan 2022 gjennomgikk en total revisjon av oppbyggingen av regulativet. Bakgrunnen for dette var å gjøre regulativet enklere å forstå og fjerne muligheten for tolkning. Det ble også innført nye punkter som tidligere manglet i regulativet.
- Året har på grunn av koronapandemien medført mange ekstra møter i kommunens kriseledelse og fokus på god informasjon til innbyggere har vært høyt. Enheten jobber med kommunikasjon i form av pressemeldinger og oppdatering på hjemmeside og sosiale medier.

Byggesak og fradeling

Det er i 2021 behandlet 50 byggesaker, hvorav 19 ble behandlet politisk og 31 ble behandlet delegert. Det ble søkt om dispensasjon i 17 byggesaker og 8 av disse ble sendt på høring. På grunn av at kommuneplanens arealdel er gammel, er det en økning i dispensasjonssaker, noe som krever mer arbeid knyttet til saksbehandling. Det er også uheldig med så mange dispensasjonssøknader. I desember ble arbeidet med arealdelen lagt ut på offentlig anbud. Med ny arealdel vil man forvente en betydelig nedgang i dispensasjonssaker.

Type	Antall
Enebolig	4
Fritidsbolig	4
Tomannsbolig	1
Bruksendring	6
Tilbygg	11
Vinterhage	2
Utslippstillatelse	2
Garasje	2
Riving av bygg	1

Det er dessuten behandlet 17 fradelingsaker:

Type	Antall
Fradeling av naust	
Fradeling til fritidsformål	3
Fradeling til bolig	4
Fradeling til næring/landbruksareal etc.	
Grensejustering	3
Arealoverføring	4
Sammenslåing av eiendommer (disse tas ikke som delegert vedtak, men det sendes ut informasjon i etterkant)	3

Naturfarevurderinger

Gjennom året har det vært et økende fokus på vurdering av naturfare, spesielt knyttet til faren for kvikkleireskred. Det har ført til at gjennom byggesaksbehandlingen blir naturfare i større grad vurdert. Det har også gått skred i kommunen, noe som ikke er overraskende med tanke på klimaforandringer. Dette har, og vil mest sannsynlig også i fremtiden medføre ekstra arbeid for kommunen som må bistå i oppfølging og vurdering av disse farene.

Forurensning

Enheten har gjort en opprydding i kommunen knyttet til bilvrak. Dette som en del av kommunens tilsynsplikt etter forurensningsloven.

Folkehelsearbeid

Sømna kommunes folkehelsearbeid handler blant annet om å sikre oversikt over helsetilstanden i kommunen (dette er konkretisert i kunnskapsgrunnlaget “[Styrker og utfordringer i Sømna kommune 2020](#)») og oppfølging av samarbeidsavtalen med Nordland fylkeskommune, herunder forvaltning av tilskuddet til folkehelsearbeidet i kommunen. Kommunen har i mange år fått et årlig tilskudd på ca. 200.000 kr for å ha ansatt folkehelsekoordinator og for å jobbe med å nå målene i samarbeidsavtalen. 2021 er siste året kommunen mottar disse da ordningen avvikles fra Fylkeskommunen.

Tilskuddet i 2021 ble dels brukt til lønnstilskudd til folkehelsekoordinator (100.000 kr.) og dels til konkrete folkehelse tiltak i kommunen innenfor temaene helsefremmende barnehager og skoler, musikk og helse.

Som følge av koronapandemien ble en rekke planlagte i 2020 flyttet til 2021. Heller ikke i 2021 ble alle gjennomført på grunn av pandemien. Disse tiltakene er gjennomført:

- Kulturskolen har gjennomført kurs i musikkbasert miljøbehandling til personer med nedsatt funksjonsevne. Instruktører fra organisasjonen Dissimilis ledet kurset.
- Kurs i helsefremmende skolekantine
- Ungdomslos har gjennomført hybelkurs for ungdomsskoleelevene
- Webinar for foreldre til barn i barnehage angående skjermbruk, i regi av barnevakten.no

11. -17. september 2021 ble folkehelseuka gjennomført i Sømna kommune. Det ble gjennomført en rekke arrangement og webinarer. Folkehelseuka arrangeres i samarbeid med Sømna frivilligsentral.

Hagefest på frivilligsentralen.

Foto: Wenche Fjerdingsøy

Gjennom folkehelseprosjektet «**robust oppvekst**» (2019-2023) har det i 2021 blant annet blitt gjennomført følgende:

- Temaplan for forebygging av vold og overgrep og det har blitt arrangert workshop med alle barnehager i 4 kommuner og ansatte i skole.
- Søkt om og fått tilslag på midler til BTI – bedre tverrfaglig innsats prosjekt.
- Elever har gjennomført fokusdag ved 7-10.trinn der tema var «*hvordan er det å være ung på Sømna i dag om du trenger noen å snakke med?*»
- Det har vært avholdt kurs i evaluering med Bergljot Baklien for alle enheter i kommunen. Evaluering er en viktig del av det systematiske folkehelsearbeidet.
- RVTS har gjennomført fagdag for helsestasjon, skole og barnevern.
- Ledende helsesykepleier har tatt utdanning i kognitiv atferdsterapi for barn og unge i skolehelsetjenesten. 2-årig utdanning.
- Utarbeidet ny rutine for barn som pårørende av psykisk syke og rusavhengige i kommunen.

Prosjektleder var ferdig i sin stilling i september. Det har vært litt stillstand i prosjektet i høst, men det er satt ulike frister og planlagt for mer aktivitet i 2022. Da ser vi prosjektet i sammenheng med ny barnevernsreform og andre folkehelseprosjekt.

Tilsyn

Det er ikke gjennomført *tilsyn av forum for miljørettet helsevern i 2021, bortsett fra lekeklasskontroller som er utført i henhold til plan.*

9.1.4 Servicetorg, arkiv og politisk sekretariat

Servicetorg, arkiv og politisk sekretariat er en nyopprettet stabsavdeling som følger av kommunens omorganisering i 2020 og denne avdelingen skal ivareta Sømna kommune sine førstelinjetjenester. Gjennom etableringen har man ønsket å skape "en dør inn" til Sømna kommune. Avdelingen er en støttefunksjon til alle kommunens enheter.

Sentrale arbeidsoppgaver:

- Drifte Sømna kommune sitt kundemottak fysisk, per telefon og per epost
- Håndtering av inngående og utgående post
- Ivareta kommunens arkivansvar
- Lage innkallinger og protokoller til politiske utvalg

Resultater

Avdelingen har i 2021 hatt hovedansvaret for kommunens bytte av sak/arkiv-system.

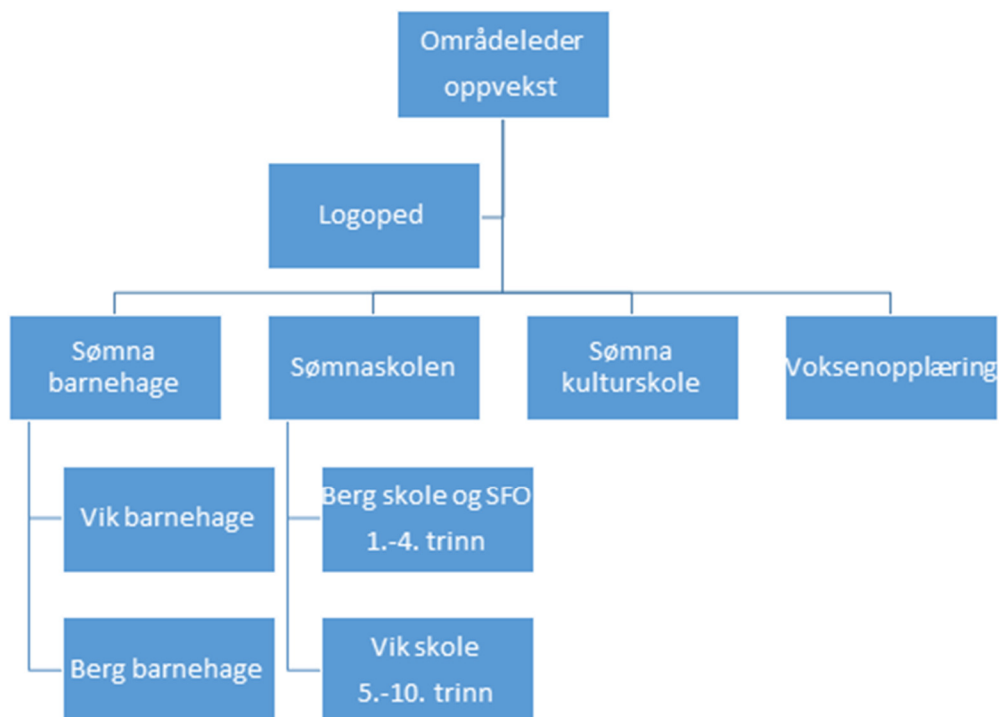
Dette har vært en tidkrevende oppgave, men gjennom arbeidet har man nå fått rullet ut sak/arkiv-system til hele organisasjonen.

Etter tilsyn i 2020 fikk kommunen pålegg om å utarbeide ny arkivplan.

Dette arbeidet ble ferdigstilt i 2021 og planen er godkjent av arkivverket.

9.2 Oppvekst

Rollen som aktiv skole- og barnehageeier er et stort ansvar og den er viktig for at kommunen skal levere tjenester som har god nok kvalitet, samtidig som man forholder oss til de rammer kommunen er tildelt. Som alle kommuner i regionen har Sømna utfordringer med tanke på nedgang i barnetall og dermed krav om økonomisk omstilling – samtidig som vi skal levere tjenester med stadig større krav til kvalitet og resultater.

Økonomi

	Budsjett 2021 (kr)	Regnskap 2021 (kr)	Avvik (kr)	Avvik (%)
Områdeleder oppvekst	9 653 685	8 642 872	1 010 812	10,47%
Vik skole	18 782 013	19 473 626	- 691 613	-3,68%
Berg skole	8 451 286	9 867 402	- 1 416 115	-16,76%
Sømna barnehage	8 690 744	7 669 683	1 021 061	11,75%
Sømna kulturskole	2 023 360	2 100 820	- 77 460	-3,83%
SUM FOR OMRÅDET	47.601.090	47.754.406	-153.316	-0,32%

Oppvekstsektoren har høsten 2021 effektuert budsjettvedtak med en planlagt reduksjon i budsjettammer, særlig for skole. Dette har ført til en del endringer både for ansatte og for brukere. Nedgang i barne- og elevtall over flere år, samt generelt gode rammer, har gitt kommunen et forbruk per elev som har vært langt over sammenlignbare kommuner. Det har vært behov for å tilpasse drift

innenfor oppvekst til kommunens økonomiske situasjon og for å forberede den demografiske dreiningen som vi går i møte.

Oppvekstområdet som helhet har et lite negativt avvik for 2021 på kr 153 315,-. Skole har et negativt avvik, mens barnehage har et positivt avvik. Dette forklares nærmere under, men noen av budsjettvedtatte tiltak har det vært utfordrende å komme i mål med til planlagt tid. Dette er en del av forklaringen med tanke på merforbruk generelt.

Foto: Kristin Bjørnsgård

9.2.1 Barnehage

Sømna barnehage drives som én enhet fordelt på to bygg. Barnehagene drives etter tradisjonell avdelingsmodell, og barna går i sine faste avdelinger inndelt etter alder. Berg barnehage har 3 avdelinger med plass til 42 barn daglig, men for barnehageåret 2021/22 drives barnehagen med 2 avdelinger på grunn av nedgang i barnetall. Vik barnehage har 2 avdelinger med plass til 26 barn daglig. Totalt gir det oss en kapasitet på 68 plasser.

Sømna barnehage ledes av en felles styrer med en assisterende styrer. I høst har styrer hatt permisjon og assisterende styrer har trådt opp som fungerende styrer. Hun har hatt en stedfortreder i 40 %.

Sentrale oppgaver:

- Bidra til at barn som går i barnehage for en god barndom preget av trivsel, vennskap og lek

- Bidra til at Sømna kommune er attraktiv som bostedskommune gjennom å ha full barnehagedekning
- Drive barnehagen i henhold til gjeldende lovverk, forskrifter og rammeplan for barnehage
- Være helsefremmende og bidra til god folkehelse

Økonomi

Sømna barnehage leverer et positivt driftsresultat for 2021. Dette skyldes flere ting, men den største årsaken er at det har vært vakanser som har ført til mindreforbruk i lønn. Også i år har vi hatt lavere aktivitet på dette med kurs og opplæring grunnet korona. Som forventet så vi at brukerbetaling har vært noe for høyt budsjettert, med tanke på nedgang i barnetall fra høsten 2021.

Fremtidige utfordringer

Sømna har et barnetall med synkende prognoser. Dette krever at kommunen tilpasser driftsnivået årlig, noe som igjen vil kunne gi uforutsigbarhet med tanke på økonomiske rammer, bemanning og kompetanse.

Nøkkeltall

Indikator	2019	2020	2021
Andel barn i barnehage, i forhold til innbyggere 1-5 år (%)	108,5*	109,7*	107,1*
Andel barnehagelærere i forhold til grunnbemanning (%)	36,4	38,3	42,4
Antall barn per årsverk i grunnbemanningen (antall)	4,8	4,4	4,9
Svarprosent foreldreundersøkelsen (%)	Vik: 32,0 Berg: 74,0	Vik: 84,2 Berg: 87,1	Vik: 40,0 Berg: 80,0

*= tallet er over 100% grunnet barnehagebarn fra Brønnøy kommune

Andelen barn i barnehage ligger over snittet i Nordland (94,7%) og over snittet i landet (93,4%). I forhold til bemanning så ligger også den kommunale barnehagen i Sømna så vidt over både fylkesnivået (41,2%) for landsnivået (42%).

Antall barn per årsverk i grunnbemanning er 4,9 barn hos oss, mens det i Nordland er et snitt på 5,5 barn og i landet som helhet et snitt på 5,7 barn per ansatt.

Resultater

2021 har også vært et år som ble preget av pandemi. Vi har etter hvert blitt vant til å justere drift ut ifra smittesituasjon og det å gå fra gult til rødt nivå og tilbake igjen har de ansatte gjort på en fleksible og utmerket måte. Det har vært et viktig fokus å ivareta alle barna i denne spesielle situasjonen og at spesialpedagogiske tiltak og andre tiltak rettet mot sårbare barn skulle ha prioritet.

Fokuset på smittevern og stadige endringer gjort at en del planlagt utviklingsarbeid har måttet bli satt til side i perioder. Vi har måttet prioritere blant de fokusområdene som ble beskrevet i handlingsdelen for 2021 og har hatt fokus på områder som inngår i barnehagens rammeplan, herunder språk- og begrepsinnlæring og fokus på barnas trygghet og trivsel jfr. nytt tillegg i barnehageloven på dette området.

Sømna barnehage har også i år gjennomført foreldreundersøkelse. Vi har høyere svarprosent i avd. Berg enn i avd. Vik denne omgangen. Svarene viser at de foresatte i stor grad er fornøyd med tilbudet som gis Sømna barnehage. Det som drar ned, er det fysiske miljøet. Effektivisering av vedtak om oppgradering av begge barnehagebygg vil endre dette.

I Sømna barnehage ligger vi innenfor nasjonal bemannings- og pedagognorm. Sømna barnehage har god pedagogdekning, noe vi anser som et viktig grep for å sikre god kvalitet i barnehagen. Det er også fokus på fagkompetanse gjennom våre ansatte med fagbrev innenfor barne- og ungdomsarbeiderfaget. Vi har et godt tverrfaglig samarbeid med helsesykepleier, logoped, PPT og andre instanser ved behov.

Sømna barnehage hadde i 2021 en lærling og en lærekandidat. Disse ble ferdige med sin læretid i løpet av året og vi har ikke fått inn nye lærlinger. Det er viktig å sikre rekruttering gjennom en god fagopplæring i barnehagen. Per i dag har vi ingen mannlige ansatte i Sømna barnehage og det er et ønske å rekruttere mannlige ansatte til barnehagen på sikt.

Oppfølging av vedtak

- **PS 95/20 - Kommuneplanens handlingsdel 2021-2024 med økonomiplan 2021 – 2024 og årsbudsjett 2021**

Ifølge vedtaket skal vi innen oppvekst følge de nasjonale normene for bemanning i skole og barnehage. Barnehagen har gjort tilpasninger i forhold til barnetall, men ligger fremdeles over nasjonal bemanningsnorm og har også god pedagogdekning som er over den nasjonale normen.

- **PS 40/21 - Nytt barnehagebygg i Vik:**

Styrer, ansattrepresentanter og foreldrerepresentanter har deltatt i arbeidsgruppen for ny barnehage i Vik.

Det har vært noen møter i arbeidsgruppa og eiendomsavdelingen jobber nå videre med anbudsprosess i forhold til vedtaket.

Tilsyn

Det har vært gjennomført tilsyn i Sømna barnehage, avd. Vik.

Vik barnehage har i 2021 hatt tilsyn av den regionale tilsynsgruppa som foretar tilsyn på Sør-Helgeland. Det er denne gruppa som foretar tilsyn på vegne av kommunene. Tilsynet gav kun et avvik og det gikk på at barnehagens godkjenningsvedtak ikke er tilstrekkelig og dette må vurderes når nye lokaler er ferdigstilt.

Foto: Kristin Bjørnsgård

9.2.2 Skole

Sømnaskolen består av en skole i to bygg. 1. - 4. trinn (inkl. SFO) holder til på Berg skole, 5. - 10. trinn holder til på Vik skole.

Totalt går det 262 elever i Sømnaskolen. Berg skole har 92 elever og 36 barn på SFO. Vik skole har 170 elever. Elevtallet vil variere noe gjennom året da vi har noe tilflytting/fraflytting.

Skolene er organisert under felles rektor, med stedlige avdelingsledere på hvert skolebygg. Totalt er det 300 % lederressurs i Sømnaskolen.

Sentrale oppgaver:

- Skolen skal, i samarbeid med heimen, bidra til at elevene utvikler kunnskap, ferdigheter og holdninger for å meste livene sine og for å kunne delta i arbeid og fellesskap i samfunnet
- Skolen skal drives i henhold til gjeldende lovverk, forskrifter og læreplanverk for grunnskole
- Være en trygg læringsarena som oppleves inkluderende og som fremmer helse, trivsel og læring for alle
- Sikre at alle elever får et best mulig utbytte av den ordinære opplæringen gjennom tilpasset opplæring for alle
- Kommunen må ha ekstra fokus på overganger mellom skolene og jobbe for et mest mulig enhetlig og helhetlig skoleløp i Sømnaskolen

Økonomi

Både Berg og Vik skoler leverer et negativt driftsresultat for 2021. Dette skyldes flere forhold. Pensjonsutgiftene er høyere enn budsjettet og enheten er heller ikke fullt ut kompensert for utgifter til årets lønnsoppgjør. I tillegg har vi av ulike årsaker ikke klart å få tatt ut alle effekter vedr. planlagt budsjettkutt for 2021. Vi har et merforbruk på SFO og vi ser også at vi subsidierer maten i kantina da måltidene er vedtatt til å koste kr 15,- per måltid i stedet for salg til selvkost.

Det har vært gjort et grundig arbeid med budsjettering for 2022 med tanke på refusjoner fra andre kommuner, likevel er dette en usikker budsjettpost med tanke på endring/flytting etc.

Nøkkeltall

Indikator	2019	2020	2021
Netto driftsutgifter til grunnskolesektor per innbygger 6-15 år Berg og Vik (kroner)	158 681,5	157 038,0	163 188,0
Grunnskolepoeng	41,2	44,8	44,1
Andel lærere som oppfyller kompetansekravene (%)	99,72	97,37	99,2
Andel spesialundervisning ungdomsskolen (%)	16,74	10,47	12,5

Nasjonale prøver lesing. Andel 5. klassinger på laveste mestringsnivå (%)	24	*	42,3
Nasjonale prøver lesing. Andel 8. klassinger på laveste mestringsnivå (%)	6,5	6,9	4,4
Nasjonale prøver regning. Andel 5. klassinger på laveste mestringsnivå (%)	29	*	*
Nasjonale prøver regning. Andel 8. klassinger på laveste mestringsnivå (%)	12,9	3,4	3,7
Deltagelse elevundersøkelse 7. trinn (%)	100	100	90
Deltagelse elevundersøkelse 10. trinn (%)	94,4	100	100
Deltagelse foreldreundersøkelse 7.trinn (%)	Ikke gjennomført	Ikke gjennomført	Ikke gjennomført
Deltagelse foreldreundersøkelse 10. trinn (%)	Ikke gjennomført	Ikke gjennomført	Ikke gjennomført

*= tallet er unntatt offentlighet

Vi ser at vi til tross for kutt i budsjetter for oppvekst ligger høyere enn både Nordland fylke (kr 144 569,5) og landet for øvrig (kr 128 141,7) i netto driftsutgifter til grunnskolesektor per innbygger 6-15 år. Noe av dette skyldes at vi har valgt å ha en skole i to bygg, noe som gir større utgifter til drift av skolelokaler og skyss, men også at vi fremdeles har færre elever per lærer enn den nasjonale lærernormen tilsier og at vi ikke har de samme stordriftsfordeler med tanke på trinn og elevkull som større skoler har.

Resultater

Covid-19 og smittevern

Også 2021 har vært preget av pandemien, selv om vi her i Sømna har vært heldige i forhold til en del andre kommuner. Vi har klart å opprettholde skoletilbudet på en god måte, selv om fokus på ulike smitteverntiltak og trafikklysmoellen har vært krevende for alle. Skolen har jobbet for å gjennomføre de aktiviteter og opplegg som skal ivareta både Sømna både som MOT-kommune og som helsefremmende skoler jf. kommuneplanens handlingsdel for 2021-2024.

Sårbare barn og unge har vært en prioritert gruppe og det har også vært fokus på at spesialundervisning skulle opprettholdes i størst mulig grad. Vi har også en god skolehelsetjeneste, samt Ungdomslos som gjør en utmerket jobb for å følge opp elever med særlige behov her.

Spesialundervisning og tilpasset opplæring

Andel elever med spesialundervisning har gått noe ned totalt for hele grunnskolen, dette er i tråd med den regionale satsningen på området og er noe man må jobbe videre med sammen med foresatte, PPT, og eleven selv. Likevel er vår andel (11,2%) høyere enn Nordland fylke (9,4%) og landsgjennomsnittet (7,8%) og særlig bekymringsfullt er det at av de elever som mottar spesialundervisning er prosentandelen på gutter på over 80%. Vi har hatt noen utfordringer med leveranse fra PPT våren 2021. Dette har ført til at en del sakkyndig arbeid har blitt forsinket. Skolen har likevel hatt fokus på å sikre elevenes rett til tilpasset opplæring i påvente av sakkyndig vurdering fra PPT.

Fra 2021 innførte regjeringen en ny satsning som kalles *Kompetanseløftet for spesialundervisning og inkluderende praksis* som vil bety mye for hvordan skolen skal jobbe på dette området, det samme gjelder *Barnevernsreformen* som vil gi primærtjenesten et større ansvar med tanke på forebygging. Myndighetene ber oss om å se det allmennpedagogiske og spesialpedagogiske tilbudet i sammenheng. Dette vil bety noe for vår organisering av ressurser fremover.

Vi har en stor andel elever som er diagnostisert med dysleksi og skolen har hatt ulike interne kurs for å øke kompetansen hos alle på dette med hjelpemidler og arbeidsmetodikk. Berg skole har nylig blitt re-sertifisert som dysleksivennlig skole og vi har et mål om at også Vik skole skal sertifiseres som dysleksivennlig skole i løpet av skoleåret 2022/23.

Kompetanse

Sømna kommune har hatt flere lærere på videreutdanning gjennom Utdanningsdirektoratets ordning. Vi ligger per i dag tett opp til 100% kvalifiserte lærere og dette er en styrke for Sømnskolen.

Nasjonale prøver

Sømnskolen har jevnt over hatt en forbedring av resultatene på nasjonale prøver, men fjorårets resultater viser for mange på lavest nivå i lesing 5. trinn. Vi har relativt små kull og resultatene vil variere, men skolen er i gang med å analysere resultatene og sette inn tiltak. Begynneropplæring må prioriteres og tidlig innsats må settes inn jf. Opplæringsloven når behov avdekkes. Vi ser at vi har en bedring i resultatene oppover i trinnene og dette viser at opplæringen gir bedre resultater gjennom det tiårige løpet.

Våre elever hadde i 2021 høyere grunnskolepoeng enn både snittet i Nordland og i landet forøvrig.

Elevundersøkelsen

Elevundersøkelsen viser at elevene i Sømnskolen trives godt, de opplever god støtte fra sine lærere og foresatte. Vi ser en negativ utvikling i opplevd mobbing blant de eldste elevene, men en nedgang lenger ned i trinnene.

Når det gjelder forbedringsområder ser vi at opplevelse av mestring og motivasjon gjennom mer variert, praktisk og relevant opplæring har et forbedringspotensial, samt dette med hjelp til egenvurdering og elevmedvirkning.

Oppfølging av vedtak

- **PS 95/20 - Kommuneplanens handlingsdel 2021-2024 med økonomiplan 2021 – 2024 og årsbudsjett 2021**

Etter at budsjettkutt ble effektuert foran høsten 2021 ligger vi fremdeles over nasjonal norm på bemanning også i skolesektoren. Det ble også vedtatt en veiledende norm for gruppestørrelsen og denne har vi fulgt, med styrking av ressurser for trinn som ikke lenger er todelt i alle fag.

En del andre effekter av vedtak er tatt ut, som reduksjon i en del støttefunksjoner til skole som IKT og merkantil ressurs.

- **PS 10/21 - Felles ledelse i Sømnskolen**

Fra høsten 2021 ble det tilsatt en felles rektor i Sømnskolen, med stedlige avdelingsleder på hver skole. Dette har gitt mulighet for mer felles utviklingstid og også en mer enhetlig måte å gjøre ting på. Vi har fremdeles en vei å gå med tanke på å bygge en felles skolekultur som tar med seg det beste fra hver skole. Dette er ting som tar tid og som vil være et kontinuerlig arbeid.

- **PS 44/21 - Avsluttende vurdering veilederkorps i oppfølgingsordningen**

Sømna kommune avsluttet Utdanningsdirektoratets veilederkorpsordning i 2021, en oppfølging som vi har deltatt i sammen med en del andre kommuner i Nordland. Dette samarbeidet har gitt både læring og nyttige innspill. Fokus har vært å få til et bedre system for oppfølging av resultatene i skolen som igjen skal føre til bedre læring for elevene.

Tilsyn

Det har ikke vært tilsyn med Sømnskolen i 2021.

9.2.3 Kulturskole

Sømna kulturskole ble i 2020 overført til oppvekstsektoren gjennom omorganiseringen i kommunen. Kulturskolens visjon er “kulturskole for alle” og har i dag tilbud innenfor musikk, sang, visuell kunst og teater.

Sentrale oppgaver:

- Gi et frivillig tilbud innen ulike kulturfag til alle mål- og aldersgrupper i kommunen, med hovedvekt på barn og unge
- Bidra til at alle barn og unge i Sømna får en oppvekst som gir dem lyst på livet og evnen til å mestre det
- Utvikle og delta i samarbeid mellom ulike kunst- og kulturuttrykk internt i kulturskolen og ellers i kulturlivet, og delta i markedsføringen av Sømna kommune og Helgeland
- Drive kulturskolen i henhold til gjeldende lovverk, forskrifter og Nasjonal rammeplan for kulturskole

Foto: Malin Tønder

Økonomi

Sømna kulturskole leverer et negativt driftsresultat for 2021. Noe av dette skyldes at husleieutgifter har vært høyere enn budsjettert i nye lokaler, samt at pensjonsutgifter og lønnsoppgjør ikke har blitt kompensert fullt ut.

Noe av kulturskolens aktivitet har blitt rammet av pandemien, men det har likevel blitt gjort mye for å finne alternative aktiviteter for faste arrangementer. Vi er litt bekymret for om pandemien skal føre

til lavere kulturaktivitet i lag- og foreninger og at kulturskolen dermed på sikt mister en inntektskilde ved f.eks. utleie av dirigent etc.

Nøkkeltall

Indikator	2019	2020	2021
Antall elever i grunnskolealder	87	94	105
Andel barn i kulturskolen (%)	39	30	41,6
Antall elever over grunnskolealder	2	2	0
Antall elever musikkundervisning	85	85	88
Antall elever visuelle kunstfag	32	46	66
Antall elever teater	8	7	10
Antall elever dans	*	*	*

*= kan ikke tilby dette

Sømna kommune er i en særstilling med tanke på hvor mange barn som mottar tilbud fra kulturskole. Hos oss går 41,6% av alle barn mellom 6-15 år i kommunens kulturskole, i Nordland er tallet 12,7% og i hele landet 12,8%. Dette er et resultat av godt arbeid over år, men også at vi klarer å tilrettelegge for kulturskoletilbud innenfor SFO-tid, sånn at foresatte i stor grad slipper å kjøre barna til kulturskoleaktivitet på ettermiddagstid.

Resultater

I 2021 har kulturskolen klart å gjennomføre en del flotte arrangementer i samarbeid med andre aktører. Piratforestilling på Berg skole ble en stor suksess og det har også vært lagt ned arbeid for å skape kulturopplevelser i forbindelse med merkedager og i perioden før jul.

Vi har også i år hatt mye med fokus på smittevernregler og bruk av nye løsninger. Kulturskolen har gjennomført en del digitale arrangement og også hatt arrangementer utendørs for å klare å holde avstand. I en vanskelig tid vil kultur og glede gjennom felles opplevelser være sentralt, her har kulturskolen bidratt med sin kompetanse.

Kulturskolen samarbeider tverrfaglig med andre tjenesteområder og har en målgruppe som er fra 0–100 år. MMB (Musikkbasert Miljøbehandling) inngår i et etablert samarbeid med Helse-, velferds- og kulturområdet. Tilbudet fra kulturskolen er nå utvidet med kunst og skapende aktivitet. Det faste samarbeidet med musikktilbud for alle barnehagene bidrar også til MMB-generasjonssang.

KIT – kulturskolens innsatsteam – leverer tjenester til Helgeland rehabilitering, samt bidrar i forbindelse med tiltak rundt enkeltelever som har behov for en litt annen tilnærming i sin undervisning.

Oppfølging av vedtak

- **PS 21/21 - Revidert kulturskoleplan m. vedtekter 2021 - 2025**

Kulturskoleplanen ble vedtatt og det er satt i gang et arbeid med å iverksette det som er nytt i denne.

Tilsyn

Det har ikke vært gjennomført tilsyn i Sømna kulturskole i 2021.

9.2.4 Interkommunalt samarbeid

Sømna kommune deltar i flere regionale samarbeid innenfor oppvekstsektoren.

Regionalt skolefaglig ressurscenter (RSR) er etablert med Brønnøy kommune som vertskommune. Både Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT) og Regionalt kompetansekontor (RKK) er nå plassert inn i RSR under ledelse av Brønnøy kommune gjennom en vertskommuneavtale.

Regionalt samarbeider kommunen også med Nord universitet både innenfor barnehage- og skolesektoren. REKOM (Regional ordning for barnehagebasert kompetanseutvikling) og DEKOM (desentralisert kompetanseutvikling (for skole)) er ordninger Utdanningsdirektoratet finansierer for å sikre faglig utvikling innenfor sektoren. Poenget er et praksisnært samarbeid med UH-sektoren (universitet og høyskole) der kommunene får kompetansepåfyll fra det siste innen forskning og pedagogisk teori, og UH henter praksisrelatert kunnskap til sine utdanningsprogrammer innenfor feltet.

Sømna har i tillegg et velfungerende samarbeid på gjennomføring av tilsyn i barnehager. Dette ivaretas av en regional gruppe som koordineres av rådgivende utvalg for oppvekst på Sør-Helgeland (tidl. Fagutvalget). I 2021 har det vært tilsyn i Vik barnehage, samt i Bakketun barnehage som er en privat aktør.

Sømna kommune har en skoleavtale med Brønnøy kommune der elever som bor tett inntil kommunegrensa får gå på skole i Sømna. Det har i 2021 vært gjennomført vertskommunedialog med Brønnøy kommune. Skoleavtalen gikk ut ved årsskiftet 2021/22 og er reforhandlet administrativt og klar for signering av de respektive kommuner.

Sømna kommune har en barnehageavtale som sikrer at barn som bor ved kommunegrensa i Brønnøy kommune kan få tildelt barnehageplass i Sømna. Avtalen ble inngått 02.04.2013 og kan sies opp av begge parter med 2 års skriftlig varsel.

Sømna har også en avtale vedrørende elever fra Brønnøy kommune som benytter seg av kulturskoletilbudet i Sømna. Denne avtalen ble reforhandlet i 2020.

Foto: Cathrine Theting

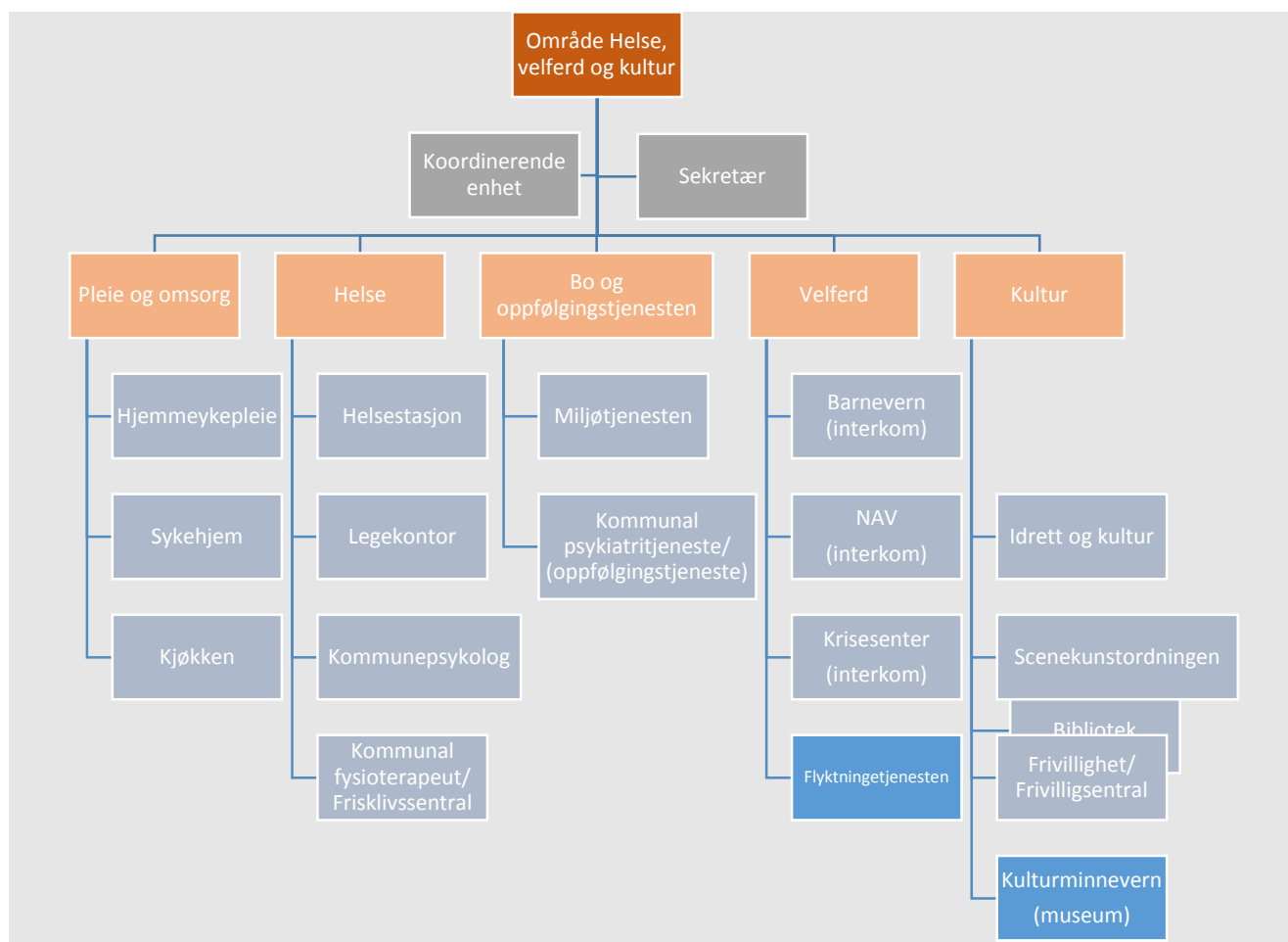
9.3 Helse, velferd og kultur

Området har hovedansvaret for helse, omsorg og velferdstjenester i Sømna kommune. Som alle kommuner i regionen har Sømna utfordringer med tanke på den demografiske utviklingen, med flere eldre og nedgang i barnetall og dermed krav om økonomisk omstilling.

Den pågående pandemien har preget området arbeid også i 2021. Mange ansatte fikk brått endret arbeidsdagens innhold og mange har måttet ta i bruk ny arbeidsmetodikk. Innbyggerne har fått endret sin hverdag og samhandlingen med kommunens helse - og velferdstjenester har vært annerledes. Usikkerheten om hva morgendagen vil bringe har preget oss, og kravene til ledere og ansatte er store. Året har vist at både innbyggere/brukere og ansatte har vist stor vilje og evne til å tilpasse seg usikkerheten.

Helse og velferdssektoren står overfor store utfordringer knyttet til demografiutvikling og en pågående oppgaveforskyvning fra stat til kommune. Handlingsdelen i kommuneplanen satser på at mestring, forebygging, tidlig innsats og medvirkning skal gi enda sterkere føringer for all tjenesteutvikling og tjenesteutøvelse. Det generelle folkehelsearbeidet skal styrkes. Sammen med helhetlig boligpolitikk, velferdsteknologi, arbeid og aktivitetstilbud er målet at dette skal utsette/reducere behovet for de mest omfattende tjenestene i årene framover. I tillegg må tjenestene koordineres bedre og ressursene utnyttes bedre på tvers av sektorer og tjenester.

Kapittelet viser nøkkeltall kategorisert innenfor området Helse og velferd. Nøkkeltallene gir sentral grunnlagskunnskap om status innenfor sektoren, sett i forhold til utvikling over tid. Det er i hovedsak vist en utvikling i et treårs-perspektiv.

- Stillingen som kommunal fysioterapeut var vakant hele 2021, men ble i økonomiplanen 2022-2025 vedtatt å lyses ut.
- NAV ble en interkommunal tjeneste fra 01.01.21
- Flyktingetjenesten ble gradvis avviklet i 2021

Økonomi

	Budsjett 2021 (kr)	Regnskap 2021 (kr)	Avvik (kr)	Avvik (%)
Områdeleder helse og velferd	1.700.589	1.558.560	142.028	8,35%
Helse	9.644.690	10.316.671	-671.981	-6,97%
Kultur	4.724.170	4.386.407	337.762	7,15%
PLO	28.010.597	33.668.217	-5.657.620	-20,20%
Velferd	2.540.871	2.168.339	372.532	14,66%
Barnevern	5.721.332	5.308.613	412.719	7,21%
Fysio	0	7.470	-7.470	0,00%

Bo og oppfølgingstjenesten	10.166.448	12.492.294	-2.325.847	-22,88%
SUM FOR OMRÅDET	62.508.697	69.906.572	-7.397.876	-11,83%

Området leverer et negativt driftsresultat for 2021 på Bo og oppfølgingstjenesten, PLO og Helse. Dette skyldes flere forhold. Pensjonsutgiftene er høyere enn budsjettert og området er heller ikke fullt ut kompensert for utgifter til årets lønnsoppgjør. Høyt sykefravær har også bidratt til merforbruk på vikar innleie og overtidbruk.

- Lønnsoppgjør: Utgjør ca. kr. 2 017 681,-
- Covid_Totale utgifter knytt til Covid utgjør kr. 825 236,-. Utgifter på ca. 500 000,- er knyttet til PLO og resterende innen helse.
- Området har ikke klart helårseffekt på innsparingsvedtak vedtatt desember 2020. Dette er spesielt knyttet til nedleggelse av sykehjemsplasser.
- Variabel lønn er lavere budsjettert enn faktisk behov.
- Høyt sykefravær har bidratt til merkostnader til vikar innleie og merarbeid for ansatte.
- Reduserte inntekter knytt til ressurskrevende brukere.

9.3.1 Pleie og omsorg

Sentrale oppgaver:

- Koordinerende enhet for voksne
- Demensteam
- Dagsenter
- Institusjonskjøkken med matproduksjon
- Hverdagsmestring
- Pleie og omsorgstjenester i hjemmet
- Pleie og omsorgstjenester på sykehjem

Nøkkeltall

Sykehjem

Tjeneste/døgn	2019	2020	2021
Dagopphold	19	207	88
Liggedøgn totalt	10315	10396	9073
Korttidsopphold	883	476	496
Avlastning	15	96	13

Langtids	9220	9739	8564
Dødsfall	14	15	16
Salg av opphold	8	25	30

Hjemmesykepleien

Tjeneste/antall brukere	2019	2020	2021
Trygghetsalarm	40	49	44
Praktisk bistand	63	65	54
Hjemmesykepleie	114	116	126
Matombringing	36	40	37
Omsorgsbolig	34	30	31
Hverdagsrehabilitering	5	3	4
Dagtilbud	15	12	11

Indikator	2019	2020	2021	Nordland 2021	Resten av landet 2021	Kostragruppe 2021
Andel brukerrettede årsverk i omsorgstjenesten med helseutdanning (%)	75,5	77,7	80,1	77,6	77,8	75,9
Andel ansatte som har gjennomgått kompetansehevende tiltak (%)	80	80	70	*	*	*
Ernæringskartlegging beboere i institusjon (%)	100	100	100	*	*	*
Ernæringskartlegging hjemmeboende (%)	80	80	80	*	*	*
Netto driftsutgifter av kommunens drift (%)	30,2	29,6	33,1	36,4	32,4	37,1
Årsverk per bruker av omsorgstjenester	0,50	0,55	0,47	0,59	0,58	0,62

Andel innbyggere 80 år og over som bruker hjemmetjenester (%)	31,7	31,7	29	30,5	28,5	34,5
Andel brukere av hjemmetjenester 0-66 år (%)	42,3	43,8	46,2	47,3	48,7	34,8
Andel innbyggere 80 år og over som er beboere på sykehjem (%)	15,8	13,8	12,9	11	11	12,4
Dekningsgrad sykehjem (%)	29,2	28,5	21,8	*	*	*

Resultater

Pleie- og omsorg har i 2021 hatt følgende fokusområder:

- Beredskapsarbeid
- Smittevernsarbeid
- Rekrutteringstiltak
- Bemanningsplaner knyttet til kompetansebehov og drift
- Mobil pleie i hjemmetjenesten
- Digitale trygghetsalarmer
- Turnusplanarbeid
- Kvalitetsforbedringsarbeid
- Fokus på ernæring og gode måltider
- Ferdigstilling av demensplan
- Planlegging av oppstart dagtilbud for hjemmeboende
- Sommerjobb for ungdom
- Samarbeid med kulturskolen innen musikk og kunstbasert miljøbehandling
- Tilskudd fra statsforvalteren: kr. 860 000,-

I løpet av 2021 har sykepleierdekningen ytterligere blitt svekket grunnet fraflytting og permisjoner. Kommunen har hatt god tilgang til helsefagarbeidere i faste stillinger, men har fortsatt utfordringer knyttet til ferieavvikling, fravær og helgebemanningen. Man har gjennom 2021 hatt bra søkerpågang til lærlinger. I 2021 tok tre fagprøven innen helsefagarbeider, og ved utgangen av året har vi fire helsefag- og en kokkelærling i tjenesten.

Åtte ansatte på ulike nivå startet våren 2020 opp videreutdanning innen helseledelse. Studiet er på deltid over 2,5 år, og finansieres hovedsakelig via RKK og tilskuddsmidler. Studiet avsluttes i 2023. I tillegg har kommunen to helsefagarbeidere som går etterutdanning innen psykisk helsearbeid som avsluttes i 2022.

Tjenesten ser viktigheten med å jobbe videre med å rekruttere og beholde kompetanse i kommunen. I 2021 var andelen av brukerrettede årsverk med helsefaglig utdanning 80,1 %. Dette er en økning på 2,4 % fra forrige år. Kompetanse som helsefagarbeider er et minimumskrav ved rekruttering. Det er behov for å arbeide systematisk med kompetanseheving av alle ansatte uten formell kompetanse for å sikre en minimumsstandard. Grunnleggende ferdigheter innenfor profesjonalitet, relasjoner, rolleforståelse, lojalitet, holdninger og fleksibilitet skal defineres, og det er et ønske at kommunen skal være en attraktiv arena for studenter og lærlinger, være en pådriver for samarbeid med relevante utdanningsinstitusjoner og aktivt rekruttere gode kandidater. Grunnet koronasituasjonen har mye av kompetansehevingen vært tilrettelagt digitalt og via internundervisning.

Beredskap- og smittevernsarbeid har også i 2021 vært et fokusområde. Tjenesten har blitt utfordret på bemanningsplaner, kompetanse, internkontroll, risikovurderinger og gode interne rutiner. Bruk av digitale plattformer har fungert godt, og det er tilrettelagt for hjemmekontorløsninger for merkantil funksjon og lederfunksjoner som en del av beredskapsarbeidet.

I tråd med forebyggende og helsefremmende tenkning, samt mål om opplevelse av trygghet og selvstendighet, er det et satsingsområde at flest mulig gjøres i stand til å bo lengst mulig i egen bolig. Dette vil avhenge av helsesituasjon, og enhver skal ha et forsvarlig tjenestetilbud ut fra individuelle behov uavhengig av hvor en bor. Helhetlige tiltakskjeder tilpasset den enkeltes situasjon og behov vil være vesentlig, og en aktiv tilnærming til bruk av omsorgstrappen og tildeling av tjenester etter BEON-prinsippet (beste effektive omsorgsnivå) står sentralt. Dette innebærer blant annet utredning, samtaler, bosituasjon, støtte- og avlastningstilbud, aktivitetstilbud, miljørettede tiltak, tilbud for pårørende og pleietilbud som er tiltak lengre ned i omsorgstrappen. Det er viktig å se den helhetlige tiltakskjeden med alle de tjenester kommunen yter inn mot målgruppen når nye tiltak skal vurderes.

Prognose for demografiutvikling sier noe om forventet befolkningsvekst og gir grunnlag for å planlegge omsorgstjenester. Utfordringen er å forutse hvilke og hvor omfattende tjenester det vil være behov for. Også andre parametere enn befolkningssammensetningen vil være relevante for å si noe om fremtidig behov.

Den medisinske utviklingen innenfor behandlingsmetoder, herunder medikamentell behandling, og gevinsten av helsefremmende og forebyggende aktiviteter både inn mot hele populasjonen, og spesielle målgrupper vil være avgjørende for behov og hvilke tjenester som må prioriteres. Det er sentralt at tjenestetilbud planlegges og dimensjoneres på tvers av fag og virksomhetsområder. Dekningsgraden gir uttrykk for hvor stor andel av de ulike aldersgruppene som mottar tjenester eller institusjonsplasser. Andelen plasser i kommunens institusjoner (sykehjem) sett i forhold til innbyggere over 80 år har gått ned fra 2020 til 2021 med bakgrunn i reduksjon av institusjonsplasser. De helsefremmende og forebyggende tjenestene sammen med midlertidige innsatstjenester blir viktige for å utsette eller forebygge behov for varige omsorgstjenester.

For å kunne ivareta den demografiske utviklingen og de strammere økonomiske rammene vil det være behov for å se på dekningsgraden i årene fremover. Trenden viser at flere ønsker å bo lengst mulig i eget hjem, helst hele livet. Det er en bærekraftig utvikling å planlegge med en noe lavere dekningsgrad, men det må samtidig bygges ut tverrfaglige hjemmebaserte tjenester og teknologiske

løsninger for å møte dette. Sammen med fokus på informasjon, mestring og forebyggende tiltak vil det være viktige virkemidler for en bærekraftig tjenesteutvikling.

Sømna kommune har de siste årene hatt en høy dekningsgrad på institusjonsplasser. Sykehjemsplasser er det øverste tiltaket i omsorgstrappen, og er svært ressurskrevende for kommunen. Kommunestyret vedtok i desember 2020 nedjustering av antall institusjonsplasser fra 35 enerom til 27 enerom. Avd. Nordstua med 8 sengeplasser ble våren 21 gradvis tømt for pasienter, og vedtatt omdisponert til nye lokaler for hjemmebaserte tjenester i juni 21. Samlokalisering ved sykehjemmet vil blant annet bidra til større fleksibilitet, større fagmiljø og bedre pasientforløp mellom hjemmebasert og institusjon. Samlokalisering ferdigstilles våren 2022.

Det ble høsten 2020 startet et omstillingsprosjekt innen pleie- og omsorgstjenesten hvor det blant annet ble sett på tjenestetildeling, arbeids- og kompetanseflyt mellom institusjon og hjemmebasert tjeneste, velferdsteknologi, brukervedvirkning, samt vurdere økonomisk gevinst med tiltak som settes i gang. Prosjektet ble ferdigstilt juni 2021.

Satsningsområder

- Brukernes ressurser og medvirkning

Et viktig samfunnshensyn er at enkeltmennesket i utgangspunktet skal klare seg selv med minst mulig offentlig bistand. Tjenesteytere må ha fokus på hvordan ressursene til den enkelte innbygger kan mobiliseres. Brukervedvirkning og samarbeid med pårørende er viktige suksessfaktorer.

- Organisering og utvikling av tjenester

Tjenestetilbudet må utvikles i takt med innbyggernes behov og ses i sammenheng med samhandlingsreformens intensjoner om fokus på forebygging, tidlig innsats, rehabilitering og helhetlige og koordinerte tjenester. Satsningen skal bidra til å unngå, eller å utsette mer ressurskrevende tjenester.

- Kompetanse

Kompetanse kan defineres som kunnskaper, ferdigheter, evner og holdninger som gjør den enkelte i stand til å utføre sine arbeidsoppgaver i tråd med definerte målsettinger. Det er behov for å arbeide kontinuerlig og systematisk med kompetanseheving av alle ansatte for å møte dagens og fremtidens behov i helse og omsorg.

- Helhetlig oversikt over tjenestetilbudet

For å kunne gjøre riktige prioriteringer av kommunens ressurser er kommunen avhengig av å ha en helhetlig oversikt over tjenestetilbudet. Tilstrekkelig internkontroll og dokumentasjon er avgjørende for å kunne gi forsvarlige helse, omsorgs- og velferdstjenester. En systematisk kvalitetsforbedring innebærer også å undersøke om tjenestene er hensiktsmessige sett med brukernes øyne.

Dagaktiviteter med brukere i tjenesten

Foto: Mariann Hanssen

Oppfølging av vedtak

- **PS 43/21 - Omdisponering av areal Sømna Omsorgssenter**
Omdisponering av fristilt areal 1.etg. sykehjemsavdeling. Det etableres felles medisinerom for hjemmetjenesten og sykehjem, og hjemmebaserte tjenester får nye lokaler og blir samlokalisert ved sykehjem. Ferdigstilles 2022.
- **PS 73/21 - Temaplan for demens i Sømna kommune 2022-2025**
Demensplan er en temaplan for perioden 2022-2025, og skal belyse viktige endringer og utfordringer innen demensomsorg og samtidig kommunisere hvilke mål og prioriteringer kommunen setter for tjenestene. Målet er å sikre langsiktig og helhetlig planlegging av lokalsamfunn og omgivelser, samt dimensjonering og kvalitetsutvikling av tjenester til et økende antall personer med demens og deres pårørende-

Tilsyn

Forvaltningsrevisjon - Medikamenthåndtering

Revisjonen Midt-Norge SA gjennomførte denne forvaltningsrevisjonen på oppdrag fra Sømna kommunes kontrollutvalg i perioden mai 2020 til februar 2021. Revisjonen undersøkte hvorvidt Bo- og oppfølgingstjenesten og hjemmesykepleien følger faglige anbefalinger vedrørende medikamenthåndtering. Forvaltningsrevisjonen peker i sin konklusjon på enkelte svakheter og forbedringsområder:

- Ikke godkjent størrelse på hjemmesykepleiens medisinrom
- Sikring av renhold av dosetter og medisinrom
- Gjennomfører systematisk kontroll av beholdningen A- og B-preparat, samt gjennomfører dobbeltkontroll ved opplegg i dosett.
- Sikrer at praksis for utlån av medikamenter ved akutte behov er i tråd med regelverk

9.3.2 Helse

Enhet helse har ansvar for legekontor, skolehelsetjenesten, frisklivsentral, ungdomslos og fysioterapitjenesten.

Legekontor

Sentrale oppgaver:

- Det drives i hovedsak pasientrettet arbeid
- Legevakt i samarbeid med Brønnøy kommune
- Lege ved pleie- og omsorgsavdelingene
- Lege ved helsestasjon
- Tverrfaglig samarbeid og teamarbeid med andre enheter
- Smittevern og smittesporing
- Beredskapsarbeid
- Veiledning av LIS 1 og ALIS, vikarer og studenter

Resultater

Beredskap og smittevern har hatt stort fokus i 2021 også. Vi har arbeidet med interne og eksterne smittevernrutiner, beredskapsplaner, risikovurderinger, bemanningsplaner og omorganiseringer.

Det er rapportert ukentlig til helsedirektoratet og fylkesmann gjennom hele året.

Vi har drevet utstrakt PCR testing av pasienter daglig, vi har fått disponere en arbeidsbrakke til teststasjon slik at personell ikke måtte stå ute, uten ly for vær og vind.

Foto: Laila Estensen

Vi har utstyrt en smitteklinikk utenfor legekontorets lokaler, på gamle politihuset, for å unngå å smitte ansatte. Der arbeider vi i fullt smittevernustyr. Vi bygget opp et lite lager i Sømna med smittevernustyr. Vi har mottatt hurtigtester fra sentralt hold til selvtesting og delt ut til skoler, barnehager og alle nærkontakter av smittet.

Vi har fortsatt med bruk av div digitale løsninger for å få til en sikker digital kommunikasjon med pasientene. E-portalen via Norsk helsenett fungerer godt. Vi fått nytt datautstyr på alle kontor, men vi har fremdeles store utfordringer ved strømbrudd, og da det ikke er nødaggregat til server, kopler den ut etter kort tid.

Det blir tildelt turnuslege for vår og høst. Turnuslegen som skulle komme vår og høst -21 trakk seg og vi ble uten turnuslege. Vi fikk allikevel en turnuslege som startet til oss i oktober. Det er problematisk at det er mulighet for å trekke seg på så kort varsel, da vi da ikke klarer å rekruttere ny turnuslege.

Vi fikk ansatt en ALIS- lege, lege i spesialisering som startet hos oss januar 2021. Denne legen er i et utdanningsforløp og skal ha veiledning internt og eksternt over flere år. Det er også en god del pålagte kurs som må gjennomføres.

Vi brukte en del vikarer i 2021, både leger og støttepersonell som følge av stort arbeidspress i perioder på grunn av covid -19 og for å få avvirket ferie.

All kursing og kompetanseheving har stort sett blitt avholdt som e-læring kurs og webinar. Vi har delvis ått utført årskontroller på utsatte grupper, men ikke hatt muligheter til å kalle inn.

Helsestasjon

Sentrale oppgaver:

- Helsestasjon 0-5 år
- Skolehelsetjenesten med faste besøksdager på begge skolene
- Koordinerer jordmortjenesten
- Vaksinasjon voksne
- Tverrfaglig samarbeid, både innad i kommunen og med 2. linjetjenesten
- Foreldreveiledning
- Koordinerende enhet barn og unge, ledende helsesykepleier er leder

Nok et år ble sterkt påvirket av koronaepidemien og dette året ble det mye vaksinerings. I perioder har vi brukt alle våre ressurser + innleie til dette arbeidet. I 2021 har vi grovt sett brukt 70% stilling (av 200%) direkte opp mot koronavaksinerings. 7.januar satte vi de første koronavaksinene på beboere ved sykehjemmet.

Foto: Laila Estensen

Sømna kjøper jordmortjenester fra Helgelandssykehuset. Vi har besøk av jordmor annenhver torsdag. I 2021 hadde vi 18 fødsler.

Vi har vært til stede for foreldre, barn og unge i hele år. Vi har ikke stengt ned tjenesten, men har gjennomført strengere smittevern på helsestasjonen. Vi har hatt faste dager på skolene gjennom hele året, men har i perioder vært litt mindre tilgjengelig og noen oppgaver har ikke blitt gjort. Dette gjelder helseundersøkelsen i 1.klasse og i 8.klasse.

Vi har ikke gjennomført foreldreveiledningskurs, men vi har gitt råd og veiledning til de som har meldt om behov for det. Vi opplever at mange tar kontakt med oss, både barn, foreldre og lærere. I slutten av året koordinerte vi 21 ansvarsgrupper rundt barn med sammensatte behov, vi deltar i tillegg i 3 grupper der barnevernet er koordinator, samt en god del samarbeidsmøter. Vi har noen få IP-planer, men vi skulle ha hatt flere. Vi ser for oss at det er behov for å lage 8-10 planer. Dette har vi ikke brukt noe tid på i 2021. De siste to årene har vi ikke brukt nok tid på forebyggende oppgaver. Vi håper at 2022 kan gi oss mer tid til dette, blant annet ved å delta i prosjekt BTI. Vi jobber også med å bli bedre på samarbeid innad i helse og med skole. Vi har startet opp jevnlig møter mellom avdelingene i helse, og skolehelseteam på Vik skole fungerer. Vi har møtepunkt med BUP hver 14.dag.

Nøkkeltall

Statistikk: for 2021, doser satt/prosent av befolkningen over 18 år (Prosentandelen er fra mars 2022)

	Covid-19, Dose 1	Covid-19, Dose 2	Covid-19, Dose 3
Sømna: 1 671/	95,3%	1 538/ 94,8 %	533
Vega:		93,4%	
Brønnøy:		93,0%	
Bindal:		92,1%	
Vevelstad:		91,0%	

Vi tror vår høye vaksinasjonsdekning kommer av at helsesykepleierne har vært veldig fleksible med vaksinasjonsdager, og helsestasjon tok telefonkontakt med alle innbyggere over 18 år da vi startet vaksineringen. I tillegg til koronaviruser har mange tatt imot tilbudet om pneumokokk vaksiner og influensavaksiner i år. Vi ligger her godt over gjennomsnittet i landet og i Nordland:

Indikator		2018/2019	2019/2020	2020/2021
Andel influensavaksiner til innbyggere over 65 år (%)	<i>Sømna</i>	38,4	43,7	62,9
	<i>Hele landet</i>	38,2	43,4	59,7
	<i>Nordland</i>	32,2	36,1	51,8

Indikator		2019	2020	2021	Kostragruppe 2021
Avtalte legeverk pr. 10 000 innbygger	<i>Sømna</i>	20,3	15,2	20,2	20,9
	<i>Hele landet</i>			11,7	
	<i>Nordland</i>			14,8	

Indikator		2019	2020	2021
Andel overvekt og fedme med sesjon (%)	<i>Sømna</i>	35	35	33
	<i>Hele landet</i>	22	22	22

	<i>Nordland</i>	28	27	27
--	-----------------	----	----	----

Indikator		2019	2020	2021	Kostragruppe 2021
Avtalte årsverk i helsestasjon og skolehelsetjeneste pr. 10 000 innbyggere 0-20 år	<i>Sømna</i>	63,9	50,7	70,8	60
	<i>Hele landet</i>			51,2	
	<i>Nordland</i>			62	

Indikator		2019	2020	2021	Kostragruppe 2021
Legetimer pr. Uke pr. Beboer i sykehjem	<i>Sømna</i>	0,39	0,38	0,43	0,49
	<i>Hele landet</i>			0,61	
	<i>Nordland</i>			0,56	

Ungdomslos

- Arbeider med barn og unge mellom 12-24 år som har utfordringer med helse/skole.
- Stilling som er støttet av BUFDIR.
- Arbeider tverrfaglig. Ungdomslosen har fulgt opp 10 –12 ungdommer det siste året og de siste 3 årene har hun fulgt opp 25 ungdommer.
- På grunn av den tette oppfølgingen losen kan gi ungdommen og familien har flere fått lærlingeplasser og fast jobb. Flere har fått økt skoleoppmøte og nødvendig helsehjelp. Tilbakemeldinger fra skole og foresatte er veldig gode.

Kommunal psykolog

- 18 % stilling - Interkommunal stilling med Brønnøy som vertskommune
- Følger opp planer på systemnivå
- Veileder og samarbeider etter behov fra skole, helsestasjon, UngdomsLos, kommunal psykiatri.

Kommunal fysioterapeut

Stillingen som fysioterapeut var vakant i hele 2021. I kommunestyret i desember ble det vedtatt å lyse denne ut på nytt. Kommunal fysioterapeut skal blant annet drifte kommunens frisklivsentral.

Oppfølging av vedtak

- **PS 53/21 - Interkommunalt samarbeid om familierapeut og kommunepsykolog**

Kommunene Brønnøy, Sømna, Vega og Vevelstad kommuner inngikk i 2019 et samarbeid om felles kommunepsykolog som følge av lovkrav om slik funksjon med virkning fra 1. januar 2020. I 2020 delte Sømna, Vega og Vevelstad på 100 % stilling, mens Brønnøy satt på en egen 100 % stilling som kommunepsykolog. Underveis i 2020 sa Brønnøy sin psykolog opp sin stilling og etter dialog mellom kommunedirektørene ble det avtalt en deling av 100 % stilling mellom de 4 samarbeidende kommuner.

Kommunepsykolog er en begrenset ressurs som primært brukes på systemnivå, og kommunene har det siste året diskutert hvilke behov som står udekket i arbeidet rundt barn, ungdom og deres familier. Som følge av rekrutteringsproblemer av psykologressurs, ønsker kommunene derfor å samarbeide om en klinisk familierapeut. Denne vil i større grad enn kommunepsykologen, kunne gå inn og jobbe med familier som av ulike årsaker sliter med sin fungering, og der barn har utfordringer som kan trenge kommunal bistand inn i familien. Etablering av stilling familierapeut vil i så måte være et riktig steg i retning av en mer helhetlig tilnærming til forebyggende arbeid av både atferdsproblematikk og psykiske helseutfordringer.

9.3.3 Bo- og oppfølgingstjenesten

Sentrale oppgaver:

- Veiledning og opplæring i dagliglivets gjøremål
- Ulike aktivitetstilbud
- Bistand til mennesker med rus- og psykiske lidelser.

Nøkkeltall

Tjeneste/antall brukere	2019	2020	2021
Praktisk bistand	15	11	11
Hjemmesykepleie	15	15	12
Støttekontakt	28	23	24
Avlastning barn/unge	3	3	3
Psykisk helse	67	59	71
Individuell plan	4	3	3

Resultater

Enheten ble etablert i forbindelse med omorganiseringen i kommunen i 2020. Bakgrunn for organiseringen var å minske kontrollspennet i den største enheten i kommunen, pleie- og omsorgstjenester, og sette et større fokus på å videreutvikle tjenester til personer med bistandsbehov eller rus- og psykiske lidelser. Enheten har fått navnet bo- og oppfølgingstjenesten, og har miljøtjenesten med tilrettelagte boliger og kommunal psykiatritjeneste under seg.

Rus- og psykisk helsetjeneste i Sømna kommune er et helsetilbud som primært gis til mennesker over 18 år, men kan i unntakstilfeller hjelpe de under 18 år. Innbyggerne i kommunen kan komme i kontakt med oss på mail eller telefon. Vi har inntaksprosedyrer, hvor vi tilbyr inntakssamtaler, slik at vi sammen kan komme frem til den rette hjelpen til akkurat deg.

Vi gir tilbud til:

- Mennesker med lettere psykiske vansker
- Mennesker med langvarig og sammensatte behov for psykisk helsehjelp
- Mennesker med ulike former for avhengighet
- Mennesker som befinner seg i livskrise eller en sterk belastet livssituasjon
- Pårørende til mennesker i målgruppen

Vi tilbyr:

- Støttesamtale/råd/ veiledning (til blant annet økonomi, spilleavhengighet)
- Koordinering av tjenester: Hjelp til utarbeidelse av individuell plan.
- Kartleggingsarbeid
- Aktivisering
- Strukturering av hverdagen
- Turgruppe

Rus- og psykisk helsetjeneste opplever en økning av pasienter som opplever typiske folkehelseutfordringer som angst, depresjon, søvn forstyrrelser, dårlig økonomi og rusutfordringer. Og det er spesielt stor pågang iblant yngre, mellom 20 og 35 år. Det er derfor behov for, i samarbeid med bruker og pårørende å ha fokus på å øke forståelse og mestring av problemene før de forverres og utløser et større hjelpebehov. Psykisk helsetjeneste opplever også en økning av personer med alvorlige psykiske lidelser.

Kriterier/vilkår for tildeling av tjeneste vurderes med utgangspunkt i en individuell samtale og kartlegging, hvor det legges vesentlig vekt på evne til å ivareta egenomsorg og helsetilstand. Omfang avgjøres etter faglig vurdering, og behovet vurderes fortløpende. Målgruppen spenner fra personer som opplever lettere til moderate helseutfordringer, til personer med langvarige plager.

Miljøtjenesten består av en inne og utegruppe der innegruppen er bolig med heldøgns tjenester mens utegruppen er brukere som bor utenfor boligen. I ukedagene har vi åpnet opp for sosialt

samspill. Dette er et tilbud som har vært åpen tross for covid restriksjoner. Dette fordi disse skulle skjermes mest mulig i forhold til de ulike restriksjonene som kom fra sentralt.

Brukergruppene i tjenesten har behov for forutsigbarhet og stabilitet for å kunne benytte sitt potensiale til egenmestring. En ser best effekt av de tiltak som utvikles i nærhet og sammen med brukerne. Det er behov for å se på nye arbeidsformer for å styrke habilitering og funksjonsevne. Virksomheten erfarer at flere brukere har sammensatte utfordringer.

Miljøtjenesten har et etablert samarbeid med kulturskolen om musikk og helse, LIMOG Colours. Dette er en samspillsgruppe som øver jevnlig og opptre rundt om på arrangementer.

Vi har også hatt et tett samarbeid med nordnorsk pensjonistskole i forhold til sommerskole og juleverksted til brukere av miljøtjenesten.

Målet for tjenesten er å kunne utvikle tjenestene til det bedre tilbudet, et av tiltakene som er blitt gjort er at en av de ansatte tar videreutdanning innen psykisk helse.

I løpet av året har psykiatritjenesten i sømna byttet navn til psykisk helse og rus. Det er blitt startet opp et arbeid med rutinebeskrivelser, som enda ikke er helt i mål. Vi har startet arbeidet for tettere samarbeid med helse og vil i løpet av 2022 få struktur på samarbeidet.

I 2021 har vi gjennomført vernerunder. Noen avvik er sendt inn til huseier, disse er ikke utbedret enda. Medarbeidersamtaler gjennomført. Avvikene som er kommet inn på enheten er fulgt opp og lukket. Vi har blant annet hatt en del avvik på medikamentadministrering og utagering. Disse type avvikene blir fulgt opp med ulike tiltak.

Koronapandemien har vært en medvirkende årsak til at det er lite kompetansehevende tiltak som er blitt gjennomført.

Det er en stor utfordring å få tak i støttekontakter til tjenestemottakere.

Tilsyn

- **Forvaltningsrevisjonen – medikamenthåndtering**

Revisjonen Midt-Norge SA gjennomførte denne forvaltningsrevisjonen på oppdrag fra Sømna kommunes kontrollutvalg i perioden mai 2020 til februar 2021. Revisjonen undersøkte hvorvidt Bo- og oppfølgingstjenesten og hjemmesykepleien følger faglige anbefalinger vedrørende medikamenthåndtering. Forvaltningsrevisjonen peker i sin konklusjon på enkelte svakheter og forbedringsområder:

- Sikring av renhold av dosetter
- Gjennomfører systematisk kontroll av beholdningen A- og B-preparat, samt gjennomfører dobbeltkontroll ved opplegg i dosett.

9.3.4 Kultur og frivillighet

Sentrale oppgaver:

- Folkebiblioteket. Formidling av litteratur og arena for debatt og kulturarrangement.
- Fordeling av kulturmidler
- Oppfølging av frivillighet, lag og foreninger
- Samhandling med frivilligsentral
- Samhandling med museet og fokus på kulturminnevern
- Samhandling og tilrettelegging for teater, kino og basseng
- Sceneinstruktørordningen
- Den kulturelle spaserstokken og skolesekken

Nøkkeltall

DKS produksjoner

	2019	2020	2021
Egenproduserte	9	9	9
Gjesteproduksjoner	9	1	3*

* 3 ble avlyst grunnet pandemi

Biblioteket

	2019	2020	2021
Totalt utlån inkl. fornyelser	8600	4227	6300
Bokbestand	25.800	25.000*	26300*
Andel lånere biblioteket	10,5 %	<i>Ikke tilgjengelig data</i>	2200 lånere/besøk
Antall arrangementer i biblioteket*	12	10	10

*I tillegg kommer tilgang til e-bøker og e-lydbøker til voksne/barn.

Resultater

Biblioteket har arrangert Sommerles for barn og unge. I 2021 var det 95 brukere påmeldt til dette og det er en oppslutning på 53,7% av målgruppen.

Arrangementer som ellers har blitt gjennomført er klassebesøk, ekstra åpent for opphold/aktivitet ifm. med kulturskolens sommerskole, bokpresentasjon med forfatter Goggi Sæter (folkehelseuka), multimedias konsert (fortelling/bilder/fiolin) med musiker/kunstner Christian Stejskal (samarbeid med kirke og museum), åpent hus/servering ifm. julegrantenning på Vik og ukentlig deltagelse med lyrikk/fortellinger på SOS (innslag ifm. musikkstund kulturskole).

Frivillighetsstrategi Sømna kommune 2020-2023. Frivillighetsforum har hatt ett møte, men har pga. korona-restriksjoner ikke gjennomført andre møter.

Frivilligheten har i 2021 har også vært preget av pandemien, men vi har funnet andre muligheter for å få til aktivitet. Kulturlivet lokalt har måttet tilpasse seg smittevern hensyn og det har hatt konsekvenser for både publikumsantall og gjennomføring av arrangement. Kommunen har veiledet lokalt kulturliv om de statlige kompensasjonsordninger. Mange av årets arrangement har også i år vært utendørs for å kunne ivareta smittevern hensyn, som f.eks. julemarked. Det lokale kulturlivet og kommunen laget i samarbeid en annerledes nasjonaldagsfeiring som ble svært vellykket.

Sømna kommune ble i 2021 nominert som årets frivillighetskommune, men nådde dessverre ikke helt opp denne gangen.

Frivilligprisen for 2021 ble tildelt Vaffeldamene i Solkroken. Her flankert av Roy-Helge Dahle (SP) som delte ut prisen på vegne av kommunen.

Fra venstre: Barbro Pedersen, Sonja Jacobsen, Ingebjørg Mardal, Unni Sandholm og Roy Helge Dahle. Herbjørg Kvalvik var ikke med på bildet.

Foto: Guro Knygh

Kulturprisen for 2021 ble tildelt Erling Kvaløy av ordfører Hans-Gunnar Holand.

Ordfører deler ut kulturprisen for 2021 til Erling Kvaløy. Foto: Eline Monsen.

Idrett og arenaer. Det er tilrettelagt for økt bruk av Sømna stadion med forbedring av lyssetting og brøyting. Det har vært noen utfordringer i vinter grunnet defekt brøyteredskap og mye snøfall. Renovering av svømmehallen startet opp høsten 2021 og er nå avsluttet. Utleie av Rockebingen har ikke kommet skikkelig i gang grunnet pandemien, men denne vil kunne leies av brukere via kommunens servicetorg.

Oppfølging av vedtak

- **PS 20/21 Avtale mellom Nordland fylkeskommune og Sømna kommune om scenekunstordningen i perioden 2021-2024**

Avtalen innebærer at Sømna deltar i samarbeidet sammen med de andre kommunene på Sør-Helgeland og Nordland fylkeskommune. Sømna kommune er vertskommune for regissøren/sceneinstruktøren. Finansiering av avtalen er slik at Nordland fylkeskommune dekker 50%, kommunene samlet de resterende 50%. Av den kommunale andelen har Sømna ansvar for 19%, som utgjorde 68 464,- i 2021.

Tilsyn

Det har ikke vært gjennomført tilsyn i 2021.

9.3.5 Interkommunale tjenester

Nav

Nav hadde etablering av interkommunalt NAV-kontor 1. januar 2021. Nav Sør-Helgeland har 8,25 faste kommunale stillinger kostnadsfordelt med 0,5 Vevelstad, 1 Vega, 1,25 Sømna og 5,5 Brønnøy. Kostnadsfordeling. NAV-leder kommer i tillegg og utgjør 50 %. I 2021 har det i tillegg vært to stillinger i prosjekt IPS- jobbstøtte. Navs kommunale oppgaver er:

- Økonomisk sosialhjelp
- Kvalifiseringsprogrammet (KVP)
- Økonomisk gjeldsrådgivning
- IPS - jobbstøtte

Den statlige bemanningen utgjør 11 stk. fordelt på 10,5 årsverk. IPS – prosjekt avsluttes i kommunal regi, men videreføres i statlig regi med et årsverk fra 2022.

I 2021 var det en reduksjon i utbetaling av sosiale stønader samlet sett. For Sør-Helgeland er utgifter til bolig fortsatt det som utgjør størst andel av forbruket. 44 % av innvilgete stønader er relatert til boutgifter mot 33 % i 2020.

Det er behandlet totalt 1074 saker i 2021, sammenlignet med året før 1121. For Sømna sin del er 168 av disse tilhørende Sømna.

Krisesenter

Krisesenterets hovedmålsetting er å sikre et godt og helhetlig krisesentertilbud for kvinner, menn og barn som er utsatt for vold eller trusler om «Vold i nære relasjoner» i Bindal, Sømna, Vega, Vevelstad og Brønnøy.

Arbeidsmål for 2021: Å sikre at krisesenteret ikke må stenge grunnet koronapandemien og sørge for tilstrekkelig og kvalifisert bemanning. Sikre god tilgjengelighet for innbyggerne i regionen via kjennskap om krisesenteret og dets tjenester. Faglig oppdatering jfr. opplæringsplan og tilgjengelige kurs. Samarbeid med andre kommunale instanser.

Vurdering av måloppnåelse:

Krisesenteret har til tross for koronapandemien vært åpent med normal drift hele året utenom feriestenging 4 uker i juli der tjenesten ble ivaretatt av krisesenteret i Mosjøen. Opplærte personer fra Rus- og Psykiatritjenesten + 1 vakt har tatt ansvar for driften ved sykdom og annet nødvendig fravær. Krisesenteret har hatt ett webmøte med samarbeidskommunene i 2021.

Handlingsplan mot vold for flere av samarbeidskommunene ferdigstilles i 2022. Samarbeidsavtaler med noen kommunale instanser er utarbeidet. Muligheten for faglig oppdatering har bedret seg noe under pandemien da flere kurs er blitt tilgjengelige som web-seminarer eller kurs. Dette har fungert veldig bra og ansatte har deltatt når de hadde mulighet. Informasjon om krisesenterets tilbud skal nå stå på hjemmesidene hos alle kommunene som kjøper tjenester hos Sør-Helgeland krisesenter.

Krisesenteret har i 2021 hatt bemanning på 185 % stillinger fordelt på fagleder i 100 % og 7 vakter med vaktenheter på 8,5 eller 17 %. 6 medarbeidere fra Rus og Psykiaritjenesten har drevet krisesenteret i fagleders fravær. Noen nye fra ROP-tjenesten vil få opplæring så det er flere som kan bistå ved behov. De ansatte på Sør-Helgeland Krisesenter har lite sykefravær og har hatt normal drift til tross for pandemien.

Barnevern

Fra 1.1.2021 er det lovbestemt at kommunestyret minst én gang i året skal få en redegjørelse om tilstanden i barneverntjenesten. Formålet med bestemmelsen er å gi kommunestyret bedre innsikt i tilstand, utvikling og viktige problemstillinger i barnevernet. Målet er bedre prioriteringer og kontroll i kommunene.

Barnevernstjenesten har siden 2011 vært en interkommunal tjeneste for Sør-Helgelands kommuner Brønnøy, Bindal, Vega og Vevelstad. Brønnøy er vertskommune, og hovedkontoret ligger på rådhuset i Brønnøysund. Tjenesten disponerer også lokaler i de øvrige kommunene, slik at innbyggerne i de respektive kommunene kan velge om de vil møte oss i sin hjemkommune eller om de heller foretrekker å reise til Brønnøysund.

Tjenesten er organisert med leder, nestleder og tre teamledere. Teamlederen har bl.a. ansvaret for den daglige fagoppfølgingen av saksbehandlerne i våre tre team - undersøkelse, tiltak og omsorg.

I tillegg har tjenesten en støttefunksjon i form av merkantilt personell.

Andelen barn i befolkningen i det interkommunale samarbeidet sett under ett er 20,2%. Andelen er nedadgående, men uten at dette har medført en reduksjon i eksempelvis andelen barn med bekymringsmelding i forhold til barnebefolkningen.

Barn i familier med vedvarende lavinntekt har økt risiko for å oppleve levekårsutfordringer. Barn i lavinntektsfamilier er da også overrepresentert som mottakere av tiltak i barneverntjenesten. Selv om indikatoren lav inntekt ikke kan knyttes direkte til barnevern er det som følge av den ovennevnte sammenhengen grunn til å være oppmerksom på andelen barn som bor i lavinntektsfamilier. En husholdning defineres som lav inntekt dersom den har en samlet inntekt under 60% av medianinntekten i Norge.

Sted	2017	2018	2019
Brønnøy	16,1	16,6	14,7
Bindal	13,8	16,9	16,4
Sømna	16,6	16,2	11,8
Vega	16,0	14,5	16,1
Vevelstad	18,9	28,0	15,4

Verdien for fylket er 11,2%. Det gjøres ellers oppmerksom på at i kommuner med lave innbyggertall kan noen få barn gi betydelige utslag i statistikken fra år til år. Uansett er andelen barn i

lavinntektsfamilier høy på Sør-Helgeland sammenlignet med gjennomsnittet i fylket, også når vi ser på utviklingen over tid.

For at barneverntjenesten skal kunne gi barn riktig hjelp til rett tid, er tjenesten avhengig av informasjon i form av meldinger fra andre. Alle kan melde fra til barneverntjenesten hvis de er bekymret for et barn. Privatpersoner slik som foreldre, slekt, venner, samt offentlig ansatte er eksempler på personer som melder.

Barneverntjenesten skal på sin side snarest, og senest innen en uke, gjennomgå innkomne meldinger og vurdere om meldingen skal følges opp med undersøkelser jf. barnevernloven § 4-3.

Barneverntjenesten Sør-Helgeland vurderer meldinger daglig, og har på to faste ukedager strukturerte møter med meldingsgjennomgang. Barneverntjenesten har ingen fristoversittelser på meldingsgjennomgang i 2020.

Oversikt over antall meldinger			
Samletall	2018	2019	2020
Alle	123	153	200

Det gjøres oppmerksom på at alle innkommende meldinger registreres, selv om det kan gjelde samme barn.

Barneverntjenesten kan iverksette ulike typer barneverntiltak med samtykke fra partene

- Frivillige hjelpetiltak i hjemmet
- Frivillig plassering utenfor hjemmet
- Frivillig plassering på institusjon for behandling når barnet har alvorlige atferdsvansker

Barneverntjenesten Sør-Helgeland har utover mer generell råd og veiledning et relativt godt repertoar av ulike typer tiltak. Disse kan deles inn tre grupper:

- Tiltak for å styrke foreldreferdigheter/ endringsbasert
- Tiltak for å styrke barns utvikling /kompenserende
- Nettverksarbeid/ samarbeid med andre tjenester

I mange tilfeller tilbys familien endringsbaserte og kompenserende tiltak samtidig. Dette gjelder familier med sammensatte og komplekse utfordringer.

Barnevernsfeltet er i stadig utvikling, og i løpet av kort tid får det kommunale barnevernet gjennom *barnevernreformen* tillagt seg flere oppgaver. Kommunene som sådanne får også et større ansvar for forebygging og tidlig innsats. Barnevernsreformen er ment å styrke kommunenes ansvar for barnevernet, samtidig som oppgavene til det statlige barnevernet skal tydeliggjøres. Reformen er bygget rundt fire hovedtema: tidlig innsats, familiestøtte og hjelp der barnet bor, kompetanse og ledelse.

Barnevernsreformen, trer i kraft fra 1. januar 2022 og gir kommunene:

1. Fullt økonomisk ansvar for ordinære fosterhjem
2. Økte kommunale egenandeler for bruk av:
 1. spesialiserte hjelpetiltak
 2. spesialiserte fosterhjem
 3. institusjon
 4. akuttiltak
3. Et helhetlig ansvar for oppfølging og veiledning av fosterhjemmet
 1. En plikt til å søke etter fosterhjem i barnets familie og nære nettverk (2018).
 2. Omsorgskommunen får ansvar for godkjenning av fosterhjem. Tidligere hadde bostedskommunen ansvaret dette.

Forebygging og tidlig innsats – mer lokal styring

I forbindelse med barnevernsreformen trer følgende lovendringer i kraft:

- Kommunen får ansvaret for fremme gode oppvekstvilkår for barn og unge gjennom forebygging
- Krav til kommunen om å samordne sitt tjenestetilbud til barn og familier
- Kommunestyret i hver kommune skal vedta en plan for kommunens forebyggende arbeid
- Barneverntjenestens anledning til å vedta utredning av omsorgssituasjonen til barn i alderen 0 til 6 år i senter for foreldre og barn

Det er knyttet usikkerhet til hvor mye kommunene vil bli kompensert for det økte økonomiske ansvaret utover rammetilskuddet. Videre er det ikke registrert noe signal om kompensasjon for at det kommunale barnevernet overtar oppgaver som fram til 1.januar 2022 utføres av det statlige barnevernet.

Kompetansesatsing i barneverntjenesten

I perioden 2017-2024 gjennomføres det et kvalitets- og kompetanseløft i de kommunale barnevernstjenestene. De ulike tiltakene skal bidra til at barn, unge og familier møter ansatte med høy faglig kompetanse og tjenester av god kvalitet.

Nye kompetansekrav i barnevernet innføres fra 2031. Da blir det lovbestemt at ansatte som utfører kjerneoppgaver i barneverntjenesten etter 2031, må ha fullført barnevernfaglig mastergrad. Også ansatte med barnevernfaglig bachelorgrad, med videreutdanning tilsvarende 30 studiepoeng, og minimum fire års erfaring fra arbeid i en barneverntjeneste, vil oppfylle kompetansekravene.

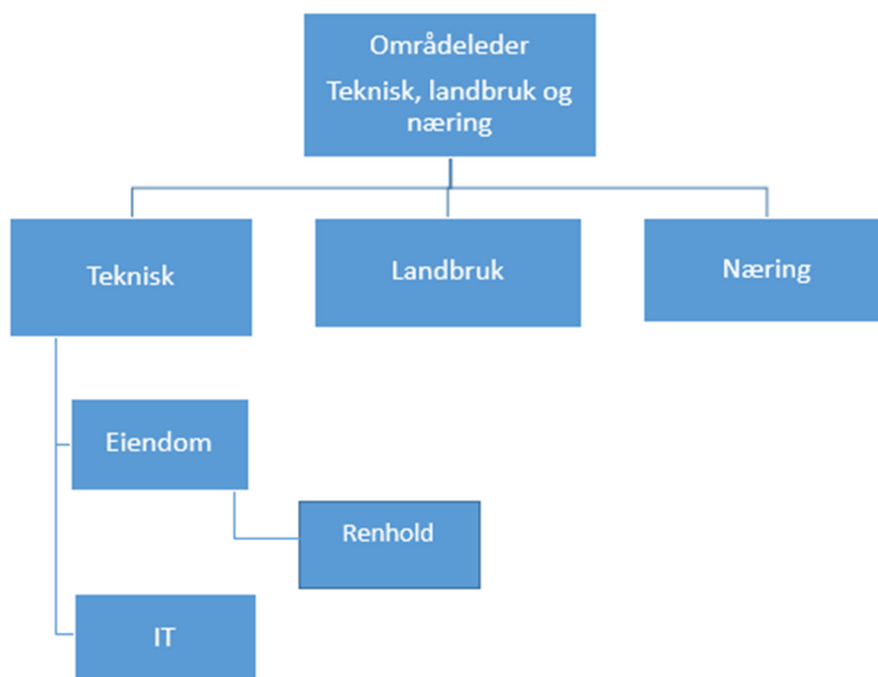
Andre utfordringer

Det har over tid vært svært utfordrende å rekruttere kompetent personell til vår tjeneste. Som følge av dette har vi i løpet av de siste to årene hatt ubesatte stillinger. Eksempelvis har nestleder store deler av året måtte fungere som teamleder for to team. Kombinasjonen ubesatte stillinger, vansker med å rekruttere personell med nødvendig barnevernfagligkompetanse, og nye oppgaver er utfordrende. Samlet er dette faktorer som kan utgjøre en økt risiko for svikt, om situasjonen vedvarer.

9.4 Teknisk, landbruk og næring

Området har hatt sitt første driftsår etter omorganiseringen høsten 2020 og har ved årsslutt 24,5 ansatte. Organisatorisk har det vært noen endringer i 2021. Vi kan høste erfaring fra det første driftsåret der alle renholderne har vært drevet under teknisk og eiendom. Det samme gjelder innen oppmåling og byggesak som har vært drevet under Plan, utvikling og miljø dette året. Sømna kommune inngikk også et vertskommunesamarbeid innen landbruk med Vevelstad kommune.

Teknisk, landbruk og næring er organisert slik:

Økonomi

	Budsjett 2021 (kr)	Regnskap 2021 (kr)	Avvik (kr)	Avvik (%)
Områdeleder teknisk, landbruk og næring	1.069.922	1.075.410	-5.418	-0,51%
Landbruk	2.344.690	1.884.530	460.160	19,63%
Næring	2.645.000	2.671.864	-26.864	-1,02%
Teknisk	5.440.056	4.978.067	461.989	8,50%
Eiendom	9.818.774	12.411.065	-2.592.292	-26,40%
IKT	2.697.331	2.888.175	-190.844	-7,08%
Selvkost	26.925	-117.873	144.798	*
SUM FOR OMRÅDET	24.042.768	25.791.238	-1.748.469	-7,27%

- Landbruk har inngått vertskommunesamarbeid med Vevelstad kommune og har dermed økte inntekter.
- Ved teknisk kan mindreforbruket stort sett knyttes til vakante stillinger i deler av året. 390.000,- av lønnsutgiftene er belastet investeringsprosjekter da eget personell har hatt byggeledelsen og vært utførende.
- Eiendom har hatt et merforbruk i underkant av 2,6 mill. Strømutgiftene har økt med 20 %. I tillegg var renholds utgiftene underbudsjettet. Med dagens erfaringstall på renhold, har vi dannet oss et innblikk i hvor det kan være et inntjeningspotensiale. Bl.a. skal det i 2022 jobbes med bedre innkjøpsavtaler. Investeringer av nytt kjøkken ved Helgeland Rehabilitering var en uforutsett kostnad på kr. 417.000,-. På grunn av Covid-19 har også bassenget vært stengt i perioder, og dermed mindre inntekter på utleie på ca. 100.000,-.
- Merutgifter på IKT kan knyttes til økt bruk av support, da serverparken er utdatert.

9.4.1 Teknisk

Teknisk drift og eiendom har som målsetting å utføre tilfredsstillende tjenester til brukere og kunder på en best mulig måte. Kjerneoppgavene har også i 2021 vært å sikre fremkommelige og trygge veier, drifte og sikre en pålitelig vannforsyning, miljøriktige og gode avfallsløsninger, samt å vedlikeholde kommunale bygninger. Enheten har sektorovergripende ansvar først og fremst hva angår forvaltning, drift og vedlikehold av kommunale bygg og kommunal eiendom. Teknisk er i kontakt med mange innbyggere og spesielt når tjenesten ikke fungerer. Enheten tar mål av seg å være kommunens ansikt utad og vise best mulig publikumsservice der utfordringer løses på lavest mulig nivå.

Sømna Brannvesen består av et mannskap på 16 personer, med brannsjef i 20 % stilling. Det frivillige brannmannskapet er særdeles viktig i forbindelse med krisehendelser som ulykker med brann og kjøretøy, og naturhendelser som storm og store nedbørsmengder. Sømna Brann og redning samarbeider med Sømna Brannvernforening og jobber aktivt med forebyggende brannarbeid. Her kan nevnes trafikksikkerhetsarbeid og infoarbeid innen brannforebygging mot publikum, skoler og barnehager.

Kostnadsnivået på Sømna Brann og redning per innbygger i forhold til sammenlignbare kommuner i Norge, er lavt.

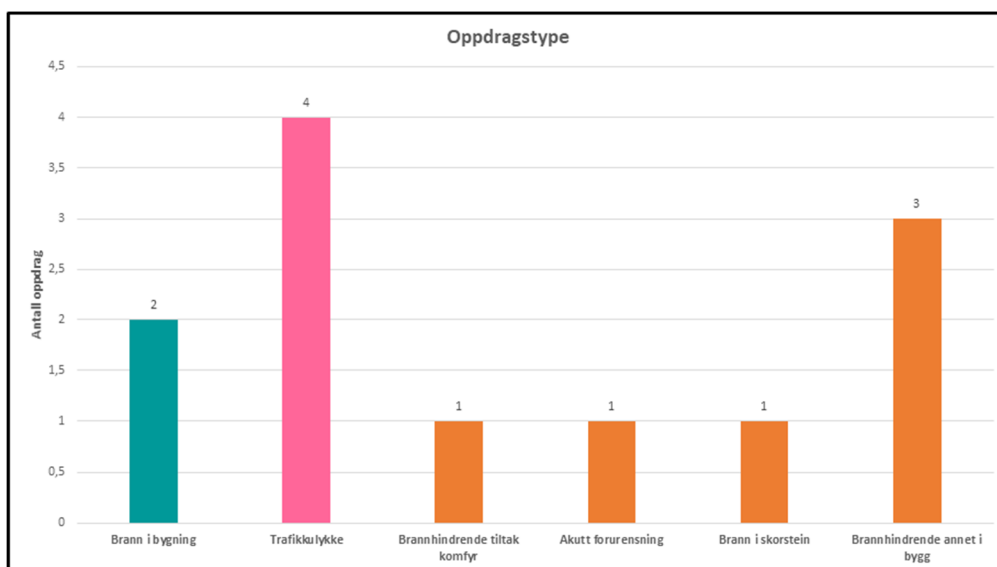
Sentrale oppgaver:

- Drift, forvaltning og vedlikehold av kommunale bygg og eiendommer
- Produksjon og distribusjon av rent vann
- Avløpsrensing/avløpsnett, tømming av slam, innsamling av avfall
- Drift av havneanlegg
- Drift/vedlikehold av kommunale veier, gatelys og sentrumsområder
- Drift av idrettsanlegg og rekreasjonsområder som Kvennvika, Sør- og Nord straumen

- Brannforebygging og beredskap mot brann
- Feiervesen
- IKT-drift og IKT-infrastruktur
- Prosjekterer og gjennomfører investeringsprosjekter innen eiendom, vei, vann og anlegg.

Nøkkeltall

Sømna Brannvesen hadde i alt 12 oppdrag i 2021

Indikator	2019	2020	2021
Avgifter VAR område (vann, avløp og renovasjon)	8.236,19	8618,66	8.847

Sømna ligger lavt på VAR-gebyret på Sør-Helgeland.

Indikator	2019	2020	2021
Tilgjengelige boligtomter	32	32	30

*15 nye tomter i Buskhammeren er inkludert.

Indikator	2019	2020	2021
Tilgjengelig industriareal	120 da	100 da	100 da

Sømna kommune legger aktivt til rette for boligtomter og næringsareal. Kommunen har historisk sett hatt en buffer på ledige boligtomter og næringsareal.

Resultater

Organisasjonen holder en høy aktivitet. Teknisk har fått gode tilbakemelding på eksterne undersøkelser i forhold til avgifter på vann, avløp, slam og feiing som er selvkostområder. Drikkevannsforsyningen i Sømna er god. Kommunen har i en årrekke investert i vann-nettet slik at kommunen i dag har et moderne vannverk som leverer til 98 % av befolkningen. Det har resultert i at vannforsyningen til innbyggerne og næringslivet er stabil og tilfredsstillende. Et eksempel på den gode vannberedskapen var når det ble svikt i noen membraner som filtrerer vann ved Våg vannbehandlingsanlegg. Dette ble reparert til en kostnad på 1, 2 mill. Ved hjelp av Vassbotn vannbehandlingsanlegg og de bassengene vi har, så har kommunen håndtert situasjonen og gjennomføre filterbytte uten att kundene ble berørt. På Vassbotn ble det også ferdigstilt buffertanken med ventilkammer og styring, i tillegg til nytt strømaggregat som kan drifte alle funksjoner. Denne utbyggingen gir en åpning på driftsstopp på ca. 20 timer på Vassbotn. Dette er svært viktig i forbindelse med større vedlikeholdsarbeider som skal utføres. Sammen med høydebassengene på Slyngemyren kan kommunen håndtere uventede hendelser på en mye tryggere måte.

Mye nedbør i form av regn, gir utfordringer for drift og vedlikehold av de kommunale veiene. Bl.a. medfører dette større behov for drenering av vann fra vegen og hyppigere behov for vedlikehold i form av grøfte rensk og sjekk av stikkrenner. Det ble bl.a. 2021 oppgradert en overvannslinje fra Sømna Kirke og videre opp til FV 17.

Renholderne i Sømna kommune har tidligere vært fordelt mellom kommunens enheter. Fra 01.01.21 ble alle renholdere underlagt enhet for teknisk og eiendom. Dette som en del av kommunens omorganisering. Bakgrunnen var et behov for å få bedre oversikt over renholdet i kommunen gjennom å samle personalet under en felles ledelse. Man ønsket også å oppnå «stordriftsfordeler» gjennom felles innkjøp av renholdsmateriell m.m. Dette blir en viktig jobb i 2022.

Bredbåndsutbygging fase 1 ble ferdigstilt i august 2021 og kontraktinngåelse for fase 2 er inngått.

Enheden har brukt mye av egen kompetanse og kapasitet til å gjennomføre tiltak innen egne bygg, vedlikehold og drift av vei, vann og avløp. I tillegg gjennomføres store byggeprosjekter også med byggeledelse og oppfølging fra egen organisasjon. Her nevnes spesielt ferdigstilling av Buskhammeren boligfelt, krysset fra FV 17 opp til Buskhammeren og Sømnesåsen, bredbåndsutbyggingen, forprosjekt ny barnehage i Vik, ny brannstasjon og Nasjonal Turistveg.

Sommerjobb for ungdom i grønn sektor var et samarbeid mellom NAV, ungdomsrådet og teknisk. 16 ungdommer jobbet i 14 dager fordelt over 8 uker.

Teknisk har dessuten hatt fokus på følgende oppgaver:

- Bygging og renovering av kommunal bygningsmasse
- Kjøp og salg kommunale nærings- og boligtomter
- Drift havn
- Renovasjon/avfall
- Brann og feiing

- Drift og vedlikehold av uteareal, park og stadion
- Prosjekt- og byggeledelse av investeringsprosjekter

Oppfølging av vedtak

- Sømna Formannskap besluttet i sak 16/19 å igangsette et forprosjekt for å utrede ny brannstasjon. Da tidligere prosjektering ble vurdert som overdimensjonert, vedtok kommunestyret i juni 2021 å bygge ny brannstasjon med en reduksjon på ca. 200 kvm fra opprinnelig prosjektering. Anbudsprosessen ble igangsatt like før jul og investeringsbeslutning og kontraktinngåelse skal tas vinteren 2022, med ferdigstilling av ny brannstasjon november 2022.
- Sømna Formannskap besluttet i PS 20/20 å vurdere vegretten til Sømna kommunes kaianlegg på Berg. Formannskapet har hatt saken opp til diskusjon i 2021. Veien er åpen med begrensninger slik formannskapet vedtok. Videre er kommunen fortsatt i dialog med grunneier omkring bruken av veien, og hvor langt denne bruken strekker seg.
- Sømna Formannskap besluttet i PS 37/20 å etablere vannledning i sjø Vennesund til Sør-Kvaløy. Tiltaket ble gjennomført i 2021.
- Sømna kommunestyre besluttet i sak 09/21 å øke rammen til eiendomsavdelingen med kr. 345.000,- for å opprette ny 80 % stilling innenfor renhold, der 40 % utgjorde funksjonen ledende renholder. Stillingene ble besatt i april 2021.
- Sømna Kommunestyre besluttet i sak 70/20 omprosjektering av nytt barnehagebygg i Vik. Det ble gjennomført en anbudsprosess våren 2021. I sak 66/21 vedtok Kommunestyret å totalforkaste anbudskonkurransen, der administrasjonen ble bedt om å se på andre alternativer innenfor vedtatt ramme. I sak 55/21 vedtok kommunestyre å totalrenovere eksisterende barnehage. Detaljprosjekteringen skal skje i 2022.
- Sømna kommunestyre vedtok i sak 56/21 at Berg barnehage skal oppgraderes og at prosjekteringen og investering skal skje i 2022.
- Kommunestyret vedtok i sak 54/21 å utrede et beslutningsgrunnlag for regionalt samarbeid innen landbruk og brann og redning. Arbeidet igangsettes i 2022.

Tilsyn

- Det har ikke vært utført tilsyn fra Fylkesmann/Statsforvalter, El-tilsynet eller branntilsyn grunnet korona.
- Sømna Kommune har hatt krav fra arbeidstilsynet om å gjøre tilfredsstillende tiltak på kommunens brannstasjon i forhold til HMS-krav. I 2021 ble det satt av penger til å gjennomføre planlegging og bygging av ny brannstasjon som tilfredsstillende HMS-kravene.

9.4.2 Landbruk

Kommunen er førsteinstans i forvaltningen av de fleste lover og tilskuddsordninger på landbruksområdet. Statsforvalteren sender årlig ut et forventningsbrev som viser hvordan kommunen kan være en aktiv landbrukspolitisk aktør ved å bruke juridiske, økonomiske og administrative virkemidler. Utførelsen av disse oppgavene er en forutsetning for at kommunen skal få rammetilskudd og for at gårdbrukerne skal få offentlig tilskudd.

Skogbrukstjenester kjøpes fortsatt hos Brønnøy kommune.

Sentrale oppgaver:

- Forvaltning av tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL)
- Forvaltning av produksjonstilskudd
- Forvaltning av avløsertilskudd ved sykdom og fødsel
- Forvaltning av tilskudd til drenering av jordbruksjord
- Behandling av jord- og konsesjonsaker
- Oppdatere arealtall som grunnlag for søknad om produksjonstilskudd (AR-5)
- Kartlegging og oppdatering av innmarksbeite
- Kartlegging jord ute av drift
- Viltforvaltning
- Forvaltning av veterinærvaktordningen
- Kontrolloppgaver knyttet til tilskuddsordningene
- Veiledning knyttet til investeringstilskudd hos Innovasjon Norge.
- Utviklingspartner som å stimulere, koordinere og mobilisere til næringsutvikling
- Forvaltning i henhold til jordlov, konsesjonslov, forpaktingslov, skoglov, viltlov med mer

Nøkkeltall

Utvalg for landbruk hadde 7 møter og behandlet 75 saker i 2021. Tabellen under viser antall vedtak i 2021 med antall vedtak i 2020 i parentes.

Politiske vedtak		Delegerte vedtak				
Viltnemnd	Landbruksnemnd	Husdyrgjødsel	PT og RMP	SMIL (frister ol)	Drenering	Sykeavløsning
8 (8)	75 (100)	3 (8)	129 (130)	11 (17)	21 (26)	19 (27)

PT= Produksjonstilskudd, RMP=Regionalt miljøprogram SMIL= Spesielle miljøtiltak i landbrukets kulturlandskap.

	2013	2018	2019	2020	2021
Produksjonstilskudd	24 379 046	32 921 306*	37 957 209*	38 993 077*	43 627 135*
Driftstilskudd melk	7 556 000				
Avløserordningen - ferie/ fritid	4 600 129	4 097 775	4 551 676	4 535 435	4 618 262
Refusjon syke-avløsning mm.	661 132	728 995	613 519	848 320	437 177
SUM	37 196 307	37 748 076	43 122 404	44 376 832	48 682 574

*Produksjonstilskudd inkl. driftstilskudd melk

Annet innvilget i 2021

	Søknader	Overslag	Tilskudd
Bruksutbygging – fylkesvise IBU-midler	3	32 351 000	5 700 000
Etableringstilskudd – nye gårdbrukere	0		
SMIL-midler	16	2 761 695	743 200
Til bekjemping av fremmede arter	1		104 000
Tilskudd til drenering	21		665 470
Miljøprogram for Nordland	50		2 362 238 *
SUM			9 574 908
Totalt formidlet i 2021			58 257 482

*Av de vel 2,3 mill. kr i utbetalt miljøtilskudd er over 1,9 mill. kr tilskudd til miljøvennlig spredning av husdyrgjødsel. En stor del av dette er slangespredning.

Tildelt og felt hjortevilt i 2021 (2020 i parentes)

Vald	Antall vald	Sum areal	Fellingstillatelser	Felte dyr	Fellings %
Elg	5	97 991	59 (58)	50 (54)	85 (93)
Hjort	2	91 513	17 (17)	1 (2)	6 (12)
Rådyr	35	88562	116 + 3 vald fri kvote	95 (65)	

Fallvilt 2021 (2020 i parentes)

Art	Påkjørt av bil *	Felt i nødverge	Andre årsaker *
Elg	1 (5)		5 (8)
Rådyr	24 (17)		15 (6)
Hjort	0 (0)		0 (0)

* Andre årsaker: Syke eller skadde dyr som er avlivet, eller selvdøde dyr som er funnet. Påkjørsler av bil viser alle utfall, både døde og friskmeldte.

Indikator	2018	2019	2020	2021
Sømna sin andel av disponibel melkekvote i Nordland	10,6 %	11,1 %	11,7 %	12,4 %
Dyrkajord omdisponert fra landbruk (dekar)	3,2 da	0,2 da	2,5 da	4,7 da
Utnyttelse av kommunens ramme til miljømidler og drenering	100 %	100 %	100 %	100 %

Sømna har i 2021 en disponibel melkekvote på 13 679 363 liter mens tallet totalt i Nordland er 110 277 485 liter. Vi produserer dermed 12,4 % av all kumelk i fylket.

Det er et nasjonalt mål å redusere omdisponeringen av jordbruksareal. Omdisponering av fulldyrka jord i Sømna omfatter 1,8 da til to boligtomter og 1,6 da til ridebane. I tillegg er 1,3 da innmarksbeite omdisponert til boligformål.

Av de vel 2,3 mill. kr i utbetalt miljøtilskudd er over 1,9 mill. kr tilskudd til miljøvennlig spredning av husdyrgjødsel. En stor del av dette er slangespredning.

Kilde: Miljødirektoratet

Grafen viser klimagassutslipp i 2020 i de ulike kommunene på Sør-Helgeland. Sømna har størst utslipp fra jordbruket med 19.447 Co2-ekvivalenter. Dette er en måleenhet som brukes for å kunne sammenligne oppvarmingseffekten ulike klimagasser har på atmosfæren. Brønnøy og Sømna har forholdsvis likt utslipp fra jordbruket. Klimagasspåvirkningen fra en biogassfabrikk slik Sømna Biogass har planlagt, vil redusere landbrukets utslipp med 48 %, og det totale utslippet med 30 %.

Resultater

Landbrukskontoret i Sømna har fra 10. mars i 2021 hatt ansvar for landbruk- og viltforvaltning i Vevelstad. Arbeidsoppgavene er beskrevet i en vertskommuneavtale og utgjør ca. 0,5 årsverk. Arbeidet er utført på toppen av oppgavene for Sømna kommune, uten å styrke bemanningen. Rett før jul i 2020 gikk fagleder for landbruk og næring over i stilling som områdeleder for teknisk, landbruk og næring og i løpet av året ble sekretæren vår overført til økonomi. Dette har redusert arbeidskapasiteten vår.

Økt arbeidsmengde og redusert arbeidskapasitet har ført til at gårdbrukerne i Sømna har fått mindre bistand enn de er vant til det siste året. Både utviklingsoppgaver og en del lovpålagte forvaltningsoppgaver har dessverre blitt skadelidende. Tiltak som har utløst økonomiske virkemidler til næringa har vært prioritert.

Landbrukskontoret har også i år hatt et meget godt samarbeide med både bondelag og produsentlag på en rekke områder. Et godt samarbeide her er en styrke for begge parter og bidrar til større utvikling av landbruket i kommunen. Aktive faglag er viktig både for det sosiale og faglige miljøet.

Fotograf: Kristoffer Kleiven

Resultater

- Utført landbruks- og viltoppgaver for Vevelstad gjennom en vertskommuneavtale.
- Startet en prosess med samordning av landbrukskontorene på Sør-Helgeland
- Videreført prosjekt med bekjemping av fremmede skadelige plantearter i kommunen
- Formidlet over 58 millioner til Sømnas viktigste næring. (økning på 4 mill. fra 2020)

9.4.3 Næring

Sentrale oppgaver:

- Forvaltning av kommunale næringsfond
- Yte førstelinjetjeneste overfor næringslivet og etablerere
- Bidra til etablering av lønnsomme arbeidsplasser
- Nettverksbygging og samhandling i regionen
- Fasilitere tiltak som er prioritert i landbruks- og næringsplan
- Samhandling innen kommunal planlegging og forvaltning

Nøkkeltall

7 nyregistrerte virksomheter ble etablert i 2021.

5 virksomheter ble oppløst og slettet.

3 virksomheter ble begjært konkurs.

Resultater

Næringsarbeid i en kommune krever oppsøkende og utadrettet virksomhet. Pandemien også dette året gjorde arbeidet mer krevende i oppfølgingen av bedrifter. Staten bevilget i flere omganger kompensasjonsmidler som kommunen har saksbehandlet og bevilget videre. Til sammen ble det bevilget kr. 2 136 4718,- til 12 ulike bedrifter. Spesielt ble reiselivsvirksomhetene rammet hardt. Den statlige kompensasjonsordningen var ikke tilpasset denne næringen og flere falt mellom to stoler. Derfor ble også reiseliv og servicenæringen prioritert gjennom de kompensasjonsmidlene som kommunen ble tildelt.

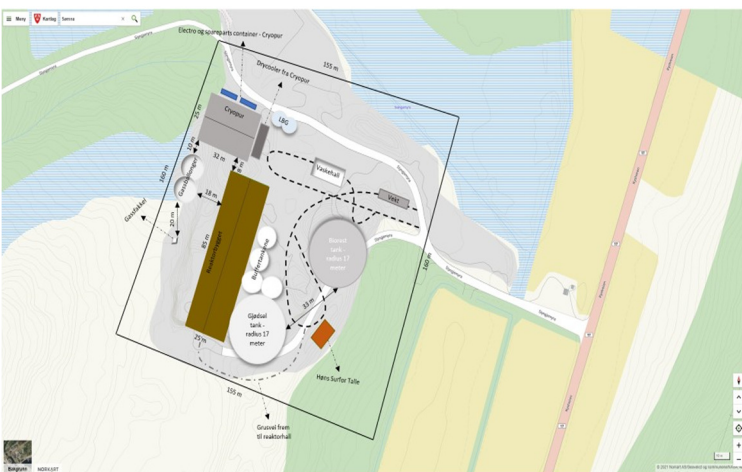
Foto: Audhild B. Rande

April 2021:

Ordfører gratulerte Berg Vekstra som eier av nye kontorlokaler.

Kommunen har hatt ansvar for å drive markedskanalen [Visit Sømna](#). Dette er en hjemmeside med tilhørende facebookside. Formålet er å synliggjøre alle tilbud innen overnatting og aktiviteter som finnes i Sømna. Dette er et langsiktig arbeid som må følges opp i årene som kommer.

Flytting av turistinformasjonen i 2020 til Sømna Kro og Gjestegård har vært en suksess. Dette gir et godt helårlig tilbud overfor besøkende som ønsker å søke informasjon om Sømna. Kommunen støtter virksomheten med et årlig tilskudd for å ivareta vertskapsfunksjonen. I samarbeid med noen næringsaktører ble det utviklet et informasjonskart som de besøkende kan ta med seg. Det viser både servicefunksjoner, attraksjoner, turløyper og overnatting.

Utredning av muligheten for etablering av en biogassfabrikk har også hatt fokus dette året. Sømna kommunestyre bevilget 2 mill. i et ansvarlig lån til Sømna Biogass Gårdsdrift SA. De ansatte en prosjektleder for å sikre fremdrift frem mot en investeringsbeslutning. Kommunen har igangsatt regulering av utvidet tomt ved Slyngemyra industriområde og det er inngått en intensjonsavtale med grunneier for kjøp av tilstøtende areal.

Reguleringsplanen forventes vedtatt i 2022.

Interregionalt samarbeid

Helgeland Reiseliv

Sømna kommune er aksjonær og medlem i Helgeland Reiseliv som er Helgelands destinasjonsselskap. De bidrar bl.a. til markedsføring av Helgeland som reisemål og gir Sømna synlighet i form av egen presentasjon på hjemmesiden www.visithelgeland.com

Heile Helgeland

Dette er et 3-årig felles rekrutteringsprosjekt for Helgeland som har fokus på å synliggjøre Helgeland som en attraktiv region og bidra til å øke kunnskapen om jobb- og karrieremuligheter. Prosjektet er i regi av Kunnskapsparken Helgeland og har en kostnad på 10.000 kr per år. Kommunens deltakelse gir tilgang på en del verktøy, samt at man blir en del av en større helhet for å få folk til å flytte til kommunen. Områdeleder er representert i styret og i arbeidsgruppen til prosjektet. Sømna organiserte i oktober "Hekt deg på", som inviterte spesielt nyttilflyttere til regionen på en bli-kjent tur med "Gangarlaget" i Sømna.

Trollfjell Friluftsråd og Trollfjell Geopark

Dette er et samarbeid mellom alle kommunene på Sør-Helgeland og Leka kommune. Det jobbes for å fremheve friluftslivets betydning, og tilbyr bla. kursing til skoler og barnehager i regionen. I tillegg har friluftsrådet opparbeidet seg en stor utstyrbase som lag og foreninger kan låne gratis. Trollfjell Geopark er en del av UNESCOs liste over globale geoparker. Det er viktig for kommunen å ta videre del i dette arbeidet. Områdeleder er styreleder i begge organisasjonene.

Oppfølging av vedtak

- PS 2/20 Utvalg for næring. 19.februar ble næringslivet invitert til et møte der det ble valgt et interimstyre som skulle jobbe for å restarte Sømna Næringsforening. De meldte et behov for tettere samarbeid med kommunen angående næringsarbeidet. Forslag til samarbeid skulle legges frem for utvalg for næring i 2021 men ble ikke utført.

9.4.4 IT

IT-avdelingen i Sømna ligger under teknisk enhet og har 2 ansatte. I tillegg kjøper kommunen support og driftskompetanse hos Serit Helgeland.

Sentrale oppgaver:

- Fysisk drift av infrastrukturen.
- Administrasjon av trådløse nett og feilsøking og retting av nettverksproblemer
- Nettverksrelatert brukerhåndtering
- Overvåkning

- Planlegging, konfigurasjon av nytt utstyr, IP-håndtering
- Styring av rettigheter og tilganger til fagsystemer osv.
- Oppsett og drift av servere med operativsystem, logisk tilgangskontroll og andre sikkerhetssystemer
- Oppsett og drift av grunnleggende servertjenester
- Etablering og drift av lagringsløsninger

Resultater

I tillegg til de vanlige sentrale driftsoppgavene, så har IT-avdelingen vært presset kapasitetsmessig knyttet til pandemien. Avdelingen måtte i 2020 øke kapasiteten på server da det ble flere hjemmekontorbrukere og dette har vedvart også inn i 2021..

Dagens IT-driftsløsning og datasenter i Sømna kommune er sårbar da det er gamle serverløsninger som har sprengt kapasitet og er utdaterte. Normal levetid for denne type utstyr er 5-7 år. Sømna kommune er inne i sitt 10. år med dagens datasenter.

Utfordringer knyttet til dette:

- Ikke mulig å tegne vedlikeholdskontrakt lenger (ingen garantert tilgang til reservedeler og support)
- Dyr reservedeler
- Risikoen for feil er stor
- Kommunen sliter med dårlig ytelse, og det finnes ingen muligheter for å skalere opp
- Hvis en av de 2 fysiske serverne feiler kan man maksimalt drifte 60 % av dagens IKT bruk.
- Maskinvaren hindrer oppgradering til nyere versjoner.

Innen kort tid må det tas et valg om kommunen skal investere i ny lokal server og/eller i sky der IT-driften settes ut til eksternt driftssenter.

Regionale samarbeid

Sømna kommune er med i satsingen "Digitale Helgeland" som er et forpliktende samarbeid om digitalisering hos 16 kommuner på Helgeland. Det er utviklet en strategi som beskriver hvordan Digitale Helgeland kan bidra til at kommunene kan levere bedre kommunale tjenester gjennom digitale fellesløsninger. Det kan være alt fra velferdsteknologi, nye læringsmetoder i skolen, felles fagsystemer, felles innkjøp og offentlig anskaffelse, robotisering og felles skyplattform. Det forventes at fellesløsninger vil være økonomisk besparende for kommunene.

9.4.5 Investeringsprosjekter

- **Prosjekt 28840 – Bredbånd fase 2**
Det er inngått kontrakt med Signal Bredbånd for utbygging av bredbånd i de resterende

områdene i kommunen som ikke var med i fase 1. Her ligger det inne en opsjon som kommunen kan benytte seg av knyttet til utbygging av Hombornes.

- **Prosjekt 0601 – Buskhammeren boligfelt**

Buskhammeren boligfelt ble ferdigstilt i august 2021. 16 nye kommunale boligtomter ble lagt ut til salgs i oktober.

- **Prosjekt 0717 – Nasjonal Turistveg**

Sømna kommune ervervet areal i Sundshopen der formålet er å stille området til disposisjon for Nasjonal Turistveier slik at de kan tilrettelegge for en bade- og rasteplass for veifarende og lokalbefolkning. Kommunen har videre ansvar for infrastrukturen vann, avløp, strøm, tilførselsveg og parkeringsplass. Utbyggingen forventes ferdigstilt høsten 2022.

- **Prosjekt 0131 – Administrasjonsbygg forprosjekt**

Forprosjekt ombygging av administrasjonsbyggene ble lagt på is på grunn av andre større investeringsprosjekter. Det ble installert adgangskontroll ved begge administrasjonsbyggene.

- **Prosjekt 0202 – Ny Barnehage – Vik**

Det ble prosjektert ny barnehage i Sentrumsveien 2 i Vik sentrum. Konkurransetilbudet ble forkastet og ny prosjektering blir igangsatt for eksisterende barnehage på Vik i 2022.

- **Prosjekt 0213 - Utbedring Østfløy Vik Skole**

Ventilasjon og ny systemhimling ble bygd i hele Østfløyen.

- **Prosjekt 0231 - Svømmehallen**

Det er lagt ny kledning i svømmehallen og i dusjene, samt ny takkonstruksjon. Investeringen delfinansieres med tippemidler fra Nordland Fylkeskommune.

- **Prosjekt 0718 Asfaltering vei i boligfelt**

Disse veiene ble prioritert: Saltneset, Øysyhola og Åsen i Vik.

- **Prosjekt 0306 – Ombygging varemottak**

Nytt varemottak ved hovedinngangen ved Sømna omsorgssenter.

- **Prosjekt 0697 – Ny brannstasjon**

TotalBygg vant anbudskonkurransen og byggestart er våren 2022.

- **Prosjekt 0656 – Ny bil uteseksjon**

Det ble kjøpt ny bil til uteseksjonen med lasteplan for å frakte utstyr og hjelpemidler.

Igangsatte prosjekter som vil fortsette i 2022

- Vik barnehage - Detaljprosjektering og renovering av barnehage i Vik
- Berg barnehage – Detaljprosjektering og renovering av barnehage på Berg
- Nasjonal Turistvei – Kommunens andel og tiltak i prosjektet
- Brannstasjon – Detaljprosjektering og bygging av ny brannstasjon
- Heis ved Sømna omsorgssenter
- Innkjøp av vannbil
-

Vedtatte prosjekter og oppgaver som ikke er igangsatt

- Utskifting av pumpestasjoner på Berg
- Oppgradering av hovedavløp for Vik og Berg sentrum.
- Ombygging av mottak og venterom ved legekontor.
- Flytting av serverrom
- Investering Berg Barnehage
- Renovering av Havreveien 3, da det vurderes en større ombygging til omsorgsboliger som kan være tilskudds berettiget fra Husbanken.
- Innkjøp av spylevogn
- Innkjøp av traktor
- Innkjøp av feiebil

Prioriterte oppgaver fremover

- Bredbånd til alle husstander i Sømna kommune i samarbeid med Nordland Fylkeskommune
- Slutføring av investeringsprosjekt som er satt i økonomiplanen
- Nødvendig kapasitet til å gjennomføre alle prosjekter som er planlagt i investeringsplanen og samtidig ivareta den daglige driften

9.5 Helgeland rehabilitering

Helgeland rehabilitering (HRIS) tilbyr i dag tverrfaglig spesialisert og intensiv rehabilitering til sykehus, kommuner og privatpersoner. Brukerne kommer fra hele Helgeland, og det er også gjestepasienter fra andre Helseforetak og sykehus.

Helgeland Rehabilitering tilbyr i dag spesialisert behandling innenfor følgende diagnoser:

- Hjerneslag og hjerneskader
- Lungesyke, kols og andre luftveissykdommer
- Muskel og skjelettplager
- Ortopedisk behandling
- Kronisk utmattelsessyndrom
- Hjertesykdom
- Kreftsykdom
- Komplekst og sammensatt sykdomsbilde

Inntektsgrunnlaget til HRIS har blitt redusert de siste årene, da bruken har vært minkende fra spesialisthelsetjenesten. Det har vært utfordrende å planlegge driften ut ifra dette. Det har hele tiden vært et mål for Sømna kommune å få HRIS til å driftes i økonomisk balanse. I 2021 startet vi et omfattende omstillingsarbeid gjennom et utviklingsprosjekt og vi fikk på plass kommunalt tjenestekjøp. Dette i tillegg til leveransen av spesialisthelsetjenester vi allerede leverte gjennom ytelsesavtalen med Helse Nord.

Ansatte

Bemanning i årsverk	Bemanningskrav i hht. avtale	Gjennomsnitt i løpet av 2021
Antall årsverk på institusjonen	13,2	14,3
Fysikalsk medisiner	0,5	0,2
Andre legespesialiteter	0,15	0,3
Fysioterapeuter	2	2
Sykepleiere	4,45	5
Andre stillinger med 3-årig høyskoleutdanning	0,75	0,8
Andre stillinger i pasientrettet virksomhet (fagarbeider)	2,4	2,8
Sum bemanning i pasientrettet virksomhet	10,3	11,2
Andel bemanning i pasientrettet virksomhet (%)	77,7	73,2

Kravet i kontrakt med Helse Nord har vært 50 % stilling som fysikalsk medisiner. Vi har ikke lyktes med rekruttering av lege, og har derfor i stor grad basert drift på å leie inn legespesialister gjennom rekrutteringsbyrå.

Vi har hatt ubesatte stillinger gjennom året og noe langtidsfravær, og derfor måtte brukt mye innleie av ekstravakter i perioder.

Økonomi

	Budsjett 2021 (kr)	Regnskap 2021 (kr)	Avvik (kr)	Avvik (%)
Helgeland rehabilitering	-	90.164	-90.164	-

Det var for året 2021 budsjettet med et budsjett i balanse.

Merforbruket på HRIS ble i 2021 kroner 90.000,-. Dette er i all hovedsak knyttet til lønnsoppgjøret og pensjonskostnader som ikke har blitt kompensert på området.

Alt i alt er man veldig fornøyd med resultatet for 2021.

Resultater

Vi leverte til sammen 90,8 % av samlet volum til Helse Nord i løpet av året, medberegnet utløsning av en tilleggsopsjon verdt ca. 1.5 MNOK. Dersom alle pasienter som var planlagt inn og fått tildelt plass hadde møtt og/eller fullført planlagt opphold hadde vi i 2021 klart å levere over 100 % av kontrakten med Helse Nord.

Vi har levert 78 % av samlet volum til de kommunene som hadde avtale om tjenestekjøp i 2021. Dette er første året vi leverer tjenester til kommunene i et slikt omfang, og det har tatt tid å få etablert et hensiktsmessig samarbeid med alle kommunene. Vi har også hatt noen utfordringer med å holde en jevn pasientstrøm fra kommunene gjennom året noe som medførte stor pågang av pasienter i årets siste måneder.

Korona har preget drift også i 2021 med strengere smitteverntiltak og noen utfordringer med pasienter som ikke har kunnet møte på rehabilitering og ansatte som har vært hjemme som følge av sykdom. Institusjonen har fulgt nasjonal veileder for rehabiliteringsinstitusjoner vedr. smittevern og tiltak for å hindre spredning av koronaviruset.

Foto: Eline Monsen

Utviklingsprosjektet Helgeland Rehabilitering har vært arbeidet intensivt med gjennom hele 2021, og det har vært gjennomført besøk i samtlige deltakerkommuner for presentasjon av prosjektrapporten. Videre har også daglig leder, kommunedirektør og ordfører presentert rapporten og prosjektet i Helgelandstinget og for Nordland eldreråd.

Kommunalt tjenestekjøp

Følgende kommuner kjøpte tjenester fra Helgeland rehabilitering i 2021:

1. Brønnøy kommune
2. Vega kommune
3. Grane kommune
4. Alstahaug kommune
5. Sømna kommune

Kommunene forpliktet seg til tjenestekjøp i 2021 til en samlet verdi på i overkant av 3 millioner kroner. Dette sikret en økonomisk drift i balanse i 2021 for HRIS. 2021 har vært et år for utprøving av samarbeidsstruktur med kommunene, og ulike former for kommunalt samarbeid og tjenestekjøp. Vi har til kommunene levert døgnrehabilitering, poliklinisk rehabilitering og hospitering i 2021.

Helse Nord

Ytelsesavtalen med Helse Nord hadde en total ramme på kr. 11.147.649,- for 2021 med hovedavtale og opsjonskjøp.

Avtalen med Helse Nord gjaldt opprinnelig for perioden 2015-2018, men den er forlenget ut 2021 med nest siste året med mulighet for opsjon jamfør kontrakt. Helse Nord har også forespurrt bruk av siste opsjons år for 2022. Nytt tilbud må lyses ut i 2022 og være avklart før 01.01.23.

Leveranse i henhold til avtalen med Helse Nord og oversikt over gjestepasienter fra andre regioner, samt fra kommuner med avtale om tjenestekjøp for 2021.

Tabellen under viser en oversikt over antall pasienter som har hatt opphold ved Helgeland rehabilitering i 2021 henvist fra ulike regioner, Helseforetak og sykehus samt kommunene med avtale om tjenestekjøp i 2021.

Henvisende instans	Antall pasienter
RVE	135
Helgelandssykehuset Sandnessjøen	18
Helgelandssykehuset Mosjøen	7
Helgelandssykehuset Rana	12
Nordlandssykehuset Bodø	6
Helse Nord Trøndelag, Namsos	3
UNN	1
Sykehuset Innlandet, Tynset	1
St. Olavs	1

Martina Hansens hospital	1
Kommune	Antall pasienter
Vega	5
Grane	2
Sømna	18
Alstahaug	12
Brønnøy	20

Foto: Arne Eide

Foto: Elise Øien

Oppfølging av vedtak

I kommunestyremøte den 25.06.2020 ble det i PS 54/20 besluttet følgende:

1. Driften ved Helgeland Rehabilitering opprettholdes forutsatt at man klarer å etablere intensjonsavtaler med samarbeidskommuner eller private investorer/organisasjoner om etablering av frittstående selskap og/eller et utviklingsprosjekt innen 01.10.2020. Det må være tilstrekkelig grunnlag interessenter. Dersom man ikke lykkes med denne satsingen, vil man gå over til en avviklingsstrategi med sikte på avvikling av Helgeland rehabilitering fra og med 01.01.21.
2. Dersom det er grunnlag for et utviklingsprosjekt 01.10.20, vil dette prosjektet kunne jobbe videre med valg av selskapsform og en virksomhetsoverdragelse fra 01.01.21, og det økonomiske grunnlaget for videre drift samt investeringsbehov. Prosjektet gis frist for å levere en rapport til prosjektets samarbeidskommuner som viser bærekraftig drift innen 01.03.21.

Disse vedtakene ligger til grunn for driften i 2021.

Det ble som følge av forpliktende tjenestekjøp fra 5 kommuner dannet et økonomisk grunnlag for videre drift i 2021. Følgende 12 kommuner ønsket å delta i utviklingsprosjektet Helgeland Rehabilitering:

- Brønnøy kommune
- Vega kommune
- Hattfjelldal kommune
- Grane kommune
- Vefsn kommune
- Leirfjord kommune
- Alstahaug kommune
- Dønna kommune
- Herøy kommune
- Vevelstad kommune
- Lurøy kommune
- Sømna kommune

I 2021 ble første del av utviklingsprosjektet Helgeland rehabilitering avsluttet. Det ble leid inn ekstern prosjektledelse av PWC, og vi fikk også bistand fra Namdal rehabilitering på Høylandet som rådgivere i møte med kommunene. Prosjektet ble finansiert av skjønnsmidler fra statsforvalteren og støtte fra Helgeland regionråd. Prosjektet ble avsluttet i slutten av august 2021, og sluttrapporten ble endelig godkjent av styringsgruppen 28.09.21. Rapporten peker på at samarbeidskommunene i utviklingsprosjektet bør samles om felles rehabiliteringstjenester på Helgeland med base i det kompetansemiljøet som er etablert ved Helgeland rehabilitering. Prosjektet anbefaler i sin konklusjon å samle tjenestene i et IKS hvor deltakerkommuner fordeler kostnader etter en flat komponent og innbyggertall. Gjennom en felles satsning på rehabiliteringstjenester på Helgeland sikrer man et solid kompetansemiljø lokalt, at kommunene oppfyller sitt ansvar for rehabilitering og at rehabiliteringstjenestene som ytes gjennom spesialisthelsetjenesten fremdeles kan tilbys i nærhet der folk bor.

Konklusjonene i utviklingsprosjektet ga et beslutningsgrunnlag til et felles intensjonsvedtak om deltakelse i Helgeland Rehabilitering IKS for deltakerkommunene. Forslag til intensjonsvedtak og rapporten ble sendt ut til alle deltakerkommuner oktober 2021. Vi fikk i desember positive intensjonsvedtak fra flere kommuner, og signaler om at ytterligere ville komme i første kvartal 2022. Helse Nord ønsket benytte muligheten for prolongering av eksisterende avtale også i 2022 med begrunnelse i at de kom til å bruke kommende år på å gjennomføre ny anbudskonkurranse, med mål om nye kontrakter fra 01.01.23. Dette har gitt oss mer tid til etablering av et felles selskap for spesialiserte og intensive rehabiliteringstjenester for kommunene. Vi fikk dessuten også avtale om tjenestekjøp fra ytterligere 2 kommuner for 2022, som gir et bedre driftsgrunnlag også i 2022.

For 2022 planlegges fase 2 av utviklingsprosjektet med mål om etablering av et IKS, og å levere nytt anbud til Helse Nord med mål om ny avtale fra 2023.